

ਗਿਆਨੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭਲਕ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਤਹਿਸੀਲ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੁਤਲੇ ਫੂਕੇ ਜਾਣਗੇ : ਧਾਲੀਵਾਲ, ਸੇਖੋਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਨ ਜ਼ ਸ) ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸੱਦੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀ ਪੀ ਆਈ, ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐੱਮ) ਤੇ ਹੋਰ ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਗਿਆਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮੌਕੇ 28 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 2 ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿੱਚ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਤੇ ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐੱਮ) ਦੇ ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐੱਸ ਆਈ ਆਰ ਬਾਰੇ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜ ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਐੱਸ ਆਈ ਆਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਣ, ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਹਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਭਾਰਤੀ

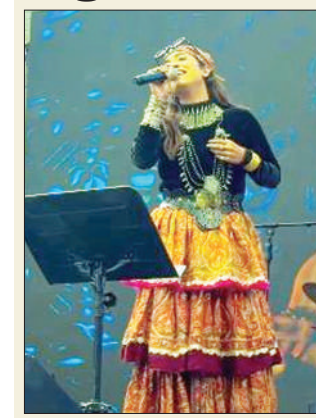
ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਿੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ 'ਇੰਡੀਅਨ ਐਂਕਸਪ੍ਰੈੱਸ' ਵਿੱਚ 23 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਛਪੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਗਿਆਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਮਾਲੇ ਸਿਰਫ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਦੀ 'ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੀਖਣ ਸੋਧ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ' (ਐੱਸ ਆਈ ਆਰ) ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਸੀ ਐੱਸ ਐੱਸ) ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲੀਆ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 14 ਵਾਰ ਵੋਟ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐੱਸ ਆਈ ਆਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲਏ ਜਾ ਰਹੇ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ

ਗਿਆਨੇਸ਼ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇੰਡੀਆ ਗੱਠਜੋੜ ਦੀ 30 ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਸੰਭਵ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਨ ਜ਼ ਸ) ਇੰਡੀਆ ਗੱਠਜੋੜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ 30 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਮੁਖੀ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐੱਮ) ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਐੱਮ ਏ ਬੇਬੀ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਦੋਵਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਐੱਸ ਆਈ ਆਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇੰਡੀਆ ਗੱਠਜੋੜ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਜਲਦੀ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੇਬੀ ਨੇ 23 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਸਮੇਤ ਇੰਡੀਆ ਗੱਠਜੋੜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਭਾਜਪਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ 'ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਬਦਰੀਨਾਥ ਮੰਦਰ ਨੇੜੇ ਡਾਂਸ ਤੋਂ ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ ਦੁਖੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਭਾਜਪਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਕ ਮੰਡਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਦਰੀਨਾਥ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਡਾਂਸ ਨੇ ਪ੍ਰਗਰਮ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਰਿਯਾਦਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਮੰਦਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕਾ ਹਮਲਾ ਵੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਆਦਿ ਗੁਰੂ ਸ਼ੇਖਰਾਚਾਰੀਆ ਮਹਾਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਹਿਮਾਲੀਅਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਹਮ ਭਜਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਗਤੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸੱਖ ਵਜਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੋ-ਸ਼ਰਾਬੇ ਵਾਲੇ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਿਮਾਲਿਆ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਆਤਮਾ, ਭਗਵਾਨ ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਨਿਵਾਸ, ਮਾਂ ਗੰਗਾ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਾਚ ਦੇ ਅਖਾੜੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ ਕਰੋੜਾਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਵਾਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਭੁੱਖਾ ਜ਼ਖਮ ਹੈ।' ਦੋ-ਰੋਜ਼ਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 19 ਅਤੇ 20 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਬਦਰੀਨਾਥ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਟੂਰਿਸਟ ਅਰਾਈਵਲ ਪਲਾਜ਼ਾ ਵਿਖੇ ਵੱਜ ਦੇ ਅਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਚਮੌਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੁਸ਼ਕਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ 20 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ।

ਅੱਜ-ਨਾਮਾ

ਕੁੜੀਆਂ ਜਿੱਤੀਆਂ, ਮੁੰਡੇ ਗਏ ਜਿੱਤ ਸਾਡੇ, ਮਾਅਰਕਾ ਦੇਵਾਂ ਨੇ ਲਿਆ ਈ ਮਾਰ ਬੇਲੀ।
ਦੋਵੇਂ ਜਦ ਟੀਮਾਂ ਕਬੱਡੀ ਵਿੱਚ ਧੁੰਮ ਪਾਈ, ਰਹਿ ਗਿਆ ਵੇਖਦਾ ਕਹਿੰਦੇ ਸੰਸਾਰ ਬੇਲੀ।
ਖਿਡਾਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਈ ਹਨ ਹੋਰ ਚਮਕੇ, ਆਉਣਾ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈਆਂ ਦਾ ਵਾਰ ਬੇਲੀ।
ਜਿੱਤ'ਗੇ ਮੈਡਲ ਤਾਂ ਯਾਦ ਹਨ ਅਜੇ ਬੱਚੇ, ਮੁਬਾਰਕ ਛੱਡੀ ਫਿਰ ਭੇਜ ਸਰਕਾਰ ਬੇਲੀ।
ਜਿਹੜੇ ਜਿੱਤ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਆਈ, ਪਹਿਲਾਂ ਜਿੱਤਾਂ ਤੋਂ ਕਦੀ ਨਾ ਆਈ ਬੇਲੀ।
ਕੀਤੀ-ਕੱਤਰੀ ਦੀ ਵਾਹਵਾ ਸਰਕਾਰ ਖੱਟੇ, ਕੀਤੀ ਜੁ ਬੱਚਿਆਂ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਬੇਲੀ।
-ਤੀਸ ਮਾਰ ਖਾਂ

ਕਬੱਡੀ ਇੰਡੀਆ ਦੀ... ਦੋ ਸੌਨ ਤਮਗੇ ਜਿੱਤੇ

ਆਇਚੀ ਨਾਗੋਆ : ਭਾਰਤ ਨੇ ਸਨਿੱਚਰਵਾਰ ਏਸ਼ੀਆਈ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਰਸ਼ ਤੇ ਮਹਿਲਾ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਸੋਨ ਤਮਗੇ ਜਿੱਤ ਲਏ। ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਫਾਈਨਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਈਰਾਨ ਨੂੰ 40-34 ਨਾਲ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਜਿੱਤ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਪੁਰਸ਼ ਕਬੱਡੀ ਟੀਮ ਨੇ ਏਸ਼ੀਆਈ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨੌਵਾਂ ਸੋਨ ਤਮਗਾ ਜਿੱਤਿਆ। ਭਾਰਤ ਨੇ 2018 ਦੀਆਂ ਜਕਾਰਤਾ ਏਸ਼ੀਆਈ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰ ਵਾਰ ਪੁਰਸ਼ ਕਬੱਡੀ ਵਿੱਚ ਸੋਨ ਤਮਗਾ ਜਿੱਤਿਆ ਹੈ। 2018 ਵਿੱਚ ਈਰਾਨ ਨੇ ਖਿਤਾਬ ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕਾਂਸੀ ਤਮਗੇ ਨਾਲ ਸਬਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਪੁਰਸ਼ ਕਬੱਡੀ 1990 ਤੋਂ ਏਸ਼ੀਆਈ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਮਹਿਲਾ ਟੀਮ ਨੇ ਈਰਾਨ ਨੂੰ 37-34 ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਗਰੁੱਪ ਗੇੜ ਵਿੱਚ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼, ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੈਮੀਫਾਈਨਲ ਵਿੱਚ ਨੇਪਾਲ ਨੂੰ 48-24 ਨਾਲ ਹਰਾ ਕੇ ਫਾਈਨਲ ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਮੁਕਾਬਲਾ ਆਖਰ ਤੱਕ ਸਖਤ ਤੇ ਗੇਮਾਂਚਰ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਖਿਡਾਰਨਾਂ ਨੇ ਦਬਾਅ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਕਾਗਰਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ। ਮਹਿਲਾ ਕਬੱਡੀ ਨੂੰ 2010 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਏਸ਼ੀਆਈ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਏਸ਼ੀਆਈ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਨ ਤਮਗਾ ਜਿੱਤਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਡਫਲੀ ਵਜਾ ਕੇ ਰੌਲਾ ਪੁਆ ਲਿਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਨ ਜ਼ ਸ) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਰਾਤ ਜਨਰਲ ਜ਼ੈੱਡ ਨੂੰ ਲੁਭਾਉਣ ਲਈ 'ਭਜਨ ਕਲੱਬਿੰਗ' ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਵਰਤਿਆ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੌਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਸੰਘ ਦੇ ਨੇਤਾ ਦੀ 110ਵੀਂ ਜਯੰਤੀ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਚੀਨ ਇਲਾਕਾ ਉਪਾਧਿਪਤਾ ਪਾਰਕ ਵਿਖੇ ਭਜਨ ਕਲੱਬਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਵੀਡੀਓਜ਼ ਵਿੱਚ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਤਾੜੀਆਂ ਵਜਾਉਂਦੇ, ਡਫਲੀ ਵਜਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਭਜਨ ਗਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਨੱਚਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੋਣਾਂ ਤੋਂ ਦੋ ਹੋਰ ਵੀਡੀਓ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਗਵੇਂ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨੇ

ਨੌਜਵਾਨ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਾਲਮੇਲ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ

ਦੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕੈਪਸ਼ਨ ਲਿਖਿਆ : ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਥਰਕਾਏ? ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਇਸ ਵਾਰੀਮੇਂਟ ਨੂੰ 'ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਸਰਪਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਨਵੀਂ ਊਰਜਾ' ਦੇ ਨਵੀਨਤਮ ਮਿਲਣ ਬਿੰਦੂ ਵਜੋਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੋਦੀ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮ 'ਹੋਰ ਵੀ ਠੰਢੀ' ਹੋ ਗਈ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਪੀ ਦੇ ਬਾਨੀ ਅਭਿਜੀਤ ਦੀਪਕ ਨੇ ਮੋਦੀ ਦੀ ਪੋਸਟ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਾਇਰਿਟੀਜ਼ (ਤਰਜਮਾ) ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਹੋਏ ਸਮੂਹਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਸਕਰੀਨ ਸ਼ਾਟ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ 11,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਈਕਸ ਮਿਲੇ।

ਸਰਪੰਚਣੀ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਗੱਤਿਆ

ਬਥਾਲ (ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਨੀ) ਅੱਡਾ ਗੱਗਬੁਧਾ ਵਿਖੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਰਾਤ ਕਰੀਬ 10 ਵਜੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਥੀ ਸਰਪੰਚ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਪਤੀ ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਵੀਂ ਦੀ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਗੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਦੋ ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਤਕਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਗੱਗਬੁਧਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਅੱਡੇ ਵਿਖੇ ਸਰਾਵ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਕਰਦੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਨੀ ਵੱਲੋਂ ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਉੱਪਰ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਦਮ ਤੌੜ ਗਿਆ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਸੇਨੀ ਕੱਢਾ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨਿੱਮਾ ਅਤੇ ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰੋਧ ਕੇ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਦੁਕਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਦਾ ਹੱਥ ਨਹੀਂ।

2 ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਵਿਰੋਧ ਦਿਵਸ ਮਨਾਏਗੀ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਐੱਮ ਐੱਸ ਭਾਣੀਆ) ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ (ਏ ਆਈ ਕੇ ਐੱਸ) ਨੇ 2 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੀਬਰ ਵੇਰ ਸੂਚੀ ਸੋਧ ਤਹਿਤ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾਂਅ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਣ, ਯੋਗ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਗਿਆਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਏ ਆਈ ਕੇ ਐੱਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਨ ਕਲੀਸ਼ਾਸਕਾਰ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਰਵੁਲਾ ਵੈਕਰੀਆ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ 2 ਅਕਤੂਬਰ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਲਾਲ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼-ਵਿਆਪੀ ਵਿਰੋਧ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਬਣਾਈਦਾਰਾਂ, ਮਿਕਾਏਦਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਪੇਂਡੂ ਅਰੰਭ ਤੋਂ ਹੋਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬਿਆਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ 'ਦਿ ਇੰਡੀਅਨ ਐਂਕਸਪ੍ਰੈੱਸ' ਦੀ 23 ਸਤੰਬਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕ ਜੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 14 ਵਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੁਝ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਜੋੜਨ ਅਤੇ ਕੱਟਣ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਵੋਟ ਡੋਟਾਬੇਸ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਰਿਪੋਰਟ

ਸਰਪੰਚਣੀ ਸਮਾਗਮ ਅੱਜ
ਸੰ ਪਾ ਦਕ ਵਜੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਨੂੰ ਬੁਲਦੀਆਂ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਮਰੇਡ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਨਮਿਤ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ 27 ਸਤੰਬਰ (ਐਤਵਾਰ) ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਰਾਤ ਯਾਦਗਾਰ ਹਾਲ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ 11 ਤੋਂ 2 ਵਜੇ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਲਗਣਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪਤਾਲ ਅੰਦਰ ਸਾਨੂੰ ਅਤੇ ਅੰਬਰ ਵੱਲ ਪਰਵਾਜ਼ ਭਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ, ਵਿਗਿਆਨਕ, ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਇਤਿਹਾਸ, ਸਾਹਿਤ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਾਤਾ ਗੰਢਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਭਰਾਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ, ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਮੰਗਤ ਰਾਮ ਪਾਸਲਾ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ

ਰਫ਼ਾਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੈਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਮ ਪਤਨੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਬਰਾੜ, ਬੇਟੀ ਰਚਨਾ ਬਰਾੜ, ਬੇਟੇ ਸੁਮੇਲ ਬਰਾੜ, ਪਿੰਜ ਬਰਾੜ ਅਤੇ ਪਰਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ ਨੇ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਦੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਘਾਟਾ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਪਰਵਾਨ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਦੀ ਟੀਮ ਅਤੇ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਟਰੱਸਟ ਹਰ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਨ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਸ਼ਫ਼ਾਕਾਂ ਤੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰ, ਪਾਰਟੀ ਮੈਂਬਰ, ਸ਼ਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਪਰਵੇਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਲਕਬਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਚੋਣ 'ਤੇ ਬੁੱਕਿਆ ਆਪਣੇ ਹੀ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਆਣ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਮੇਲ ਸਿੰਘ ਸਿੰਧੂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਰਮ, ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਨਹਿਤ ਕਰਨਾ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੁਆਲ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਬੇਹੱਦ ਸਾਹਵੇਂ ਅੰਦਾਜ਼ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਖਿਚਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਫਿਕਰਦਾਰਨਾ ਕੱਟੜ ਧਾਰਮਿਕ ਤੰਗ

ਵਲਗਣਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪਤਾਲ ਅੰਦਰ ਸਾਨੂੰ ਅਤੇ ਅੰਬਰ ਵੱਲ ਪਰਵਾਜ਼ ਭਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ, ਵਿਗਿਆਨਕ, ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਇਤਿਹਾਸ, ਸਾਹਿਤ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਾਤਾ ਗੰਢਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਭਰਾਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ, ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਮੰਗਤ ਰਾਮ ਪਾਸਲਾ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ

ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ

DAILY NAWAN ZAMANA • SUNDAY, 27 SEPTEMBER, 2026

ਜਲੰਧਰ

www.nawanzamana.in

ਕੀਮਤ/PRICE : 5.00 ਰੁਪਏ Regd. No : L-4/Pb-JL-0023/2024-26, (R.N.I.)-00068/57 E-mail : nawanzamana@gmail.com

ਸਫ਼ੇ : 8+6=14

ਰੋਜ਼ਾਨਾ

ਐਤਵਾਰ, 27 ਸਤੰਬਰ, 2026

11 ਅੰਸੂ { ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ 558
ਬਿਕਰਮੀ 2083

ਜਿਲਦ/VOL. : 75

ਅੰਕ/NO. : 117

ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ

DAILY NAWAN ZAMANA • SUNDAY, 27 SEPTEMBER, 2026

ਜਲੰਧਰ

www.nawanzamana.in

ਕੀਮਤ/PRICE : 5.00 ਰੁਪਏ Regd. No : L-4/Pb-JL-0023/2024-26, (R.N.I.)-00068/57 E-mail : nawanzamana@gmail.com

ਸਫ਼ੇ : 8+6=14

ਰੋਜ਼ਾਨਾ

ਐਤਵਾਰ, 27 ਸਤੰਬਰ, 2026

11 ਅੰਸੂ { ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ 558
ਬਿਕਰਮੀ 2083

ਜਿਲਦ/VOL. : 75

ਅੰਕ/NO. : 117

ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ

DAILY NAWAN ZAMANA • SUNDAY, 27 SEPTEMBER, 2026

ਜਲੰਧਰ

www.nawanzamana.in

ਕੀਮਤ/PRICE : 5.00 ਰੁਪਏ Regd. No : L-4/Pb-JL-0023/2024-26, (R.N.I.)-00068/57 E-mail : nawanzamana@gmail.com

ਸਫ਼ੇ : 8+6=14

ਰੋਜ਼ਾਨਾ

ਐਤਵਾਰ, 27 ਸਤੰਬਰ, 2026

11 ਅੰਸੂ { ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ 558
ਬਿਕਰਮੀ 2083

ਜਿਲਦ/VOL. : 75

ਅੰਕ/NO. : 117

ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ

DAILY NAWAN ZAMANA • SUNDAY, 27 SEPTEMBER, 2026

ਜਲੰਧਰ

www.nawanzamana.in

ਕੀਮਤ/PRICE : 5.00 ਰੁਪਏ Regd. No : L-4/Pb-JL-0023/2024-26, (R.N.I.)-00068/57 E-mail : nawanzamana@gmail.com

ਸਫ਼ੇ : 8+6=14

ਰੋਜ਼ਾਨਾ

ਐਤਵਾਰ, 27 ਸਤੰਬਰ, 2026

11 ਅੰਸੂ { ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ 558
ਬਿਕਰਮੀ 2083

ਜਿਲਦ/VOL. : 75

ਅੰਕ/NO. : 117

ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ

DAILY NAWAN ZAMANA • SUNDAY, 27 SEPTEMBER, 2026

ਜਲੰਧਰ

www.nawanzamana.in

ਕੀਮਤ/PRICE : 5.00 ਰੁਪਏ Regd. No : L-4/Pb-JL-0023/2024-26, (R.N.I.)-00068/57 E-mail : nawanzamana@gmail.com

ਸਫ਼ੇ : 8+6=14

ਰੋਜ਼ਾਨਾ

ਐਤਵਾਰ, 27 ਸਤੰਬਰ, 2026

11 ਅੰਸੂ { ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ 558
ਬਿਕਰਮੀ 2083

ਜਿਲਦ/VOL. : 75

ਅੰਕ/NO. : 117

ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ

DAILY NAWAN ZAMANA • SUNDAY, 27 SEPTEMBER, 2026

ਜਲੰਧਰ

www.nawanzamana.in

ਕੀਮਤ/PRICE : 5.00 ਰੁਪਏ Regd. No : L-4/Pb-JL-0023/2024-26, (R.N.I.)-00068/57 E-mail : nawanzamana@gmail.com

ਸਫ਼ੇ : 8+6=14

ਰੋਜ਼ਾਨਾ

ਐਤਵਾਰ, 27 ਸਤੰਬਰ, 2026

11 ਅੰਸੂ { ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ 558
ਬਿਕਰਮੀ 2083

ਜਿਲਦ/VOL. : 75

ਅੰਕ/NO. : 117

ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ

DAILY NAWAN ZAMANA • SUNDAY, 27 SEPTEMBER, 2026

ਜਲੰਧਰ

www.nawanzamana.in

ਕੀਮਤ/PRICE : 5.00 ਰੁਪਏ Regd. No : L-4/Pb-JL-0023/2024-26, (R.N.I.)-00068/57 E-mail : nawanzamana@gmail.com

ਸਫ਼ੇ : 8+6=14

ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਅਜਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ

ਪਾਤੜਾਂ (ਨਿਭਾਨ ਸਿੰਘ ਬਣਵਾਲਾ)-ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਪਾਤੜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਜਨਰਲ ਅਜਲਾਸ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰਾ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤੜਾਂ ਦੇ ਮੀਟਿੰਗ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਕੁਲਵੰਤ ਰਿਖੀ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਨੀਤਾ ਅਰੰਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਮੁੱਚੇ ਹਾਊਸ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਸਭਾ ਦੀ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਹੇਂਠ ਕਰਕੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਵੀਂ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫਤਹ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਮਹਿਲੀਆ, ਮਾਸਟਰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਿੰ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੱਜ, ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਨੀਤਾ ਅਰੰਭਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਕੁਲਵੰਤ ਰਿਖੀ, ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਮੌਲਵੀਵਾਲਾ, ਖ਼ਜ਼ਾਨੀ ਜਤਿਨ ਬੱਤਰਾ, ਪ੍ਰੈੱਸ ਸਕੱਤਰ ਬ੍ਰਿਜਭਾਨ ਬੁਜਰਕ, ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਿਰਨ ਸਿੰਗਲਾ, ਭਾਪਿਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੌਲਵੀਵਾਲਾ ਤੇ ਵਿਕਰ ਨੂਰਪੁਰੀ ਨੂੰ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।ਉਪਰੰਤ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਉਘੇ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਆਗੂ, ਬੇਬਾਕ ਲੇਖਕ ਤੇ ਚਿੰਤਕ ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰ ਦੀ ਮੰਤ ਉੱਤੇ ਦੇ ਮਿੰਟ ਦਾ ਮੰਨ ਪਾਰਨ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਉਪਰੰਤ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡੀ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਮਹਿਲੀਆ ਤੇ ਮਾਸਟਰ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਪੌਸ਼ ਕੀਤੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਿਰਨ ਸਿੰਗਲਾ ਨੇ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਮਹਿਲੀਆ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਲਾਈਨਾਂ ਪੌਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ।ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਦੀ ਲਿਖੀ ਪੁਸਤਕ ...ਤਬੈ ਰੋਸ ਜਾਗਿਓ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਭੁਪਿਦਰਜੀਤ ਮੌਲਵੀਵਾਲਾ ਨੇ ਆਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਸ਼ਿਵ ਲੰਗਰ ਕਮੇਟੀ ਸਮਾਣਾਂ ਨੂੰ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਸਿਨਹਾ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ

ਸਮਾਣਾ (ਗੁਰਪਿਆਰ ਸਿੰਘ ਬੱਲ)-ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਨਾਥ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਨਿਯਕਾਮ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਭੰਡਾਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨ-ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਣੜਾ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਜ ਸਿਨਹਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਮਰਨਾਥ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਿਵ ਲੰਗਰ ਕਮੇਟੀ ਸਮਾਣਾ ਦੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼ਿਵ ਲੰਗਰ ਕਮੇਟੀ ਸਮਾਣਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰ ਗੋਇਲ ਨੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਪ੍ਰਥਾਸਨ ਦਾ ਪੰਨਵਾਕ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰਨਾਥ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਥਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।ਪ੍ਰਥਾਸਨ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਾਰਨ ਹੀ ਲੰਗਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼ਿਵ ਲੰਗਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਪੁਰਖੇਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਪ੍ਰਥਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲਿਆ ਸਹਿਯੋਗ ਤੇ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਮਨੋਜ ਸਿਨਹਾ ਵੱਲੋਂ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਲਘਾ ਸਾਂਝੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਲਈ ਵੱਡਾ ਹੌਸਲਾ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਵ ਲੰਗਰ ਕਮੇਟੀ ਸਮਾਣਾ ਅੱਗੇ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਰਨਾਥ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਰਹੇਗੀ।

ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਬੰਦ ਪਿਆ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਦਾ ਇਫਕੋ ਸੈਂਟਰ

ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ (ਜਗਵੀਰ ਗਿੱਲ)-ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਏਕਤਾ ਉਗਰਹਾਂ ਬਲਾਕ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਵੱਲੋਂ ਐੱਸ ਡੀ ਐੱਮ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬੰਦ ਇਫਕੋ ਸੈਂਟਰ ਬੰਦ ਹੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਹੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੰਗਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਆਗੂ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀਰਵਾਲਾ ਤੇ ਬਲਾਕ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਕਾਲਾ ਚੰਨੇਵਾਲਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਵਿਖੇ ਇਫਕੋ ਸੈਂਟਰ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕੇਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਡੀਓਪੀ ਤੇ ਯੂਗੀਆ ਖਾਦ ਮੁੱਹਦੀਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਗਈ ਹੈ।ਖਾਦ ਦੀ ਕਮੀ ਵੱਜੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਸਾਨ ਕਾਲਾਬਾਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਟੈਂਗਿੰਗ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਹੁਣ ਖਾਦ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਰ ਗਹਿਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅੱਜ ਐੱਸ ਡੀ ਐੱਮ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਐੱਸ ਡੀ ਐੱਮ ਨੇ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।ਜੇ ਇਹ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵੱਲੋਂ ਅਗਲਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਦਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾਸਨ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੋਮਲਦੀਪ ਦੀ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਸੁੰਦਰ ਲਿਖਾਈ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਲਈ ਚੋਣ

ਬਠਿੰਡਾ (ਰਾਜੀਵ ਗੋਇਲ)-ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਕਲਾ ਮੰਚ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ 'ਨਵੇਂ ਦਿਸਹੱਦੇ ਸਿਰਲੇਖ' ਤਹਿਤ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਕਲਾ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਰਾਜਗੜ੍ਹ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਕੋਮਲਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਸੁੰਦਰ ਲਿਖਾਈ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਗਾਈਡ ਅਧਿਆਪਕਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਿਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਚੱਲਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਕੋਮਲਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੁਲਾ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਸੁੰਦਰ ਲਿਖਾਈ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸ਼ੁਗਲ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਲਾਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ ਮਮਤਾ ਖੁਰਾਣਾ ਸੇਠੀ, ਉਪ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ ਸ੍ਰ. ਚਮਰੋਹ ਸਿੰਘ ਬਲਾਕ ਨੰਡਲ ਅਫ਼ਸਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਕੂਲ ਤੇ ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਕੋਮਲਦੀਪ ਕੌਰ, ਗਾਈਡ ਅਧਿਆਪਕਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਿਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਸ਼ਾਗੂ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਹਾਰਦਿਕ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਗਾਮੀ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਆਡਲਾਈਨ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਤੇ ਗਾਈਡ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਭ-ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗਾਈਡ ਅਧਿਆਪਕਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਿਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ, ਨਿਰੰਤਰ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਖਖਿਆਰ ਦੇ ਬੋਟੈਨੀਕਲ ਗਾਰਡਨ 'ਚ ਪਹੁੰਚੀ ਰਬਿਸਨ ਇੰਸ. ਤੇ ਈ.ਡੀ.ਐੱਮ.ਏ. ਦੀ ਟੀਮ ਔਸ਼ਧੀ ਪੌਦਿਆਂ, ਕੁਦਰਤੀ ਬਨਸਪਤੀ ਤੇ ਖੋਜ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀ ਚਰਚਾ

ਮੋਗਾ (ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਖਖਿਆਰ)-ਰਬਿਸਨ ਇੰਡੀਆ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਮੈਦਿਪੋਥੀ ਰਿਸਰਚ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਮੈਦਿਪੋਥੀ ਫਿਲਡ ਕੈਂਟਰ 'ਤੇ ਮਿਓਪੈਥਿਕ ਡਾਕਟਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਈ.ਡੀ.ਐੱਮ.ਏ.) ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਖਖਿਆਰ ਸਥਿਤ ਬੋਟੈਨੀਕਲ ਗਾਰਡਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਟੀਮ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਬੋਟੈਨੀਕਲ ਗਾਰਡਨ ਵਿਖੇ ਸੁੰਦਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਬਨਸਪਤੀ ਤੇ ਔਸ਼ਧੀ ਪੌਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ, ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਅਧਿਐਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਈ.ਡੀ.ਐੱਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਬਨਸਪਤੀ ਤੇ ਔਸ਼ਧੀ ਪੌਦਿਆਂ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਬੁੱਧ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਖਖਿਆਰ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁਰਚਰਾ, ਹਰੇ-ਭਰੇ ਵਾਤਾਵਾਣ ਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੀ ਵੀ ਸਹਾਗਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਇਸ ਦੌਰੇ ਉੱਪਰੰਤ, ਖੋਜ ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਔਸ਼ਧੀ ਪੌਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਰਬਿਸਨ ਇੰਡੀਆ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਮੈਦਿਪੋਥੀ ਰਿਸਰਚ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਤੇ ਈ.ਡੀ.ਐੱਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰੀਜਨਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ

ਗੋ।ਸਮਝੌਤਾ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਰੀਜਨਰੇਸ਼ਨ ਨੌਲਿਜ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਮੀਤ ਸੰਧੂ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਗਏ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਾ. ਤੁਲਿਕਾ ਮਹਿਤਾ, ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।ਇਹ ਸਹਿਯੋਜ ਖਾਸੀ ਖੋਜ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੰਨਰਨੈਸ਼ਨਲ, ਗਿਆਨ ਦੇ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ, ਸਮੱਰੱਥ ਨਿਸ਼ਾਣ, ਖੇਤਰ-ਆਧਾਰਤ ਸਿੱਖਿਆ, ਨਵੀਨਤਾ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰਾ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਪਹਿਲਦਰਜੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਢਾਂਚਾ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਖੋਜਕਰਤਿਆਂ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਵਰਗ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਚਾਲਾਵਰਤਕ, ਬੇਜ਼ੋਰਬਾਜ਼ੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਰਿਕਾਉ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਵਿਚਾਰਕ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮਿਲਣਗੇ।ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਪੱਤਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਖੋਜ, ਸਿੱਖਿਆ, ਖੇਤਰੀ ਅਮਲ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਰਿਕਾਉ ਤੇ ਪੁਨਰਜੀਵਨਕਾਰੀ ਹੱਲ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਲੰਧਰ ਸਿਟੀ-ਬਦਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲੇਗੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਟਰੇਨ

ਵਿਰੋਜਪੁਰ (ਅਸ਼ੋਕ ਸ਼ਰਮਾ)-ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੇਲਵੇ ਵੱਲੋਂ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਜਲੰਧਰ ਸਿਟੀ-ਬਦਨੀ-ਜਲੰਧਰ ਸਿਟੀ ਵਿਚਕਾਰ ਅਣ-ਰਿਜ਼ਰਵਡ ਸਪੈਸ਼ਲ ਰੇਲਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਟਰੇਨ ਨੰਬਰ 05006 ਜਲੰਧਰ ਸਿਟੀ ਤੋਂ ਬਦਨੀ ਲਈ 8 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ 26 ਨਵੰਬਰ 2026 ਤੱਕ ਹਰ ਵੀਰਵਾਰ ਚੱਲੇਗੀ। ਇਹ ਗੱਡੀ ਕੁੱਲ 8 ਟਿੱਪ ਲਗਾਏਗੀ। ਜਲੰਧਰ ਸਿਟੀ ਤੋਂ ਇਹ ਰੇਲਗੱਡੀ ਸਵੇਰੇ 10.50 ਵਜੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ 4.45 ਵਜੇ ਬਦਨੀ ਪਹੁੰਚੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਰੇਨ ਨੰਬਰ 05005 ਬਦਨੀ ਤੋਂ ਜਲੰਧਰ ਸਿਟੀ ਲਈ 7 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ 25 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਹਰ ਬੁੱਧਵਾਰ ਚੱਲੇਗੀ। ਇਹ ਗੱਡੀ ਬਦਨੀ ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ 3.10 ਵਜੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਕੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ 8.30 ਵਜੇ ਜਲੰਧਰ ਸਿਟੀ ਪਹੁੰਚੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਰੇਲ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ। ਰੇਲਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਏ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੈਸ਼ਲ ਟਰੇਨ ਢੰਡਾਰੀ ਕਲਾਂ, ਅੰਬਾਲਾ ਛਾਉਣੀ, ਯਮੁਨਾਨਗਰ ਜਗਾਧਰੀ, ਸਹਾਰਨਪੁਰ, ਮੁਹਾਦਾਬਾਦ, ਬੇਲੌਲੀ, ਸੀਤਾਪੁਰ, ਬੁਢਵਾਲ, ਗੋਡਾ, ਬਲਰਾਮਪੁਰ ਤੇ ਤੁਲਸੀਪੁਰ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਰੁਕੇਗੀ। ਰੇਲਵੇ ਵੱਲੋਂ ਤਿਉਹਾਰੀ ਸੀਜ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ, ਸੁਚਾਰੂ ਆਵਾਜਾਈ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਾਧੂ ਪੁੰਝ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਆਗਮਨ-ਪੁਰਬ ਦੀ ਸਫਲਤਾ 'ਚ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ

ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ (ਐਲਿਜ਼ਬੇਥ ਡਿੱਜੁਜਾ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਬੇਦੀ)-ਬਾਬਾ ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਦੇ 57ਵੇਂ ਆਗਮਨ-ਪੁਰਬ 2026 ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ, ਖ਼ਾਤੀ ਤੇ ਸੁਰੱਖੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ, ਉੱਥੇ ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ, ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਫੜਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ. ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜ ਰੋਜ਼ਾ ਆਗਮਨ-ਦੂਜਾ ਦੌਰਾਨ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਲੇਖ ਲਿਖਣ, ਪ੍ਰਸ਼ਨਨਹੀ, ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਨ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ।ਉਨ੍ਹਾਂ

ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ, ਦੂਜਾ ਤੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ-ਵਧਾਊ ਇਨਾਮ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 10,000, 7,000, 5,000 ਤੇ 2,100 ਰੁਪਏ ਦੇ ਕੇ

ਨਕਦ ਰਾਸ਼ੀ ਸਮੇਤ ਸ਼ਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਆਗਮਨ-ਪੁਰਬ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਟਿੱਲਾ ਬਾਬਾ ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਸਹਿਤ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ।ਗੁਰਦੁਆਰਾ

ਨਾਭਾ (ਅਮਨ ਗਰਗ)-ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਬੀਬਾ ਹਰਜਿਸਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਨਾਭਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਕਰਮਾ ਭਵਨ ਵਿਖੇ ਦੀ ਮਾਵਾਂ-ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਵਾਓ ਸਮਾਗਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਹਲਕਾ ਇਚਾਰਜ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਲਾਲਕਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਸਮਾਗਨ ਵਿਖੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਬਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਅਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਲਦਾ ਕਰੋ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਰਜਿਸਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਬਚਾਓ ਲਈ ਆਪਣੀ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਕੱਜੁੱਟਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਨਾਇਆ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਚਾਓ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਹੁਤ

ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨਾਲ ਹਰਜਿਸਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਨਾਇਆਂ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖੋਹ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਨਸ਼ੇਰੀ ਲੁਣਹੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਾਭਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬੋਤਾ ਕਲਾ ਦੀ ਚਾਰ ਲਾਈ ਦੀ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੀ ਦੇ ਗੱਲ ਦੇ ਉੱਪਰ ਹਮਲਾ

ਸਫਾ 1 ਦੇ ਬਾਕੀ...

ਗਿਆਨੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਖੱਬੀਆਂ...

ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈਆਂ ਹਨ।ਇਹ ਖ਼ੁਲਾਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪੱਲ ਖੋਲ੍ਹਦੇ ਹਨ ਕਿ ਐੱਸ ਆਈ ਆਰ ਅਤੇ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਹਨ।

ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ 26 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 2 ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 28

ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਉਚੇਰੀ...

ਕੁਮਾਰੀ ਕੋਫ਼ੜ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਸਾਰਥਕ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਸੁਮੇਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਵਾਰਾ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਵੱਲੋਂ ਸੁਮੇਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਬੋਥਰ ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਸੈੱਟ ਵੰਡ ਕਰਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਮੰਗਤ ਰਾਮ ਪਾਸਲਾ ਦੇ ਲਿਖੇ ਮਾਸਟਰ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਭਵੇੜ ਦੁਆਰਾ ਸੰਗੀਤਬੱਧ ਕੀਤੇ ਸੰਦੀਪ ਬਦੌੜ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਗਾਏ ਗਏ 'ਉਂਜੌਂਤੇ ਬਾਗਾਂ ਦੀ ਕੋਇਲ' ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾਵੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਇਹ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਉਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰ ਵੀ ਸਾਰਥਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਦਮ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ, ਉਸ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬੀ

2 ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ ...

ਆਈ ਕੇ ਐੱਸ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਾਅ ਹਟਣ ਦਾ ਅਸਰ ਰਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਲਾਈ ਲਾਭਾਂ 'ਤੇ ਹਨ ਪੈਂਟਾ ਚਾਰੀਦਾ। ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਵਾਪਸ ਲਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਯੋਗ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ, ਪੈਨਸ਼ਨ, ਨਕਦ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸਪੈਸ਼ਟ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਭਲਾਈ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਨਾਲ ਨਾ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇ।23 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 2023 ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਆਇਆ। ਮਾਮਲਾ ਹੁਣ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਥਾਸਨਿਕ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਦੋਵੇਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਾਲੇ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ

‘ਸਵੱਛਤਾ ਹੀ ਸੇਵਾ–2026’ ਤਹਿਤ ਵਾਲੀਬਾਲ ਮੈਚ ਤੇ ਸਾਈਕਲ ਰੈਲੀ

ਵਿਰੋਜਪੁਰ (ਅਸ਼ੋਕ ਸ਼ਰਮਾ) ਵਿਰੋਜਪੁਰ ਮੰਡਲ ਵੱਲੋਂ ‘ਸਵੱਛਤਾ ਹੀ ਸੇਵਾ–2026’ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਸਵੱਛਤਾ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਵਾਲੀਬਾਲ ਮੈਚ ਤੇ ਸਾਈਕਲ ਰੈਲੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਮੰਡਲ ਸਪੋਰਟਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਿਰੋਜਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਮੰਡਲ ਖੇਡ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ‘ਜ਼ੀਰੋ ਵੋਸਟ’ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਸਮਾਪਤੀ ‘ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਸਵੱਛਤਾ ਮੁਹਿੰਮ ਵੀ ਚਲਾਈ ਗਈ। ਵਿਰੋਜਪੁਰ ਮੰਡਲ ਨੇ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਆਪਣੀ ਸਰਗਰਮ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਸਵੱਛਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਣੁੱਟ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ।

ਬੀ ਸੀ ਐੱਮ ਕਾਲਜ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਐੱਮ ਐੱਸ ਭਾਟੀਆ)–ਬੀ ਸੀ ਐੱਮ. ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਐਂਜੂਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਬੀ. ਐੱਫ਼. ਸਮੇਸਟਰ–2 (2025–27) ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਬੀ. ਐੱਫ਼. ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪਹਿਲਾ, ਤੀਜਾ ਤੇ ਪੰਜਵਾਂ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।ਗੁਰਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਤੇ ਕੋਮਲ ਕੌਰ ਨੇ 92.44% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ, ਕੋਮਲ ਨੇ 90.22% ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਤੀਜਾ ਅਤੇ ਕੋਮਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ 89.77% ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਵਾਂ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 3 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ 90% ਤੋਂ ਵੱਧ, 37 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ 80–89% ਤੇ 33 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ 70–79% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ।ਬੀ ਸੀ ਐੱਮ. ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਕਰਵਾਇਆ ਮਾਵਾਂ-ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਓ ਸਮਾਗਮ

ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਨਜ਼ਰ ਆਈ।ਪੱਤਰਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬੀਬਾ ਹਰਜਿਸਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਅਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੇ ਚਲਦੇ ਕਰਨ ਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਾ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਵਾਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਓ ਪੰਜਾਬ ਬਚਾਓ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਈਆ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਲੋੜ ਹੈ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਇਆ ਦੀ ਦਲਦਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ। ਮਹ

ਮੁਕਾਬਲੇ ‘ਚ ਕੇਸ਼ਵ ਗੈਂਗ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸ਼ੂਟਰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ, 5 ਪਿਸਤੌਲਾਂ ਬਰਾਮਦ

ਫ਼ੋਰਟਾ/ਖਾਸਾ, (ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ/ਸ਼ਬਪਾਲ ਸਿੰਘ) : ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਰਾਤ ਕੇਸ਼ਵ ਗੈਂਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ੂਟਰਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਖ਼ਮੀਨਰਤ ਪੁਲਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਹੋਏ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸ਼ੂਟਰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਰਮਨਗੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੁਸ਼ਟਾ ਇਤਹਾਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ’ਤੇ ਐੱਸ. ਐੱਚ. ਓ. ਫ਼ੋਰਟਾ ਅੱਸ. ਆਈ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਕੋਲੋਂ .30 ਬੋਰ ਦਾ ਗਲੋਲ ਪਿਸਤੌਲ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਕੋਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰੇਡਿੰਗਜ਼ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਾਥੀ ਥਾਂਦੇ ਰੋਡ ਇਲਾਕੇ

ਸਵਰਗੀ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲ ਬਹਿਲ ਦੀ ਯਾਦ ‘ਚ ਕ੍ਰਿਕਟ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਸ਼ੁਰੂ

ਭੋਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ (ਰਮੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ)- ਸਵਰਗੀ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲ ਬਹਿਲ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕ੍ਰਿਕਟ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਸ਼ਹੀਦ ਲੋਵਟੀਨੈਂਟ ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਅਸ਼ੋਕ ਚੌਹਰ) ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 16 ਟੀਮਾਂ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਭੋਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸ. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰੰਘਾਵਾ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਪਹੁੰਚੇ।ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਧਾਇਕ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਵਜ਼ੀਰ ਭੁੱਲਰ ਪਰਤੇ

ਬਿਆਸ (ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖੜਾ) ਹਲਕੀ ਬਾਬਾ ਬਰਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਜ਼ੀਰ ਭੁੱਲਰ ਵਿਖੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈ ਗਈ ‘ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ’ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸੰਗਤ ਦੀ ਖੋਂਸ ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਨੈਣਾਂ ਦੇਵੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਆਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਗੁਰਵੰਤ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈ ਗਈ ਇਹ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਯੋਜਨਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੈ।ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਤਾਂ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਪਿੰਡ ਪਰਤਣ ਤੱਕ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਵਧੀਆ ਤਹਿਕੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਖਾਣ-

ਗੁ. ਸ਼ਹੀਦ ਬੀਬੀ ਸੁੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਸੰਪਰਕ ਸੜਕ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬੇਹੱਦ ਖਸਤਾ, ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, (ਜਨਕ ਮਹਾਜਨ)- ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ-ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸੜਕ ਤੋਂ ਜਾਂਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਬੀਬੀ ਸੁੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੰਪਰਕ ਸੜਕ ਇਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਟੁੱਟੀ ਪਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਟੋਪੇ ਟਾਟ ਕਾਰਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਾਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਮੋਹਤਬਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਬਰਿੰਦਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਾਠਾਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਛੱਡ ਕੇ ਬਣਵਾਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਸੜਕ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ

ਇੱਕੋ ਰਾਤ ਦੋ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰਾਂ ‘ਚ ਚੋਰੀ; ਚੋਰ ਨਗਦੀ ਤੇ ਸਾਮਾਨ ਲੈ ਕੇ ਫਰਾਰ

ਧਾਰੋਵਾਲ, (ਮਨਦੀਪ ਵਿੱਕੀ)- ਧਾਰੋਵਾਲ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ-ਨਿਓ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਹੀਆਂ ਚੋਰੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖੈਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।ਤਾਦਾਸ ਮਾਲੀ ਮਿਸ਼ਨ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਰੇਲਵੇ ਟਾਕਰ ਕੋਲੋਂ ਸਾਮਨਟੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਚੋਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਰਾਤ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ। ਘਟਨਾ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਫ਼ੀਕ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਤਰੁਨ ਕੁਮਾਰ ਉਬਰਾੜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਤਬੀਅਤ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪਿਛਲੇ 8-10 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਦੁਕਾਨ ਬੰਦ ਸੀ। ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਅਣਪਛਾਤੇ ਚੋਰਾਂ ਨੇ ਸਟਰ ਦੇ ਤਾਲੇ ਤੋੜ ਕੇ ਦੁਕਾਨ ਅੰਦਰੋਂ ਕੁਝ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਨਗਦੀ ਚੋਰੀ ਕਰ ਲਈ।ਦੂਜੇ ਪਾਸੇਆਰਥ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ

ਵਾਂਗ ਅਪਣੀ ਦੁਕਾਨ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਘਰ ਗਏ ਸਨ।ਸਵੇਰੇ ਕਿਸੇ ਰਾਹਗੀਰ ਨੇ ਫ਼ੋਨ ਤੇ ਸੁਨਾਨ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਤਾਲੇ ਅਤੇ ਸਟਰ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਹਨ।ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਦੀਆਂ ਤਾਨੀ ਵਿੱਚ ਚੋਰਾਂ ਦੀ ਨਗਦੀ ਗਾਇਬ ਸੀ।ਚੋਰੀ ਦੀ ਇਸ ਵਾਰਦਾਦ ਨੂੰ ਅੱਜਮਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਚਾਲਾਕ ਚੋਰ ਪਛਾਣ ਛੁਪਾਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਦੋਵਾਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੀ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰਿਆਂ ਦੇ ਫ਼ੀਫੀਆਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਲੈ ਗਏ।ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਸ-ਪਾਸ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਕੈਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੋਰਾਂ ਦੀ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਫ਼ੋਟੋਜ਼ ਸਾਧਨਾਂ ਆਈ ਹੈ।ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਘਟਨਾ ਸਬੰਧੀ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੀਤਰ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਚੋਰਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਸਖ਼ਤ ਫ਼ਾਸਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਦੀ ਗ਼ਲ਼ਤ ਵਧਾਈ ਜਾਵੇ।

ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਮੌਦੇਨਜ਼ਰ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦਾ ਫੌਰੀ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ

ਵੇਰਕਾ (ਰਣਾ)।ਸਥਾਨਕ ਕਸਬੇ, ਅੰਡਾ ਮੂਧਲ, ਕੌਰੂਵਾਲ, ਕੌਰੂਗਲ, ਵਿਜੇ ਨਗਰ, ਸ਼ਿਵਪੁਰ, ਮਜੀਰਾ ਰੋਡ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਦਿ ਚ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਮੌਦੇਨਜ਼ਰ ਭਰੀ ਨਿਗੇਣ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁਬਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ, ਸਮਾਤੀਕਰਨ, ਵੱਲਭਾਅ ਅੰਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਪੰਜਾਬ) ਦੇ ਚੀਫ ਆਰਗਨਾਈਜ਼ਰ ਕਰਨਾਸ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਸੂਬਾਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਸੂਬਾਈ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਦਲਜਨ ਲਾਲ ਕਲੱਡਰਾ, ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰੀਆ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਗੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੇਰਕਾ, ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਓਰੀਆ, ਸਲਾਹਕਾਰ ਹਰਮਨਗੀਰ ਸਿੰਘ ਫ਼ੀਨਾ, ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਐੱਸ. ਐੱਲ. ਓ. ਯੂਨੀਅਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਦਿ ਜਥੇਬੰਦਕ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਰੰਗੌਰੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।ਗੋਰਿਨ੍ਹਾ ਜਥੇਬੰਦਕ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਲੱਖਾਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਥੇਕੇਤ ਕਾਬਿਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਅਚਰਜ਼ੇਤ ਨਿਗੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕ ਮਿਲਾਵਟ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਰਹਿਤ, ਅਤੇ ਸਫਾ-ਸੁਥਰੀਆਂ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਗੰਭੀਰ ਰੋਗੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਖੁਬਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਭ ਭਲੀਭਾਂਤ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਿਲਾਵਟਖੋਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚੁਕਦੀ ਅਤੇ ਲੜੀਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਮੁਰ-ਦਰਸ਼ਕ ਬਣਿਆ ਹੈ।ਇਸ ਬਾਬਤ ਉਥੇਕੇਤ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਰਕਾਰ, ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪਾਸੋਂ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਆਟਾ, ਮਿਸ਼ਰਤ ਦੁੱਧ, ਦੇਸੀ ਘਿਓ, ਪਨੀਰ, ਖੋਸਾ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੀਠਾਈਆਂ ਅਤੇ ਬਕਰੀ ਦੀਆਂ ਦੁਧਾਂ ਦੀ ਰੋਗੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰੋਮਤੀ ਜਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਵਾਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਾਲਚੀ ਤੇ ਮਿਲਾਵਟਖੋਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋ ਸਕੇ।

ਚੀਮਾ ਕਲਾਂ ‘ਚ ਔਰਤ ਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਚੋਣ; ਵੀਰ ਕੌਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ

ਵਲਟੋਰਾ (ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਰਾ)- ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਅੰਦਰ ਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਚੀਮਾ ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਗਤਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਹੋਇਆ। ਇਕੱਤਰ ਅੰਗਤਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੇ ਸਾਡੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਨੱਢੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਮਨਰੋਗਾ ਸਕੀਮ ਬੰਦ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਕੋਠੇ ਕੰਢੇ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਪੱਕੇ ਕਮਰਿਆਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ, ਸਾਡੇ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਜੱਸੇ ਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਨਹੀਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਸਟਰ ਨਹੀਂ, ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨਸਿਆਂ ਨਾਲ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹਾਂ। ਇਸ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਕਾਮਰੇਡ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਿਆਲਪੁਰਾ, ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੌਕਰਪੁਰਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸੁਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਜੋਕੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲਾਲ ਹਨ, ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪੋਸਟਾਂ ਰੱਖ ਕੇ ਪਬਲਿਕ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰਕੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਕੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ, ਵਸੀਲੇ ਖੇਤਮ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਚਿੱਪ ਵਾਲੇ ਮੀਟਰ ਲਗਾ ਕੇ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ

ਗੁਰੂ ਗਵਿੰਦਸ ਮਹਾਜਨ ਦੇ 650ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਵਾਇਆ ਡਰੇਨ ਸ਼ੋਅ

ਪਠਾਨਕੋਟ (ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਵਿੰਦਸ ਮਹਾਜਨ ਦੇ 650ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਾਲ ਭਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਗੀਕਲ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲੜੀ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਵਿੰਦਸ ਮਹਾਜਨ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਸੰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਰੇਨ ਸ਼ੋਅ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਠਾਨਕੋਟ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਭੋਆ ਦੇ ਤਾਰਾਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਡਰੇਨ ਸ਼ੋਅ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਜਗਤ ਅਤੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਾਪਤ।ਡਰੇਨ ਸ਼ੋਅ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅੱਧੇ ਸ਼੍ਰੀ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਾਟਾਰਾ ਚੌਂਕ ਕੈਥੋਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਭੋਰਾ ਸਵਾਮੀ ਜਗਤਗੀਰੀ ਪਠਾਨਕੋਟ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ 108 ਸਵਾਮੀ ਗੁਰਦੀਪ ਗਿਰੀ ਮਹਾਰਾਜ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਨੂੰ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤਾ।ਡਰੇਨ ਸ਼ੋਅ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕੀਰਤਨ ਜੀਘਾਂ ਰਾਈ ਗਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੱਧੋਪੁਰ ਵਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਣੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਾਟਾਰ ਚੌਂਕ ਕੈਥੋਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ 108 ਸਵਾਮੀ ਗੁਰਦੀਪ ਗਿਰੀ ਮਹਾਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਕੀਰਤਨ ਜੀਘਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਰਿਯਾ ਟੋ ਕਰਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਆਰਾਧਨਾ ਵਿੱਚ ਡਰੇਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਵਿੰਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ

ਕਾਟਾਰ ਚੌਂਕ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦਾ ਪੰਨਵਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਵਿੰਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਮਾਗਮ ਸ਼ਬਾਧਯੋਗ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਸ਼ਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਜ.) ਐੱਸ ਡੀ ਐੱਸ ਪਰਾਵੇਰਟ ਨਮਦੀਪ ਮਾਨ, ਨੌਕੇਰਾਕ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਐੱਸ ਸੀ ਵਿੱਗ ਪੰਜਾਬ, ਨਰੇਸ਼ ਸੋਢੀ ਸਕੱਤਰ ਮਾਝਾ ਜੇਠ ਥੀ ਸੀ ਸੈਲ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜ਼ਿਲਾ ਪੀਸੜ, ਵਧਨ ਭਾਰਵਾਦਾਸ ਰਮੈਰਮੈਨ ਬਲਾਕ ਮੰਜਤੀ ਘਰੇਟਾ, ਕੁਲਦੀਪ ਚੰਦ ਕੇਅਰਮੈਨ ਬਰਕਾ ਮੰਜਤੀ ਨਰੇਟ ਜੈਲ ਸਿੰਘ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਬੰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜ਼ਿਸ਼ਾਨ ਵਿੰਗ ਸ਼ਾਹ ਅਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ।

2027 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂ ਤੇ ਵਰਕਰ ਇਕੱਠ ਹੋ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ : ਡਾ. ਦਹੀਆ

ਨਕੋਦਰ (ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ)- ਨਕੋਦਰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਨਾਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਸਬੰਧੀ ਜਲੰਧਰ ਕਾਂਗਰਸ ਭਵਨ ਵਿਖੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਾਬੋ 9 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ।ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਨਕੋਦਰ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਡਾ. ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਦਹੀਆ ਸਮੇਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਤੇ ਵਰਕਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। ਮੀਟਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ‘ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਮਿਸ਼ਨ’ ਤਹਿਤ ਕਰਵਾਈ ਗਈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਾ. ਦਹੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ 2027 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ, ਵਰਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਪਾਰਟੀ ‘ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਧਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਹੋਰ ਆਗੂ ਤੇ ਵਰਕਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਮਾਰਦ ਦਾ ਮਜੀਨਾ ਹਲਕੇ ‘ਚ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਭਰਵਾਂ ਸਵਾਗਤ

ਮਜੀਰਾ (ਸ਼ੋਇਮ ਆਨੰਦ)- ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਤਹਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਬੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਮਾਰਦ ਦਾ ਹਲਕਾ ਮਜੀਰਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਚੱਤ ‘ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ, ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ ਇਹ ਮਾਰਚ ਕਲੇਰ ਮਾਂਗਟ, ਡੱਡੀਆਂ, ਈਦਗਾਰ, ਮਜੀਰਾ ਅਤੇ ਸੋਹੀਆਂ ਕਲਾਂ ਆਦਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਅਗਲੇ ਪਥਾਅ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ।

ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਛੱਤਰ-ਛਾਇਆ ਵਿੱਚ ਮਾਰਚ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਛੱਡਾਂ ਦੀ ਵਰਥਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ

ਵਿਧਾਇਕ ਰੰਘਵਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣੂ

ਭੋਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ (ਰਮੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ)- ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ।ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਵਿਧਾਇਕ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰੰਘਾਵਾ ਨੇ ਪਿੰਡ ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਜਾਜਨ ਤੋਂ ਮਾਨ ਦੇ ਮੁਨਾਵੇ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਰੂਬਰੂ ਹੋ ਕੇ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਹਿੱਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸੁਣੇ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਮੁੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਧਾਇਕ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰੰਘਾਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੀਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਲਾਨਾ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਲਾਭ ਮਿਲ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਾਕੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਮੇਘਵਾਲ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, (ਜਨਕ ਮਹਾਜਨ)- ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ

ਨਡਾਲਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਵੱਲੋਂ ਮਾਣਯੋਗ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਅਜੁਜਾਨ ਰਾਮ ਮੇਘਵਾਲ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਨੌਜਵਾਨ

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਭੰਗਾਲੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਬਰਸੀ ਮਨਾਈ

ਜੈਤੋਪੁਰ (ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੱਧੂ)- ਸਾਲਾਨਾ ਬਰਸੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੀਰ ਵਾਲੇ 29ਵੀਂ ਬਰਸੀ ਤੇ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭੰਗਾਲੀ ਵਾਲੇ 12ਵੀਂ ਬਰਸੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟਾਹੜੀ ਸਾਹਿਬ ਧੰਨ ਪੰਨ ਬਾਬਾ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੌਰੋਗਾਬਾਦ ਵਾਲਿਆਂ ਭੰਗਾਲੀ ਕਲਾ ਮਨਾਈ ਗਈ।ਇਹ ਬਰਸੀ ਬਾਬਾ ਮਨ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਬਾ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭੰਗਾਲੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਮਨਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਾਗੀ, ਢਾਡੀ, ਕਥਾ ਕਵੀਜ਼ਰ ਆਦਿ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸੁਣਾ ਕੇ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜੱਤਿਆ। ਦੂਰੋਂ ਨੇੜੇ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਲੋਗਰ ਅਟੰਟ ਵਰਤਾਇਆ ਗਿਆ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਕਵਾਨ ਪਕਾਏ ਗਏ ਤੇ ਠੰਡੇ ਮਿੱਠੇ ਲੱਧ ਦੀਆਂ ਛਪੀਲਾਂ ਵੀ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।

ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਬਾਬਾ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੱਥੇ ਹਰ ਸਾਲ ਬਰਸੀ ਮਨਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼ਰਧੰਰ ਹਰਦੀਸ ਸਿੰਘ, ਡਾਕਟਰ ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕਾਰਾ, ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ, ਹਰਜਨ ਸਿੰਘ, ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਡਾਕਟਰ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ, ਡਾਕਟਰ ਬੰਬੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ ਭੰਗਾਲੀ, ਬਾਬਾ ਸੁਖਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ ਆਦਿ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ।

ਅਖਤਿਆਰੀ ਫੰਡ ‘ਚੋਂ ਸਕਿੱਲ ਸੈਂਟਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 51 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਮਜੀਰਾ (ਸ਼ੋਇਮ ਆਨੰਦ)- ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਫਾ ਮੁਕਤ ਪੰਜਾਬ ਯਾਤਰਾ ਤਹਿਤ ਅਜੀਰਾ ਵਿਖੇ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਪ੍ਰਦੀਪ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਤਾਲੀ ਰੋਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਰੋਲੀ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆਂ

ਮੌਜਬ ਰਾਜ ਸਭਾ ਪਦਮਸ਼੍ਰੀ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੜਾਈ ਸਭ ਨਸਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲਈ ਸਹੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਬਦਹਾਲੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਹੈ।ਸਾਲਾਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਸਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਾਰ ਵਾਰ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਨਰ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵੱਲ ਲੜੀਵਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸੰਸਦੀ ਸਟੇਟਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਹਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਸਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹਨਰ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਣੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਹੱਥ ਨਸੇ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਹਿਮਤ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਨਾਮ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ

ਮੁਭਤਖੋਰੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਨਰ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਵੱਲ ਨਿਸ਼ਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।ਇਸੇ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਜੀਰਾ ‘ਚ ਸਕਿੱਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚੋਂ 51 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ

ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸਾਏ ਮਾਰਗ ‘ਤੇ ਚੱਲਣ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੋਨਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਕੇਸ਼ ਪਰਾਸਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੋਨਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਤੇਗਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ, ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਗੜਾ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਨੋਜਰ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਮਜੀਰਾ, ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਲਾਡੀ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੱਥੀ, ਵਿਜੇ ਰਵੀਦਾਸੀਆ, ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਰਵੀਦਾਸੀਆ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪਿਕਾ, ਬਾਬਾ ਸ਼ਰਨਨੀਲ ਸਿੰਘ, ਅਸ਼ਰ ਮਜੀਰਾ, ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਯੁਵਕ ਮੇਲੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ

ਧੁਰੀ (ਸੰਹਿਤ ਗਰਗ, ਮਨੋਹਰ ਸੇਂਗੁ)- ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਕਾਲਜ ਬਰਤਵਾਲ (ਧੁਰੀ) ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਚਾਰ-ਰੋਜ਼ਾ ਖੇਤਰੀ ਯੁਵਕ ਤੇ ਲੋਕ ਮੇਲਾ 22, 23, 24 ਤੇ 25 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਹਾ ਹੈ।ਇਸ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਹਾਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਗੇ।ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਲਜ ਟਰਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਤੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਆਈ ਪੀ.ਐੱਸ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਨੀ ਮੰਭੇਰ ਤੇ ਕਾਲਜ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ।ਕਾਲਜ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਖੇਤਰੀ ਯੁਵਕ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਸਮੀ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ ਨਿਗਮ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੀ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ।ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਕਾਲਜ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਯੁਵਕ ਮੇਲੇ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ।ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਯੁਵਕ ਮੇਲਾ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਜੀਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੇ ਲੋਕ-ਕਲਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਵੇਗਾ।

ਵਾਮਨ ਦੁਆਸ਼ੀ ਮੌਕੇ ਕਰਵਾਈ ਭਜਨ ਸੰਧਿਆ

ਨਾਭਾ (ਅਮਨ ਗਰਗ)-ਸ੍ਰੀ ਸਨਾਤਨ ਧਰਮ ਮਹਾਵੀਰ ਦਲ ਨਾਭਾ (ਰਜਿ:) ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾਕਟਰ ਸਤਪਾਲ ਅਗਰਵਾਲ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਮਨ ਲਾਲ ਮਿੱਤਲ ਪੰਪੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਾਮਨ ਦੁਆਸ਼ੀ ਮੌਕੇ ਮੌਸਮ ਗੇਟ ਚੈਕ ਵਿੱਚ ਭਜਨ ਸੰਧਿਆ ਕਰਵਾਈ ਗਈ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਜਨ ਗਾਇਕਾ ਅਨੂ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭਜਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ।ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਪਰਮਿੰਦਰ ਬਾਂਸਲ ਭੋਲੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਵਰਸ਼ਾ ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਉਪਕਾਰਾ ਹੈ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ, ਪ੍ਰਧਾਨ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਤੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਰਿਟਾਇਰਡ ਅਫਸਰ ਜੈ ਗੋਪਾਲ, ਸ਼ੀਤਲ ਜੈਨ, ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ, ਵਰੁਣ ਜੈਨ, ਕੈਸਲਰ ਅਭਿਕ ਕੁਮਾਰ ਢਿੱਤੂ, ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਲੱਖ ਰਾਜ ਰਾਣਾ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸ਼ੋਭਾ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਭਾਈਕੀ ਦੇ ਸਹੂਰਾਂ ਤੇ ਮੰਦਰ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਟੁਟ ਲੰਗਰ ਵਰਤਾਇਆ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾਕਟਰ ਸਤਪਾਲ ਅਗਰਵਾਲ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਮਨ ਲਾਲ ਮਿੱਤਲ ਪੰਪੀ, ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀਰ, ਰਵਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਤੇ ਪਵਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤੇ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਲਕਸ਼ਮਣ ਦਾਸ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੈਕਟਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕੌਮੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਗਰੰਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਕੀਤਾ ਜਾਗਰੂਕ

ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ (ਲਲਣੀ ਕੁਮਾਰ)-ਸ਼ਹੀਦ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਭਵਨ ਮੰਗਾ ਵਿਖੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕੌਮੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਗਰੰਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਤੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕੌਮੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਗਰੰਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੱਭ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੁਲਦੀਪ ਭੱਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰ, ਗੁਰਦਿੱਤ ਦੀਨਾ ਕੋਸ਼ਲ ਮੈਂਬਰ, ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਇਲਾਕਾ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਇਲਾਵਾ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਸੰਬੰਧੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਸੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣ ਤੇ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਆਈ ਟੀ ਤੇ ਬਾਇਓਟੈਕ ਪਾਰਕ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਰ ਮੰਤਵ ਲਈ ਵਰਤਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ

ਪਟਿਆਲਾ (ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ)-ਓਮੈਕਸ ਸਿਟੀ ਵੈਲਫੇਅਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ (ਰਜਿ:) ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਹੋਈ।ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਓਮੈਕਸ ਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਟੀ. ਅਤੇ ਬਾਇਓਟੈਕ ਪਾਰਕ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਸਬੰਧੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਤਜਵੀਜ਼ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾਧਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਓਮੈਕਸ ਸਿਟੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਮੇਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੂਲ ਨਕਸ਼ੇ ਅਤੇ ਬਰੋਸ਼ਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਓਮੈਕਸ ਸਿਟੀ ਦੇ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰਫਲ ਲਗਭਗ 336.5 ਏਕੜ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 60 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਆਈ.ਟੀ. ਅਤੇ ਬਾਇਓਟੈਕ ਪਾਰਕ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਖਵੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਖ਼ਤ ਇਤਭਾਜ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਇਸ 60 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਵਰਤੋਂ 'ਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ।ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਜਵੀਜ਼ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਆਈ.ਟੀ. ਅਤੇ ਬਾਇਓਟੈਕ ਪਾਰਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਮਲੋਟ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ 24 ਘੰਟੇ ਸੀ ਟੀ ਸਕੈਨ ਸ਼ੁਰੂ

ਜਿਸ ਨਾਲ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹਾਸਲ ਹੋਵੇਗੀ।ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਐੱਸ.ਐੱਮ.ਓ. ਡਾ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੱਥੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਡਾਕਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਫੈਡਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੀ ਟੀ. ਸਕੈਨ ਵੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟੈਸਟਾਂ ਦੀ ਰੇਟ ਲਿਸਟ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਕਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਲੋਢਵੰਦ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜੇਬ 'ਤੇ ਬੋਝ ਨਾ ਪਵੇ।

ਪਹਾਲੀ ਦੇ ਸੁਚੱਜੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੰਬੰਧੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਵਾਜ਼ਿਲਕਾ (ਨਿਸ਼ਾ ਸ਼ਰਮਾ)-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਾਜ਼ਿਲਕਾ ਵਿੱਚ ਝੋਨੇ ਦੀ ਪਹਾਲੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਾਲੀ ਦੇ ਸੁਚੱਜੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਮੁੱਖ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਫ਼ਸਰ ਵਾਜ਼ਿਲਕਾ ਡਾ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਲੱਸਟਰ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਅਤੇ ਨੌਲਲ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਡਾ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਪਰਕ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝੋਨੇ ਦੀ ਪਹਾਲੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਨਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਾਲੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਕੇ ਇਥੇ-ਸੀਊ ਅਤੇ ਐਕਸ-ਸੀਊ ਪਹਾਲੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਬੰਧੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪਹਾਲੀ ਨੂੰ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਿਲਾਉਣ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਸੁਚੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਵਿਕਲਪਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਤੇ ਕਿਸਾਨੀ ਮਸ਼ਾਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਡੀ ਸੀ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ

ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ (ਲਲਣੀ ਕੁਮਾਰ)-ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਸ਼ਾਲਿਆਂ ਤੇ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ (ਗੈਰ-ਰਾਜਨੀਤਕ) ਵੱਲੋਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸਨਾਲ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦਿਆਂ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਉਚਿਤ ਭਾਅ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਲੋਭੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਟਕਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਅਰਵਿਲ ਬਿੰਦ ਨੈੱਟ ਪੀ ਜੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 'ਚ ਰਿਹਾ ਅੱਵਲ

ਜਲਾਲਾਬਾਦ (ਜੀਤ ਕੁਮਾਰ/ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ)-ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਲੀਜੀਬਿਲਿਟੀ-ਕਮ-ਐਂਟਰੋਸੈਸ ਟੈਸਟ ਫਾਰ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ (ਨੈੱਟ-ਪੀ.ਜੀ.) ਦੇ ਆਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੋਟਹਾਰ ਨੌਜਵਾਨ ਅਰਵਿਲ ਕੋਥੋਜ ਬਿੰਦ ਨੇ ਵੱਡੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਇਲਾਕੇ ਤੇ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਸੂਬੇ ਦਾ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਰਵਿਲ ਨੇ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚੋਂ 4000 ਚੈਂਕਰ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ (ਅੱਵਲ) ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਗਈ ਅਤੇ ਵਧਾਈਆਂ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਤਾੜਾ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਰਾਧਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਮਾਤਾ ਸੁਨੀਤਾ ਰਾਣੀ (ਪਿੰਡ ਚੱਕ ਜੰਡ ਵਾਲਾ/ਮੋਲਵੀ ਵਾਲਾ) ਤੇ ਮਾਮਾ ਅਮਨਦੀਪ ਕੋਥੋਜ (ਪਿੰਡ ਤਾਰੇਵਾਲਾ) ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਰਵਿਲ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੋਟਹਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਐੱਮ.ਬੀ.ਬੀ.ਐੱਸ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਰਵਿਲ ਦੀ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਲਗਨ ਸਦਕਾ ਹੀ ਅੱਜ ਇਹ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਜੰਗਲਾਤ ਕਾਮੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹਲਕੇ 'ਚ 30 ਨੂੰ ਕਰਨਗੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ : ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ

ਧੁਰੀ (ਸੁਖਦੇਵ ਧੂਰੀ)-ਪੰਜਾਬ ਸੁਥਾਰਡੀਨੇਟ ਸਰਵਿਜਿਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸੰਬਧਤ ਜੰਗਲਾਤ, ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਸੰਘਸ਼ੀਲ ਜਥੇਬੰਦੀ ਜੰਗਲਾਤ ਵਰਕਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੂਬਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਗੜਸ਼ਕਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੌਜਾ ਨੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੇ ਨਾਂਅ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ, ਸਾਥੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਰਾ, ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਛੱਤ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਿਸ਼ਾ ਸਿੰਘ ਚਹਿਲ, ਸੀਨੀ. ਮੀਤ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦੇਵਰ ਤੇ ਸਤਨਾਮ ਸੰਗਤੀਵਾਲਾ ਸੰਗਰੂਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੱਖ- ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਰਹਿਦੇ ਕੱਚੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕਿਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 16-05-2023 ਦੀ ਮਾੜੀ ਪਾਲਿਸੀ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਵਣ ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ 27/28 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੱਕਿਆਂ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਲਿਸੀ ਅਧੀਨ ਲਿਆ ਕੇ ਪਲਸਮੈਂਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਪਾਲਿਸੀ ਵਿੱਚ ਪੱਕਿਆਂ ਵਾਲੀ ਕੋਈ

ਸਹੂਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਜੰਗਲਾਤ ਕਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਦੇ ਬੇਚੈਨੀ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।ਬਾਲਵੀਰ ਤਰਨਤਾਰਨ, ਰਵੀ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਬੁੱਢ ਮਾਨਸਾ, ਬਲਰਾਜ ਪਠਾਨਕੋਟ, ਰਵੀਕਾਂਤ ਰੋਪੜ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਜਲੰਧਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਨ ਜਥੇਬੰਦੀ 30 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਦਿੜ੍ਹਬਾ (ਸੰਗਰੂਰ) ਵਿੱਚ ਸੁਥਾਰਡੀਨੇਟ ਸਰਵਿਜਿਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਪੱਕਾ ਮੋਰਚਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।ਇਹ ਪੱਕਾ ਮੋਰਚਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੁਧੱਲਣ ਮੰਗੀਲਾ, ਮਲਕੀਤ ਮੁਖਤਸਰ, ਪਵਨ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਰਾਣਾ ਫਿਰੋਜਪੁਰ, ਭੂਪਿੰਦਰ ਦਸੂਜਾ, ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੁੱਛੇਰ ਪੱਤਣ, ਜਗਤਾਰ ਸਾਹਪੁਰ, ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਾਧੋਹੜੀ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅੱਜ

ਮੋਗਾ (ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਤੇ ਅਨਿਨ ਸਿੱਖ ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਭਵਨ ਨੇਕਤਪੁਰਾ ਬਾਈਪਾਸ ਲੱਭੂ ਦੇ ਆਰੇ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕਾ 27 ਸਤੰਬਰ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਮਾਗਮ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਜੀ ਵੱਲੋਂਅਲਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਮੰਗਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸਹਿਜ ਧਾਨ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਮਨੋਹਰ ਕੀਰਤਨ ਭਾਈ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਥੇ ਤੇ ਕਥਾ ਵਿਚਾਰ ਭਾਈ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਵੱਲੋਂ ਸਰਵਣ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਕਿਰਤੀ ਕਾਲਜ ’ਚ ਮਨਾਇਆ ਐੱਨ ਐੱਸ ਐੱਸ ਦਿਵਸ

ਪਾਤੜਾਂ (ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਬਣਵਾਲਾ) ਸਰਕਾਰੀ ਕਿਰਤੀ ਕਾਲਜ ਨਿਆਲ ਪਾਤੜਾਂ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਗਰਾਨਦੀਪ ਚੀਮਾ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਕਾਲਜ ਦੇ ਐੱਨ ਐੱਸ ਐੱਸ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਤੋ ਐੱਨ ਐੱਸ ਐੱਸ ਯੂਨਿਟ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਡਲ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਚੁਨਗੜਾ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐੱਨ ਐੱਸ ਐੱਸ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਾਲਜ ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਐੱਨ ਐੱਨ ਐੱਸ ਦੇ ਗੀਤ ਨਾਲ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਫਸਰ ਪ੍ਰ. ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਖਜੀਤ ਕੌਰ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਸੀਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ, ਕਾਲਜ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਰਕਤ ਦੀ ਆਇਆਂ ਆਖਿਆ।ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਫਸਰ ਸਮਸ ਚੁਨਗੜਾ, ਲਵਕੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਐੱਨ ਐੱਸ ਐੱਸ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕੌਮਾਂ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਮਾਈ ਭਾਭਤ ਪੋਟਰਲ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਉਪਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ।ਕਾਲਜ ਤੇ ਚੁਨਗੜਾ

ਮੋਗਾ (ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ) ਮੋਗਾ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਨਾਮੋ ਕ੍ਰਿਕਟ ਲੀਗ ਦੇ ਫਾਟਵਟ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਮਾਪਨ ਹੋਇਆ।ਵਾਈਨਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਮੋਗਾ ਕ੍ਰਿਕਟ ਕਲੱਬ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਮਾਪ ਭਾਈ ਪੋਸਰਜ ਦੀ ਟੀਮ ਨੂੰ 10 ਵਿਕਟਾਂ ਨਾਲ ਹਰਾ ਕੇ ਟਰਾਫੀ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਕਰ ਲਈ।ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਮੋਗਾ ਦੇ ਸਲਾਮੀ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ੀ ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤੂਫਾਨੀ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦਿਆਂ ਮਹਿਜ਼ 8 ਗੇਂਦਾਂ ਵਿੱਚ 32 ਦੌੜਾਂ ਦੀ ਧਮਾਕੇਦਾਰ ਪਾਰੀ ਖੇਡੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰੀ ਵਿੱਚ 5 ਗਰਾਨਚੁੰਬੀ ਛੱਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਦੀ ਇਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ੀ ਨੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੈਂਕੜੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਸੁਖ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਮੋਗਾ ਦੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜਿੱਤ ਦਿਵਾਈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਖਾਧ ਭਾਈ ਪੋਸਰਜ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦਿਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ 4 ਓਵਰਾਂ ਵਿੱਚ 1 ਵਿਕਟ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ 'ਤੇ 47 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ।ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਹਰਮਨਜੋਤ ਨੇ ਮਿਸ਼ਨ 9 ਗੇਂਦਾਂ 'ਤੇ 29 ਦੌੜਾਂ ਦੀ ਤੂਫਾਨੀ ਪਾਰੀ ਖੇਡੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1 ਚੱਕਾ ਤੇ 4 ਛੱਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਆਗੂ ਹੁਰਾ ਬਾਨੋ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਪ ਸ ਸ ਟ ਵੱਲੋਂ ਸਖ਼ਤ ਨਿੰਦਾ

ਮੁਅੱਤਲੀ ਰੱਦ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਤਿੱਖਾ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਦਣ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ

ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ (ਅਸਗਰ ਪਰਿਹਾਰ)-ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਸੰਘਸ਼ੀਲ ਜਥੇਬੰਦੀ ਪੰਜਾਬ ਸੁਥਾਰਡੀਨੇਟ ਸਰਵਿਜਿਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ਪ.ਪ.ਸ.ਫ.) ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਤੀਸ਼ ਰਾਣਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ ਤੇ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜੇ. ਐੱਫ਼ ਕੇ. ਦੀ ਸੂਬਾ ਆਗੂ ਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਟੇਟ ਗਰੇਮਿਟ ਇਪਲਾਈਜ਼ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕੌਮੀ ਰਾਜਕਾਰਨੀ ਮੈਂਬਰ ਹੁਰਾ ਬਾਨੋ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।ਪ.ਸ.ਸ.ਫ. ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰੈੱਸ ਸਕੱਤਰ ਇੰਦਰਜੀਤ ਵਿਰਦੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿਹਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹੁਰਾ ਬਾਨੋ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਰੇਅ ਐੱਨ ਐੱਚ ਐੱਮ. ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਰੋਗੂਲ

ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਪਰਸ਼ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲਲਕਾਰਦੀ ਹੈ।ਅਲ ਇੰਡੀਆ ਸਟੇਟ ਗਰੇਮਿਟ ਇਪਲਾਈਜ਼ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੌਮੀ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੀਰਲਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਤੇ ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਰਾ ਬਾਨੋ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਤੁਰੰਤ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਭਰਾਂਗ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਡੱਟ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਅੱਤਲੀ ਤੁਰੰਤ ਰੱਦ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਦੋਲਨ ਛੱਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਲੋਕ-ਵਿਰੋਧੀ ਰਿਹਤਾ ਬੇਨਕਾਬ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਿਸ਼ੋਰ ਚੰਦ ਗਾਜ਼, ਜਤਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਭੁੱਟੇ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ, ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਦਰਸ਼ਣ ਚੀਮਾ, ਸੁਖਦੇਵ ਚੰਗਲੀਵਾਲਾ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ, ਐੱਨ ਬੰਜੀ ਗਿੱਲ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਬਿਮਲਾ ਰਾਣੀ ਆਦਿ ਆਗੂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਨਿਕਲੀ ਔਰਤ ਦਾ ਪਰਸ ਖੋਰਿਆ

ਨਕਾਬਪੇਸ਼ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਜਾਰੀ : ਬਾਣਾ ਮੁਖੀ

ਰਾਏਕੋਟ (ਸੋਖੋਬ ਗਿੱਲ)-ਨੇੜਲੇ ਕਸਬਾ ਗੁਰੂਸਰ ਸੁਧਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਨਕਦੀ ਲੈ ਕੇ ਬਜ਼ਾਰ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀ ਔਰਤ ਤੋਂ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਦੇ ਨਕਾਬਪੇਸ਼ ਲੁਟੇਰੇ ਪਰਸ ਖੋਹ ਕੇ ਡਰਾਹ ਰੇ ਗਈ।ਬਾਣਾ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਮਾਲੇ ਨੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਲੁਧਿਆਣਾ-ਬੁਠਿੰਡਾ ਰਾਜ-ਸਾਗਰ ਉਪਰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਨੌਏ ਐੱਚ ਡੀ ਐੱਫ਼ ਸੀ. ਬੈਂਕ ਤੋਂ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਕਰਵਾ ਕੇ ਬਜ਼ਾਰ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਪਿੱਛੋਂ ਤੋਂ ਆਏ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ। ਨਕਦੀ ਵਾਲੇ ਪਸਰ ਦੇ ਬਚਾ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦਾ ਮੋਬਾਈਲ ਫ਼ੋਨ ਸੜਕ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ, ਮੌਕੇ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਕੇ ਡਰਾਹ ਹੋਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ।ਪੰਜਾਬ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਰਦਾਤ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੈਂਕ ਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਲੱਗੇ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।ਬਾਣਾ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਸੁਰਾਗ ਮਿਲਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜਲਦ ਮਾਮਲਾ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।ਕਾਬਲੋ-ਗੌਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੌਰਾਨ ਲੁੱਟ ਦੀਆਂ ਕਰੀਬ ਚਾਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ,

ਹੈਰੋਇਨ ਤੇ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਨਗਦੀ ਸਮੇਤ 2 ਗਿ੍ਫਤਾਰ

ਗਾ। ਸੰਬੰਧਤ ਨੋਟ ਕਰਨ।	ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ।
---------------------	------------------------

ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਗੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਚੰਦ ਫਹਿਤਪੁਰੀ ਦੇ ਦਿਹਾਂਤ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ

ਜਲੰਧਰ- ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਜਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਕਾਮਰੇਡ ਉੱਤਮ ਸਿੰਘ, ਜਸਬੀਰ ਭਾਮ, ਅਸ਼ੋਕ ਮੰਡਿਆਲ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਿਕੋਰਵਾਲੀ ਬਸੀ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਵਿਜੈ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਅਤੇ ਦੇਵ ਰਾਜ ਪੁਤ ਨੇ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਚੰਦ ਫਹਿਤਪੁਰੀ ਦੇ ਦਿਹਾਂਤ 'ਤੇ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸ਼ੋਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੰਦ ਫਹਿਤਪੁਰੀ ਇੱਕ ਜਹੀਦ ਇਨਸਾਨ ਸਨ। ਬੜੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਰੜਕਦੀ ਰਹੇਗੀ।

ਚੰਦ ਫਹਿਤਪੁਰੀ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ

ਆਚਮਪੁਰ (ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ)- ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਅਤੇ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ ਅਹਿਮ ਆਗੂ ਕਾਮਰੇਡ ਚੰਦ ਫਹਿਤਪੁਰੀ ਦੇ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜੇ 'ਤੇ ਆਚਮਪੁਰ ਹਲਕੇ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਥੀ ਵਲੋਂ ਭੁਧੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੋਪਾਲ ਸਲਾਨਾ, ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੰਸਰ ਨਗਰ, ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੰਸਰ ਨਗਰ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਵਿਆਣਾ, ਗੋਰਾ ਸਲਾਨਾ, ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਸਲਾਨਾ, ਸਾਬੀ ਸਲਾਨਾ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਸਲਾਨਾ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਬੇਜਗੀਪੁਰ, ਸ਼ੋਭੀ ਨੰਗਲ ਫੀਦਾ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਰਾਮ ਤਲਾਈ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਏ ਉਦੇਵੀਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ

ਡੇਰਾ ਬੱਸੀ (ਵਿਨੋ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ) ਡੇਰਾ ਬੱਸੀ ਸੌਂ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸਥਿਤ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਰਾਮ ਤਲਾਈ ਵਿਖੇ ਭਗਵਾਨ ਵਾਮਨ ਜਯੋਤੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਸਮੂਹ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਰਧਾ, ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਹਾੜੇ ਦੇ ਸਬਬ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਤਲਾਈ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਾਰਮਿਕ ਮੇਲੇ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਜ਼ੀਲਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਉਦੇਵੀਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਗਵਾਨ ਵਾਮਨ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲਿਆ

ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸਫ਼ਲ ਆਯੋਜਨ ਲਈ ਸ਼ਰਧਾ ਸਹਿਤ ਹਰ ਸੰਭਵ ਵਿੱਤੀ ਸਹਿਯੋਗ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਰ ਧਰਮ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰਵਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਮਨ-ਯਾਂਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਭਜਨ ਮੰਡਲੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਬੂ ਮਹਿਮਾ ਦਾ ਗੁਣਗਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਦੇਵੀਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ, ਪਤਵੰਤੇ ਸੰਜਯ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਬਾਬਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ

ਐੱਸ. ਏ. ਐੱਸ. ਨਗਰ (ਗੁਰਜੀਤ ਬਿੱਲਾ)- ਪੰਨ ਠਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਬਾ ਹਨੂੰਮਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦਾ ਸੋਹਾਣਾ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਪੁੱਤਰ ਬਾਬਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ ਉਦਾਸੀਨ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਵੇਰੇ 9:00 ਵਜੇ ਸ੍ਰੀ ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ। ਉਪਰੰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਸੋਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਰਹਿ ਜਸ ਸੁਣਾ ਕੇ ਨਿਰਾਲ ਕੀਤਾ। ਸਾਰੇ ਜਥਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਏ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਬਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਉਦਾਸੀਨ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਅੰਦਰੋਂ ਛੁੱਲ੍ਹਾ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਜਾਵਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦਿਹਾੜੇ ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸੋਗਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਥਾਨ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸਰੋਵਰ ਵਿੱਚ ਇਕਾਨਤ ਕੀਤਾ। ਹਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਭਾਵਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਹੀਨਾਂ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦਰਦੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ ਨੇ ਬਾਣੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਸੰਗਲਿਆ ਚਾਰਜ

ਲੋਹੀਆਂ ਖਾਸ (ਗੀਨਾ ਬਸਮਾ, ਕੋਗੋਬਵਰ)- ਜਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਆਏ ਇੰਸਪੈਕਟਰ

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ ਨੇ ਲੋਹੀਆਂ ਖਾਸ ਬਾਣੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲਣ ਉਪਰੰਤ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਮੁਲਤਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਹੀਆਂ ਖਾਸ ਵਿੱਚ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰੇਫਿਕ ਦੀ ਸੰਘਿਨਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਲਾਇਬ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਬਿਨਾਂ ਨੰਬਰ ਪਲੇਟਾਂ ਵਾਲੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲਾਂ ਦੇ ਚਲਾਨ ਕੱਟੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੰਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਅਨਸਾਰੀ ਉੱਤੇ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੇਤਾਵਾਨੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ਜੇ ਲੋਕ ਤਨਾਤ ਤਸਕਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੈਦੇ ਤਰਫ਼ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਣ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਮਿਲਾਵਤ ਸਭ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸੈਂਚਾਂ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਮਹੱਲਾ ਪ੍ਰੇਮਜ਼ਾਰ 'ਚ ਮੀਟਿੰਗ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਓ ਪੀ ਰਾਣਾ)- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥਾਦਾਸ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥਾਦਾਸ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸਮਾਇਟੀ ਸੈਂਚਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਸੋਚਾਂ ਵਿੱਚ 25ਵਾਂ ਸਾਲਾਨਾ ਮਹਾਨ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ 4 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 9 ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ ਤੱਕ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਚਾਂ ਵਿੱਚ

ਭਾਰੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਮਹੱਲਾ ਪ੍ਰੇਮਜ਼ਾਰ ਵਿਖੇ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਿਜ਼ੀਨੀਅਰ ਜਗਦੀਸ਼ ਲਾਲ ਬੱਠਣ, ਕੈਪਟਨ ਗਿਆਨ ਚੰਦ, ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਸਿੰਘ, ਚੰਦਨ ਪਾਲ, ਗੁਰਦੀਪ ਜੱਸਲ, ਕੈਪਟਨ ਨਿਰਵੈਜ ਸਿੰਘ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਭਾ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥਾਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ 650ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਸ਼ਪ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਬਾ ਗੰਦਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਜੀ, ਬਾਬਾ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਬਗੀਚੀ ਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਹਰਬਜਨ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟਾਂਡੀ ਅੱਲਖ ਵਾਲੇ, ਸੰਤ ਹਿਕਮਤੀ ਲਾਲ ਅਨੰਗਰਾਜ ਵਾਲੇ, ਸੰਤ ਸਤਨਾਮ ਦਾਸ ਗੰਗਰ ਮਹਿਦੂਦ ਵਾਲੇ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਬਾਬਾ ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨਰੂਣ ਵਾਲੇ, ਭਾਈ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਭਾ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਾਮ ਚੁਰਾਸੀ ਵਾਲੇ, ਭਾਈ ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਲਮ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥਾਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਸਾਥੀਆਂ ਕਰਨਗੇ।

ਬੀ ਟੈਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਐਸ ਟੀ ਮਾਈਕ੍ਰੋਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਸ ਵਿਖੇ ਇਟਰਨਸ਼ਿਪ ਲਈ ਰੋਟ

ਜਲੰਧਰ (ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ) ਡੇਰੀਅਟ ਦੇ 16 ਬੀ ਟੈਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਐਸ ਟੀ ਮਾਈਕ੍ਰੋਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਸ ਵਿਸ਼ਵ-ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੈਮੀਕੰਡਕਟਰ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਇਟਰਨਸ਼ਿਪ ਲਈ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।ਇਹ ਚੋਣ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਚੋਣ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। 2027 ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਇਟਰਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ।

ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦ ਵਿਕਾਸ ਸਿੱਖ ਰਿਹਾਣਾ ਵਿੱਚ ਵਿਦਾਰਥਕ ਤਜਰਬਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਐਸ ਟੀ ਮਾਈਕ੍ਰੋਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਸ ਸੈਮੀਕੰਡਕਟਰ ਹੁੱਲਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਮੋਹਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤ ਵਾਹਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋ-ਸਮਗਰਿਤ ਡਿਵਾਈਸਾਂ ਸਮੇਤ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਉੱਨਤ ਤਕਨੀਕੀ ਹੱਲ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਟਰਨਸ਼ਿਪ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਵਾਬ ਗੁਪਤਾ, ਹਿਨਾ, ਹੇਮਾਂਸ਼ੀ, ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਮਿੱਥਾ, ਅਨੂ ਕੁਮਾਰੀ, ਆਚਲ, ਸ਼ਿਵਾਮ, ਨੀਰਾਕਾ, ਵਿਕਾਸ, ਖਾਨਵਾ, ਨਿਸ਼ਚੈ, ਲੱਖਵਾ, ਯੋਗੇਸ਼, ਰੀਤਿਤ, ਪਾਰਿਤੋਸ਼ ਅਤੇ ਵਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਮਹੱਤਤਾ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ, ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਰਬਤਾਰੋਹਨ ਵੀ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ, ਨਾਲ ਹੀ ਕੁਚਰਤ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ।

ਹਿਮਾਲਿਆ ਸਕੂਲ ਵੱਲੋਂ 25ਵੀਂ ਹੇਮਰੰਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਯਾਤਰਾ

ਸ਼੍ਰੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ (ਗੁਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੇਬੀ) ਹਿਮਾਲਿਆ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ 25ਵੀਂ ਯਾਤਰਾ 26 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 3 ਅਕਤੂਬਰ

ਤੱਕ ਸ਼੍ਰੀ ਹੇਮਰੰਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਸਥਾ ਦੇ 50 ਵਿਦਿਆਰਥੀ 15 ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਜਥਾ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ।ਇਹ ਜਥਾ ਸ਼੍ਰੀ ਹਿੰਸੀਕੋਸ਼, ਗੰਗੋਦਘਾਟ, ਗੰਗੋਦਘਾਮ ਹੋਏ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀ ਹੇਮਰੰਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਬਰਹੀਨਾਥ, ਜੰਜੀਮੈਂਟ, ਹਰਿਦੁਆਰ ਸਾਹਿਬ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਾਪਸ ਪਰਤੋਗਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਹਰ ਸਾਲ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਟੂਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਮਹੱਤਤਾ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ, ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਰਬਤਾਰੋਹਨ ਵੀ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ, ਨਾਲ ਹੀ ਕੁਚਰਤ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ।

ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਨੇ 43 ਵਾਂ ਖੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ

ਮੋਰਿੰਡਾ (ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਕਲਸ਼ੀ)- ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਮੋਰਿੰਡਾ ਵੱਲੋਂ 43ਵਾਂ ਖੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਸ਼ਬਾਨ ਖਾਲਸਾ ਗਰਲਜ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਨੇ ਇਹ ਕੈਂਪ ਕਲੱਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਰਸਨੀਯ ਭਾਟੀਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸੇਵਕ ਭਾਕਰ ਨਿਸ਼ਾਲ ਪੀਮਾਨ ਦੀ ਸੁਪਰਜੀ ਹੇਠ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਸਪਾਟਾਹਾ ਸਕੋਟਰ 32 ਚੈਰੀਗਰ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਡਾ. ਰਾਘਵ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ 52 ਫੁੱਟ ਖੂਨ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿਸਕਿੰਦਰ 3080 ਏ ਅਪੀਨ ਆਉਦੀਆਂ 136 ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਖੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖੂਨ ਦਾਨਾਉਂ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਅਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਥੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸੇਵਕ ਭਾਕਰ ਨਿਸ਼ਾਲ ਪੀਮਾਨ, ਰਸਨੀਯ ਭਾਟੀਆ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਹਰਨਾਮ ਲਲਕੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਤਾਰਤ ਸਿੰਘ ਜੇ ਰੀ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਬੰਸਲ ਅਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਕਲੱਬ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਅਤੇ ਪਤਵੰਤੇ ਸੰਜਯ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਦੇ ਗੀਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਤੇਤਰੇ ਮੇਤਰੇ ਬੋਲ’ ‘ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ

ਚੰਗੀਗੜ੍ਹ (ਸੁਰਜੀਤ ਸੁਮਨ)- ਕਵੀ ਮੱਚ (ਰਜਿ.) ਮੋਹਾਲੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਕੱਤਰੇਤ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ (ਰਜਿ.), ਚੰਗੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਦੇ ਗੀਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਤੇਤਰੇ ਮੇਤਰੇ ਬੋਲ’ ‘ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ

ਕਰਵਾਈ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਖੀਵਾ, ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਅਤੇ ਮਲਕੀਤ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਗਤ ਰਾਮ ਰੰਧਾਵਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਾਇਕ ਗੁਰਿੰਦਰ ਗੁਰੀ ਨੇ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਦੇ ਗੀਤ, ‘ਸੰਜਣਾ ਮਨਾਵੇਂ ਵੇ ਤੂੰ ਲੋੜੀਆਂ-ਦੀਵਾਲੀਆਂ’ ਅਤੇ ‘ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਸਰੀਰ ਮਿੱਟੀ ਹੁਲ ਜਾਣਾ ਏ’, ਤਰੇਮਨ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਏ। ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦਿਆਂ ਉਥੋਂ ਲੋਲਕ ਤੇ ਜਰਨਲਿਸਟ ਸੁਰਜੀਤ ਸੁਮਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਗੀਤਕਾਰ ਦਾ ਭਰ ਵਹਿੰਦਾ ਦਰਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਗੀਤ ਰਚਦਾ ਹੈ, ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗੀਤ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਜਰਨਲਿਸਟ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨਿਆਮੀਆਂ ਨੇ ਕਾਹਲੋਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਲੰਬੇ ਮੁਹੱਈਤੀ ਸਫਰ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਉਹ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਡਿਊਟ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਉਹ ਕਾਇਮ ਹਨ। ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਸਾਹੋਵਾਲੀਆ ਨੇ ਪੰਧ ਪੜ੍ਹਦਿਆ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਗੀਤਕਾਰ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਨੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਾਰੀ ਸੰਸਦਾਂ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਮਲਕੀਤ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਅੰਜਲਾ ਨੇ ਗੀਤ ‘ਹਰ ਵੇਲੇ ਫੋਨ ‘ਚ ਵੱਜਿਆ ਰਹਿੰਦੇ’ ਸੁਣਾ ਕੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਸੁਖਵੰਤ ਕਾਹਲੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਪਿਤਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦਲਤ ਮੈਂ ਤੇ ਮੇਰਾ ਪਰਵਾਰ ਸਫਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਗਤ ਰਾਮ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੀਤਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਇਨਸਾਨ ਵੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਹਲੋਂ ਨੂੰ ਪੰਜ

ਰੰਧਾਵਾ ਵੱਲੋਂ 3.20 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਨਵਾਂ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ

ਲਾਲਝੂ (ਵਿਨੋ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ)- ਲਾਲਝੂ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਜਨਤਕ ਆਵਾਜਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਜ. ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ 3.20 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਨਵੇਂ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਧਾਇਕ ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਚਾਲੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਲਾਲਝੂ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਆਵਾਜਾਈ, ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਸਫਰ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੀਆਂ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਸ਼ਿਆਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਖੁਸ਼ਿਆਰੀ ਵਾਚੇ ਅਤੇ ਜਨਤਕ

ਨਕੋਦਰ ਹਲਕੇ 'ਚ ਸਿਹਤ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਜਲਦ : ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਮਾਨ

ਨਕੋਦਰ (ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ)- ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿਹਤ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਨਕੋਦਰ ਹਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਿਹਤ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਜਲਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਕੋਦਰ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕਾ ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਮਾਨ ਨੇ ਦਿੱਤੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਯੋਗ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੇ ਮੁਫ਼ਤ ਕੈਸ਼ਲੈਸ਼ ਇਲਾਜ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਨਕੋਦਰ ਹਲਕੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ, ਕਸਬਿਆਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਯੋਗ ਪਰਵਾਹ ਇਸ ਸਹੂਲਤ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਾ ਰਹੇ।ਵਿਧਾਇਕਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਕੋਦਰ, ਨੂਰਮਹਿਲ ਅਤੇ ਬਿਲਗਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਗੀ, ਕੰਗ ਸਾਹੂਬ, ਮੁੱਖਾਂ, ਸ਼ੇਰ, ਚੱਕ ਕਲਾਂ, ਬਾਬਲਕੋ, ਤਲਵਾਣ ਅਤੇ ਚੂਹੇਰੀ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਤਰਜੀਹ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿੰਚੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਖਰਚੇ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲੇਗੀ।

ਬੀ ਜੇ ਕੇ ਪੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨੰਬਰ-2 : ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ

ਸਰਕਾਰੀ ਫਾਈਲਾਂ ਦੀ ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਦੇਰੀ ਲਈ ਤੈਅ ਹੋਵੇਗੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ : ਇੰਜੀ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ

ਪੰਜੇਵਾਲਾ (ਰਾਮ ਲਾਲ)- ਭਾਰਤੀ ਜਵਾਨ ਕਿਸਾਨ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਗਰੰਟੀ ਨੰਬਰ-2 ਪੱਕ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸ਼ਾਸਨ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਸੋਕਲਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਬੀ ਜੇ ਕੇ ਪੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਨਮੋਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪਾਬਲਾ ਨੇ ਜਾਰੀ ਖ਼ਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਹੋਵੇ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਤੈਅ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰ ਨਾ ਕੱਟਣੇ ਪੈਣ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਤਹਿਤ ਆਰ ਟੀ ਆਈ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਵੇੱਪ ਤੋਂ ਵੱਖ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫ਼ਸੀਆਂ ਅਤੇ ਫਾਈਲਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਟਾਂਡਾ ਸਕੱ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਅਸਹੀ ਕਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੈ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ

ਸਾਵੇਂਝ ਕੇ ਫਾਈਲ ਰੋਗੀ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਟੀਜ਼ਨਜ਼ ਚਾਰਟਰ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਾਵੇਂਝ ਕੇ ਫਾਈਲ ਰੋਗੀ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਟੀਜ਼ਨਜ਼ ਚਾਰਟਰ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ

ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਨਾਟਕ ਮੇਲਾ ਅੰਤ

ਅਲਾਵਲਪੁਰ (ਮਦਨ ਬੇਗਸ਼)- ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਜ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਪੰਜਾਬ (ਰਜਿ.) ਇਕਾਈ ਦੀ ਹਯਾਤਨਾ ਡੂੰਗਾ ਵੱਲ 27 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਨਾਟਕ ਮੇਲਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੇਲਾ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਤੋਂ ਰਾਤ 10 ਵਜੇ ਤੱਕ ਸੋਟੀਬਾਰ ਸ.ਸ. ਸਕੂਲ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੋਂ ਟਾਂਡਾ ਰੋਡ, ਬੁੱਲ੍ਹਵਾਲ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ) ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗਾ।ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਹਰਦੀਪ ਖੁੱਬਾ (ਪ੍ਰਧਾਨ), ਲੋਕ ਇਨਕਲਾਬ ਸੇਵਾ, ਟਾਂਡਾ) ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਵਜੋਂ ਮਾ: ਸੁਰਦੇਵ ਫਗਵਾਣਾ (ਜੇਨ ਆਗੂ) ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਕੋਰੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਭਾਈ ਮੋਨਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਾਹਿਦਾਰ ਕਿਰਤਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ, ਗੀਤ ਜਨਨੇਲ ਸੋਨੀ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਜਾਚੂ ਦੇ ਟਰਿੱਕ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਲਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਵਿਲੱਖਣ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।ਇਕਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਿਲਰਾਜ ਸਿੰਘਾ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ ਸੁਖਜੀਤ ਅੰਬਵਾਲਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨਾਂ ਸਮੇਤ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਕਾਹਲੋਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੀਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਗੀਲੋ ਬੋਲ, ਟੁੱਬਵੇਂ ਬੋਲ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੇਤਰੇ ਬੋਲ ਤੱਕ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਗਵਾਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਦੇਰੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਗਿਆਨ ਬਲਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਸੁਨੇਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰਿੰਦਰ ਗੁਰੀ ਅਤੇ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਕੋਰ ਨਿਵਾਣਾ ਦਾ ਲੋਈ ਤੇ ਯਾਦ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਕਰਾਹੀਕਾਰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਲਸੀ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਈਨੋਹ, ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਡਾ, ਡਾ. ਪੰਨਾ ਲਾਲ ਮੁਸਤਵਾਬਾਦੀ, ਗੁਰਬਜਨ ਸਿੰਘ ਕਾਕਾ, ਸੁਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੋਸਤ, ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਦੀਵਾਨਾ ਅਤੇ ਵੱਡੀ

ਲੋਕ ਪੰਥੀ ਅਤੇ ਬੁਲੰਦ ਆਵਾਜ਼ : ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ
(ਆਖਰੀ ਸਫੇ 'ਤੇ)

ਨਵਾਂ ਸਮਾਨਾ

ਐਤਵਾਰਤਾ

ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰਾ, ਬਿਰਛ ਕੋਈ ਨਾ,

ਕਾਲੇ ਪਰਬਤ, ਕਿੱਧਰ ਜਾਵਾਂ।

ਤੁਰਾਂ ਤਾਂ ਪੱਥਰ ਕਹਿੰਦੇ ਜਾਪਣ,

ਛੱਡ ਜਾ ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਪਰਛਾਵਾਂ।

-ਡਾ. ਜਗਤਾਰ

Regd. No : L-4/Pb-JL-0023/2024-26, (R.N.I.)-00068/57

ਜਲੰਧਰ : ਐਤਵਾਰ, 27 ਸਤੰਬਰ 2026

www.nawanzamana.in

ਕੀਮਤ 5.00 ਰੁਪਏ

ਕਾਮਰੇਡ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਕਿਹੜੀ-ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਯਾਦ ਕਰਾਂ ਮੈਂ ਚੰਦ ਸਿਹਾਂ ਤੇਰੀ!

ਸਾਲ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਯਾਦ ਨਹੀਂ, ਦਿਨ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਦੋ ਦਿਨ ਉਥੇ ਗੁਜ਼ਾਰ ਕੇ ਜਦੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮੁੜਨਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਆਗੂ ਨੇ ਚਿੱਠੀ ਫੜਾ ਕੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਲੰਧਰ ਜਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਨੂੰ ਦੋਂਦਾ ਜਾਵੀਂ। ਮੈਂ ਕਦੇ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹਦਾ ਸਿਰਫ ਨਾਂਅ ਸੁਣਿਆ ਸੀ। ਚਿੱਠੀ ਫੜਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਲੰਧਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਸਬਾ ਹੈ ਅਲਾਵਲਪੁਰ,

ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ

ਉਥੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ-ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਕੈਂਪ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਚਲਾ ਜਾਵੀਂ, ਉਹ ਡਿਊਟੀ ਕਰਦਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਥੇ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਿਲੇ ਸਾਂ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕੀ। ਫਿਰ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਇਸਤਰੀ ਸਭਾ ਦੀ ਕੁੱਲ ਹਿੰਦ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵੇਲੇ ਸਾਡੀ ਡਿਊਟੀ ਵਲੰਟੀਅਰ ਵਜੋਂ ਲੱਗ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿਨ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੇਰੇ ਵੱਡਾ ਸੀ, ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਾਥੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਕੋਰਲਾ ਤੇ ਬੰਗਾਲ ਤੱਕ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਈ ਸਾਲ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਦੋਂ ਆਦਮਪੁਰ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਨਾਲ ਹਰ ਜਨਤਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਚੰਦ ਅਗਲੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਡਾਕਟਰ ਜੁਗਿੰਦਰ ਦਿਆਲ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਡਾਕਟਰ ਦਿਆਲ ਤੇ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਦੀ ਤਿੱਕੜੀ ਦੀ ਹਰ ਪਾਸੇ ਚਰਚਾ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਬਹੁਤਾ ਮੌਰਚਾ ਭੋਗਪੁਰ ਦੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਲੱਗਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਜਦੋਂ, ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਦਰਾ, ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਟਾਂਡੀ, ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਘੋੜਾਬਾਗੀ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਸਾਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮਿਲਦੇ ਰਹੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਖੂਨ-ਖਰਾਬੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਨਾ ਪਹੁੰਚ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਜਨਤਕ ਮਸਲਿਆਂ ਲਈ ਚਲਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰੇਕ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਮਾਨਸਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਪੰਥਰ ਦੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਸੀ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਲਹਿਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਜ਼ਰੂਰ ਪਈ ਹੈ, ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਉਠਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵੇਲੇ ਕਈ ਦਿਨ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਜੁਗਿੰਦਰ ਦਿਆਲ ਤੇ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਦੀ ਤਿੱਕੜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਰਿਹਾ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਮੁੱਕਣ ਪਿੱਛੋਂ ਡਾਕਟਰ ਦਿਆਲ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਉੱਤੇ ਅਸੀਂ ਚਾਰੇ ਜਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵੱਲ ਗੱਡਾ ਮਾਰਨ ਚਲੇ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਕਈ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ,

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਇਆ ਕਿ ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਦਾ ਗਲਬਾ ਲਾਹ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਕੋਲ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਗਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਈ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸੁਣੇ ਅਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਅਤੇ ਜਗੀਰੂ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀਆਂ ਉਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵਿਰਲੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਉਸ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ, ਪਰ ਜਗੀਰੂ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਸਭ ਲੋਕ ਦੱਸਦੇ ਸਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਕੋਲ ਬੈਠ ਕੇ ਉਹ ਕਿੱਸੇ ਸੁਣੇ ਤਾਂ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਉਥੇ ਬੈਠਾ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਉੱਤੇ ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਵਾਪਸੀ ਉੱਤੇ ਉਹ ਤਿੰਨੋਂ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਮੈਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਵਿੱਚ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਦਾ ਲੇਖ ਸੰਪਾਦਕੀ ਸਫੇ ਉੱਤੇ ਲੱਗਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਹੋਏ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਨੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਲੇਖ ਲਿਖੇ ਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਸਿਆਸੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹਰ ਦੋ-ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਲਿਖਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਹਦੀ ਲਿਖਤ ਲਗਾਤਾਰ ਸੁਧਰਦੀ ਗਈ, ਪਰ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਲਿਖਤਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਿਖਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਲਿਖਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੱਕ-ਦੋ ਹਿੰਦੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਛਪਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦੀਆਂ ਕਤਰਨਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਅਸਰ ਹੇਠ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਵਾਸਤੇ

● ਬਾਕੀ ਆਖਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ

ਸਾਡਾ ਚੰਦ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਹੋਇਆ

ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਫੋਨ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਹਿਣਾ ਹੁੰਦਾ... ਅਰਬੀ ਦੱਸ, ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਮਾਨਸਾ ਜਾਂ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਖ਼ਬਰ ਭੇਜੀ ਹੈ... ਉ ਕੇ, ਇਹ ਚੰਦ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਸ਼ਬਦ ਹੁੰਦਾ। ਪਿਛਲੇ ਐਤਵਾਰ ਤੋਂ ਇਹ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਸਦੀਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖ਼ਤਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮਨ ਬਹੁਤ ਉਦਾਸ ਹੈ, ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਦੀਆਂ ਖੱਟੀਆਂ-ਮਿੱਠੀਆਂ ਤੇ

ਹਰਦੇਵ ਅਰਸ਼ੀ

ਇਨਕਲਾਬੀ ਯਾਦਾਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਯਾਦ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਦ ਪੈਰਿਆਂ 'ਚ ਸਮੇਟਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਚੰਦ ਵਿੱਚ ਲੋਹੜੇ ਦਾ ਸਵੈ ਭਰੋਸਾ ਸੀ। ਹਰ ਅੱਖ ਤੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਕੰਮ ਰੱਖ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਜਨੂੰਨ ਸੀ। ਆਮ ਦੇਖਣੀ-ਪਾਖਣੀ 'ਚ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਧਾਰਨ ਜਿਹੀ ਦਿਲ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਲੋਹੜੇ ਦੀ ਤੀਖਣ ਖੁੱਧੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਯੁਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਜਰਨਲਿਸ਼ਮ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਪੱਤਰਕਾਰਤਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਪਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਢੁਕਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਚੋਣ, ਅੱਖੇ ਵਿਖੇ ਨੂੰ ਸਰਲ ਭਾਸ਼ਾ, ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਗੁੰਦਵੀ ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਨੂੰ ਤਰਕ ਨਾਲ ਪਰੋਣ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸਿਹਤ ਕੁਝ ਮਿਤਰਤਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਲਗਭਗ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸੰਪਾਦਕੀ ਵੀ ਲਿਖਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਵੱਖ ਟੀ ਵੀ 'ਚ ਵੱਡੇ ਕੌਮੀ-ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਾ ਦਾ ਹੁਨਰ ਸੀ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦੁਪਾਸ਼ਤ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਡਾਲਰ ਦੀ ਟੱਟ ਰਹੀ ਸਰਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੰਜ-ਸੱਤ ਮਿੰਟ ਦਾ ਤਬਸਰਾ ਕਮਾਲ ਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ

ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਸੁਣ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ।

ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਲੈਣ ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਣ ਸੀ। 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਲਈ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਿਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪਹਿਲ ਵੀ ਚੰਦ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਤਕਾਲੀਨ ਸੰਪਾਦਕ ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ, ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਮਰਹੂਮ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ੁਗਲੀ ਸਮੇਤ ਸਮੁੱਚੇ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਸੋਚ ਦੇ ਧਾਰਨੀਆਂ, ਜਾਮਹੂਰੀ ਪਸੰਦਾਂ, 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਦੇ ਸੁਭਚਿਤਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਜੀਤ ਤੇ ਹਿੰਦ ਸਮਾਚਾਰ ਸਮੂਹ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਭਰਪੂਰ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੰਡ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲਹਿਰ ਹੀ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਚੰਦ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਖਰੀਦੀ ਨਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਛਪ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਚੰਦ ਜੀ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਰਾਜਸੀ ਜੀਵਨ ਵੈਟਰਨ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਆਗੂ ਕਾਮਰੇਡ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਜੁਗਿੰਦਰ ਦਿਆਲ ਨਾਲ ਹੀ ਬੀਤਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੇਰੀ, ਡਾਕਟਰ ਦਿਆਲ ਤੇ ਚੰਦ ਦੀ ਤਿਕੜੀ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ। ਅਨੇਕਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹਜਨਕ ਯਾਦਾਂ, ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਿਆਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਦੋਸਤ, ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਹਦਾਇਤ ਕਿ ਅੱਜ 'ਐਤਵਾਰਤਾ' ਅੱਧ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੰਖੇਪ ਤੋਂ ਸੰਖੇਪ ਹੀ ਲਿਖਣਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਦਾਇਤ 'ਤੇ ਫੁੱਲ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਕੁ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਜੁੱਝੀ ਦੇ ਯਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਕਾਮਰੇਡ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਨੂੰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸਲਾਮ!

ਮੈਂ ਤੇ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹਮਜ਼ੋਰੀ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਦੀ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਸਭ ਸਾਥੀ ਕਾਇਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਕਰੀਰ ਵਿੱਚ ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਰਵਾਨੀ ਵੇਖਣ ਸੁਣਨ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਕਮਾਲ ਦਾ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਅੱਗੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਕੀਰਤੀਮਾਨ ਸਿਰਜੇ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਨਿਆਰਾ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਕਾਮਰੇਡ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਨੰਦ ਅਤੇ ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਨੇ 'ਖੱਬੀਆਂ' ਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਤਕਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਮੱਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ। ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਘਾਟੇ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਦੀ ਮਿਕਨਾਤੀਸੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦਾ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸਲਾਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

- ਬੰਤ ਬਰਾੜ

ਕੌਮੀ ਸਕੱਤਰ, ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ.

ਕਾਮਰੇਡ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ

ਇਹ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਿ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਦੋਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ 41 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਵਾਕਫੀ, 34 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 1992 ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਨਾਲ ਬਣੀ ਨੇੜਤਾ ਸਤੰਬਰ 2026 ਤੱਕ ਆਪਸੀ ਸਮਝ ਤੇ ਦੋਸਤੀ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਧੜਕਣ ਬਣ ਗਈ।

1985 ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਈ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਾਮਰੇਡ ਅਰੁਣਾ ਰਾਮ ਪਰਜੀਆਂ ਨੇ ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਵਾਉਣ ਦਾ ਮਸ਼ਵਰਾ ਦਿੱਤਾ। 3-4 ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤੇ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਹੁਰਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਵੀ ਹੋ ਗਈ। ਗਾਹੇ-ਵਗਾਹੇ ਮਿਲਣ ਗਲਣ ਦਾ ਸਿਲਸਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸਰਾਰ 'ਤੇ ਮੈਂ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਦਾ 'ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ' ਬਣ ਗਿਆ।

1992 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਆ ਗਈਆਂ। ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਸ਼ਾਹਕੋਟ (ਉਦੋਂ ਲਹੀਆਂ) ਤੋਂ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਹੁਰਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਦਫ਼ਤਰ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਛਵੀਆਂ ਦੀ ਝੁੱਤ ਸੀ। ਐਤਵਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬੜੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇੱਕ ਇਹ ਐਲਾਨ ਸੀ ਕਿ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਉਗਲ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਸੀਂ 2-3 ਸਾਥੀ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਹੁਰਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਛਾਵੇਂ ਵਾਂਗ ਵਿਚਰਦੇ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਚਰਨ ਵਰਤਾਰੇ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਤਮਿਕ ਸਾਥ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਸਾਥ ਹਰ ਦਿਨ ਪਕੇਰੀ ਹੁੰਦੀ ਗਈ ਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਆਇਆ ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਤੱਕ ਮਿਤਰਤਾ ਨਿਭੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ 'ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਇੱਥ ਧੜਕਣ' ਦੀ ਕਹਾਵਤ ਦਾ ਸੱਚ ਬਣ ਗਈ।

ਉਪਰੋਂ ਗੰਭੀਰ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਕਠੌਰ ਤੇ ਨਿਰਮੋਹਿਆ ਜਿਹਾ ਦਿਸਣ ਵਾਲੇ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਅੰਦਰੋਂ ਏਨੇ ਮੁਹੱਬਤੀ ਤੇ ਮੋਹ ਵਾਲੇ ਖੁਬਸੂਰਤ ਦਿਨਸਾਨ ਸਨ, ਇਸ ਦੇ ਦੀਦਾਰ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸਤੀ ਆਪਸੀ

ਮੇਰਾ ਦੋਸਤ, ਮੇਰਾ ਰਾਹ-ਦਸੇਰਾ

ਪਿਆਰ, ਰਹੱਸੇ ਅਤੇ ਸਮਝ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਮੈਂ ਨੌਜਵਾਨੀ ਜਾਣਿਆ, ਤੌਕਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਦਾ ਬੜਾ ਵਸੀਰ ਦਾਇਰਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕਿੰਨੀ ਮੁਹੱਬਤ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਉਹ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਬੋਲੀ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਖਿੱਤੇ ਨਾਲ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ ਕੁਝ ਵੱਲ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਸੂਲ ਹਮਜ਼ਾਤੋਂਵ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਮੇਰਾ ਦਾਇਰਾਸ਼ਤਾ' ਪੜ੍ਹਨ ਕਰਕੇ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਹੁਰਾਂ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਨਾਲ ਤਾਹੀਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਨਿੱਠ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਮਾਮੂਲੀ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਈ ਵਾਰਤਕ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਰਾਹ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਮੇਰੇ ਰਾਹ-ਦਸੇਰਾ ਵੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਪਾਦਕੀਆਂ ਦਾ ਗਹਿਰ-ਗੰਭੀਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਨੇਟਿਸ ਲਿਆ। ਕਿਸਾਨੀ

ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਪਕੜ ਸੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਮਝ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਤੇ ਵਿਹਾਰ ਤੋਂ ਭਲੀ-ਭਾਂਤ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਪਾਦਕੀਆਂ ਇਕੱਤਰ ਕਰਕੇ 'ਤਾਨਸ਼ਾਹੀ ਵਿਰੁੱਧ ਜੂਝਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ' ਕਿਤਾਬ ਛਾਪ ਕੇ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਬਹੁਰਾਂ 'ਤੇ ਲਭੇ ਤੇ ਜਿੱਤੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸਾਂਝਣ ਦਾ ਵੱਡਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਕੋਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਦੀ ਹੋਝੂਆਂ ਵਾਲੀ ਫੋਟੋ ਛਾਪੀ। ਉਹ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਕਿ ਰਕੋਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਦੇ ਹੋਝੂਆਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਰੂਹ ਭੁਕ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਅੰਦੋਲਨ ਵੇਲੇ

ਕਾਮਰੇਡ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਆਪਣੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਨਾਲ

ਦਿੱਲੀ ਜਾ ਕੇ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਪਾਸੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਵਾਈ ਤੇ ਫਿਰ ਨਾਗਾਪਟੀਨਮ (ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ) ਵਿੱਚ ਕੁਲ ਹਿੰਦ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕੌਮੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਰਾਕੋਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੈਨੂੰ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਹੁਲਾਰਾ ਤੇ ਸ਼ੁਕਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਹੁਰਾਂ ਦੀ ਵਾਰਤਿਕ ਤਾਂ ਕਮਾਲ ਦੀ ਸੀ ਹੀ, ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਨਾ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਚੰਗੇ ਗਜ਼ਲਗੋ ਵੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਜ਼ਲ ਦੀ ਇੱਕ ਵੇਲਗੀ... ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਫਤਿਹਪੁਰ ਭੰਗਵਾਂ ਤੇ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸੰਬੰਧੀ ਇੱਕ ਗਜ਼ਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇੱਥੇ ਕਰਦੇ ਹਨ : ਬਹੁਤ ਨਾਜ਼ੁਕ

● ਬਾਕੀ ਆਖਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ

ਕੇਵਲ ਪਦਾਰਥਵਾਦ ਵਿਰੋਧ ਵਿਕਾਸੀ-ਦਰਸ਼ਨ (ਸੂਝ ਦੀ ਸਿਖਰ) ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਵੇਂ, ਉੱਚੇਰੇ ਸਮਾਜਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਦਾ ਝੰਡਾਬਰਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸ਼ਨ, ਇਸ ਸੋਧ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ (ਮਾਰਕਸਵਾਦ) ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਪਦਾਰਥਵਾਦ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਵਿਰੋਧ ਵਿਕਾਸੀ-ਪਦਾਰਥਵਾਦ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਦਾਰਥਵਾਦ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਆਰਥਕ-ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਸੋਧ ਦਾ ਆਧਾਰ, ‘ਮੂਲ ਦਾ ਕਿਰਤ ਸਿਧਾਂਤ’ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾਦਵੰਦਵਾਦੀ- ਸੂਤਰ, ‘ਵਾਧੂ-ਮੂਲ-ਸਿਧਾਂਤ’ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨਕਤਾ ਵਿਚੋਂ ਉਸਰਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ; ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਾਂਝੀਵਾਲ ਸਮਾਜ ਹੈ।ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਅਮਲ ਨਵੇਂ ਦਾ ਸਿਰਜਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਦੇ ਸਹੀ ਅਮਲ ਬਗੈਰ ਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਵੀ ਘਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਸੋਧ, ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਪਰਖ-ਪੜਤਾਲ ਦਾ ਸਰੋਤ ਉਸ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

* ਐਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ, ਸਮਰੱਥ- ਦਰਸ਼ਨ, ਉਸ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਕ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾ-ਵਜੂਦ, ਅਸੀਂ ਕਿਥੇ ‘ਭੁੱਲ’ ਕੀਤੀ ਹੈ ?

* ਕਿ ਅਸੀਂ (ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ) ਹਾਸ਼ੀਏ ਉਤੇ ਆ ਗਏ! ਸਾਡੀ ਗਲਤ ਭੁੱਲ ਤੋਂ ਗਲਤੀ, ਗੁਨਾਹ ਤੋਂ ਪਾਪ (ਪਾਪ ਉਹ ਮਹਾਂ-ਹੁਨਾਹ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਗਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ) ਹੋਣ ਦੀ ਨੋਬਤ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਗੁਨਾਹ ਤੋਂ ਪਾਪ ਦੀ ਤਾਂ ਸਜ਼ਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਹਾਂ।

* ਇਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ‘ਭੁੱਲ ਦੀ ਸੋਧ’ ਅਤੇ ‘ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਤੋੜਾ’ ਗਿਣੇ ਨਾਲ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਜੋ ਅਗਲੇ ਗੁਨਾਹ ਤੇ ਪਾਪ ਤੋਂ ਬਚਾ ਪਾਏਗਾ।

* ਸੰਸਾਰ ਵਿਆਪੀ ਖੜੋਤ ਤੇ ਨਿਘਾਰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੁੱਲ ਸਿਧਾਂਤਕ (ਦਰਸ਼ਨ) ਖੇਤਰ ਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਉਹ ਗਲਤੀ ਬਣੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਭੁੱਲ, ਪਾਪ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫਰ ਤੋਹ ਕਰ ਲਵੇਂ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਹੀ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਬਚੀ ਸਿਧਾਂਤਕ-ਮੱਤ (ਗੁਰਮਤਿ) ਵੀ, ਗੈਰ-ਸਿਧਾਂਤਕ ਮੱਤ (ਦੁਰਮਤਿ) ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲੀਹ ‘ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਿਦਕੀ ਤੇ ਹੱਠੀ ਘਾਲਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

* ਸਮਾਜਕ ਦਵੰਦਵਾਦ, ਕੁਦਰਤ ਵਾਂਗ ਸੁਭਾਵਕ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੁਰਜੂਆ ਵਿਕਾਸ ਇਕ ਪੜਾਅ ‘ਤੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਸਮਾਜਕ ਖੜੋਤ ਦਾ ਹਮਾਇਤੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਤਪਾਦਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਜ਼ੰਜੀਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਉਸਾਰ, ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ, ਡਰਾਉਂਦੇ ਹਰਮੁਤੀ ਕਹਿਰ ਵਾਲਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਨਕਲਾਬੀ ਬਦਲਾਉ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ (ਪਦਾਰਥਕ ਹਾਲਤਾਂ ਨਾਲ) ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ‘ਬੁਰਜੂਆਜੀ ਦਾ

ਕੇਵਲ ਮਾਰਕਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ

ਮਾਰਕਸਵਾਦ : ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਦਰਸ਼ਨ

ਪਿੰਡੋ-ਧਿੱਚੁ ਦੌਰ, ਇਨਕਲਾਬੀ ਦੌਰ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।’

* ਅੱਜ ਦਾ ਪੋਲਤਾਰੀ, ਆਧੁਨਿਕ-ਕਾਮਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ, ‘ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ -ਸਰਮਾਇਆ’ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਉਹ ਨਵੇਂ ਸਾਂਝੀਵਾਲ ਸਮਾਜ ਦਾ ਉਸਰਦੀਆ, ਇਸੇ ਬੁਰਜੂਆ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਉਪਜ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ‘ਕਬਰ-ਪੁੱਟ’ ਵੀ ਹੈ।

ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਸੂਝ ਹੈ : ‘ਰਾਜਸੀ-ਉਦੇਸ਼ ਨੀਵੇਂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਨੈਤਿਕ ਪ੍ਰਣਣ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ ਬੁਲੰਦ ਹੋਣ ਨਾਲ ਨੈਤਿਕਤਾ ਵੀ ਬੁਲੰਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਂਝੇ ਭਲੇ ਲਈ ਕੀਤੀ ਸਰਗਰਮੀ (ਅੰਕੜਾਂ ਸਹਿਣਾ) ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਸਮਾਜਕ ਮਾਣ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਨਵੇਂ ਕੀਰਤੀਮਾਨ ਸਥਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

* ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਲੋੜ; ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵੱਲ ਸੋਧਤ ਇਨਕਲਾਬੀ ਅਮਲ, ਭੁੱਲ ਦੀ ਸੋਧ ਦਾ ਅਰੰਭ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਾਰਕਸ ਦਾ ਬੁਲੰਦ-ਉਦੇਸ਼ ਸੀ : ‘ਉਜਰਤੀ- ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਖਾਤਮਾ’ End of the Wage-slavery□!

ਇਸ ਜਲੋਬੀ-ਚੱਕਰ ਨੂੰ ਸਮਝੀਓ : ‘ਉਜਰਤੀ ਗੁਲਾਮੀ’ : ਇਥੇ ਸਾਰੀਆਂ ਆਰਥਕ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਘੁੰਮ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਤਰਕ ਧ੍ਰਪਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ‘ਉਜਰਤੀ ਗੁਲਾਮੀ’ ਅਤੇ ‘ਉਜਰਤੀ-ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਖਾਤਮਾ’ ਚੱਕਰ।

‘ਉਜਰਤੀ ਗੁਲਾਮੀ’, ਉਜਰਤੀ-ਕਿਰਤ ਦਾ ਬੋਧਨ ਹੈ। ‘ਉਜਰਤੀ-ਕਿਰਤ’, ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਉਜਰਤ ਨਾਲ ਵਟਾਂਦਰਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਉਜਰਤ ਨਾਲ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਹ (ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ) ‘ਜਿਣਸ’ ਹੈ। ਉਜਰਤੀ ਗੁਲਾਮੀ, ਮਾਲਕ ਦੀ ਗੁਲਾਮ-ਜਿਣਸ ਹੈ, ਜੋ ਅੱਗੇ ਜਿਣਸ-ਉਤਪਾਦਕ ਹੈ।

* ‘ਉਜਰਤੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਖਾਤਮਾ’ ਉਜਰਤੀ-ਕਿਰਤ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਹੈ। ਉਜਰਤੀ ਕਿਰਤ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਜਿਣਸ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਹੈ। ਜਿਣਸ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਖਾਤਮਾ, ਜਿਣਸ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਹੈ। ਜਿਣਸ ਦਾ ਖਾਤਮਾ, ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਉਜਰਤ ਨਾਲ ਵਟਾਂਦਰਾ ਰੂਪ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਹੈ।

ਕਹਾਂ ਤੁਮ ਚਲੇ ਗਏ

ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਸੁਣਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਛੜ ਗਏ ਆਪਣੇ ਚੇਤੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਂਊ ਘਰਾਨਾਂ ਬਣ ਕਿਸ ਪਯਾਤੀ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪ-ਮੁਹਾਰੇ ਵਗ ਤੁਰਦੇ ਹਨ। ਮਰਹੂਮ ਫਨਕਾਰ ਜਜ਼ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਗੀਤ, ‘ਕਹਾਂ ਤੁਮ ਚਲੇ ਗਏ’ ਸੁਣ ਕੇ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰੇ ਸਦਾ ਲਈ ਵਿਛੜ ਗਿਆ ਆਪਣਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਚੇਤੇ ਆਉਣ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਜੀ ਦੇ ਵਿਛੜੇ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹ/ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਬਾਲ ਬਰੋਸੇ ਵਿਛੜੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਚੇਤੇ ਆਏ। ਮੈਂ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇਖੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਮੈਂ ਚੜ੍ਹ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਹੋਵਾਂਗਾ। ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਜੀ ਵਾਂਗ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਵੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਸੰਕਲਪ ਸਨ। ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਤਾਂ ਕਰ ਲਿਆ, ਫਿਰ ਪਿਛਾਂਹ ਨਹੀਂ ਹਟਦਾ। ਕਹਿੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਉਨੀ ਸੌ ਬਾਨਵੇਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਤੋਂ ਪਾਰਟੀ ਟਿਕਟ ਉੱਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜਦਿਆਂ, ਲਾਲਚੇ ਕਾਲੀਆਂ-ਬੋਲੀਆਂ ਹਨ੍ਹੇਰੀਆਂ ਦੀ ਰਾਤ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ। ਅਖ਼ੀਰੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਲਈ ਹੀ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਸਜਦੇ ਵਿੱਚ ਝੁੜਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਸੁਮਨ ਅਰਪਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਮੌਤ ਦੇ ਇਸ ਬੇਹਿਮਕ ਕਿਰਦਾਰ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਲਗਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਸੋਚ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਅਟੱਲ ਸਚਾਈ ਹੈ। ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨੁੱਖ ਕਿਥੋ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਪਹੇਲੀ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲੱਗਿਆਂ, ਸਿਆਣੇ ਖਪ-ਖਪ ਕੇ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੌਤ ਦੀ ਇਹ ਪਹੇਲੀ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਬੁਝਾਰਤ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੇ ਰਹੱਸ ਨੂੰ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਬੰਦਾ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਇਸ ਗੁੱਥੀ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਦਿਉਂ ਦਿਉਂ ਇਸ ਦੀ ਤੇਲ ਤੇ ਤਾਣੀ ਹੋਰ ਉਲਝਦੀ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੋ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਇੱਕ ਪਹੇਲੀ ਹੀ ਹੈ ਤੇ ਮੌਤ ਵੀ। ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੁੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਪਹੇਲੀ ਅਣਸੁਲਝੀ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਚਮਕੇਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ’ਤੇ ਵਸ ਰਿਹਾ ਸਾਡਾ ਇੱਕ ਸੁਰੀਲਾ ਫਨਕਾਰ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸ਼ੌਕੀ, ਕਿਹਾ ਯਾ ਰਿਹੈ ਯਾਗ ਕੋਈ ਵੀ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਲੱਗਿਆਂ ਉਹ ਪੁੱਛ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵੈਰਾਗਮਈ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਓਹਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਆਪਾ ਵੈਰਾਗ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਜਾਂਦੇ। ਦੀਪ ਅਲਾਚੰਗੀ ਦੇ ਲਿਖੇ ਇਸ ਗੀਤ ਦੇ ਬੋਲ ਵੀ ਬਾਕਮਾਲ ਹਨ, ‘ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੁੱਕ ਜਾਣੀ’। ਪਰ ਸ਼ੱਕ ਨਾ ਮੁੱਕਣੇ ਤੇਰੇ ਵੇ।’ ਤਾਂ ਕੀ ਬੰਦਾ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੱਕ-ਸ਼ੱਕੀ ਹੀ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ‘ਮਰਨਾ ਸੱਚ, ਜਿਉਣਾ ਝੂਠਾ’। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਬੀਰ ਸਾਅਬ ਤਾਂ ਮੈਂ ਮੌਤ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮੌਤ ਨੂੰ ਵੇਗਾਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸੋਚ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਵੇਕਲੇ ਤੇ ਉਲਟ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਦੇ ਤੇ ਸੋਚਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ‘ਕਬੀਰ ਜਿਸੁ ਮਰਨੇ ਤੇ ਜਗੁ ਭਰੈ ਮੇਰੇ ਮਨਿ ਆਨੰਦੁ॥ ਮਰਨੇ ਹੀ ਤੇ ਪਾਈਐ ਪੂਰਨ ਪਰਮਾਨੰਦੁ॥’ ਗੋਰਖਸਾਹਿਬ ਹੋਰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਚਦੇ ਹਨ, ‘ਮਰੇ ਹੋ ਜੋਗੀ ਮਰੇ ਮਰਨਾ ਹੈ ਲਾਗੀ ਮੀਨਾਤ’।

ਅਜਿਹੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੂੜ੍ਹ-ਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਡੁਬਕੀਆ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਡੁੱਬਣ ਲਗਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਤਾਇਆ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਹੀ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ‘ਭਤੀਸ਼ਾ ! ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਰਹੱਸਮਈ ਬਾਤਾਂ, ਰੰਗਾਂ ਤੇ ਗੰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਦਰਅਸਲ ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ

ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦੇ ਹਨ।

ਮਨ ਦੀਆਂ ਬੇਮੁਹਾਰੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦਾ ਮਰਨਾ ਹੀ ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਜਿਉਂਦਾ ਹੀ ਉਦੋਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਫਤਿਹ ਹਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਾਮ ਗੁਲਾਮੀ ਹੈ। ਗੁਲਾਮ ਬੰਦਾ ਜਿਉਂਦਾ ਕਦ ਹੁੰਦੇ ਭਲਾਂ ? ਸਰਬਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਟਿੱਪਣੀ ਦੋਵੇਂ ਵਿੱਚ ਆ ਵਸੀ ਹੈ,

ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਵੱਲ ਦੇਖ ਨਾ ਹੋਵੇ-83 ਸੁਰਜੀਤ ਸੁਮਨ

‘ਕੈਂਸਰ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਉੱਚੀ ਕੀਮਤ ਦਿਨ-ਦਿਹਾੜੇ ਡਕੌਤੀ’। ਮੈਂ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਵਾਚਦਿਆਂ ਹੋਰਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮੇਰੇ ਚੇਤੇ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮ ਸਿਕੰਦਰ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਦਾ ਗੀਤ, ‘ਯਹਾਂ ਡਾਲ ਡਾਲ ਪਰ ਸੋਨੇ ਕੀ ਚਿੜੀਆ ਕਰਤੀ ਹੈ ਬਸੇਰ/ ਵੇਹ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਮੇਰਾ’ ਖੁੰਧੂ ਪਾਉਣ ਲੱਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਰੁੱਖ ਦੀ ਟਾਹਣੀ ਟਾਹਣੀ, ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਵਾਸ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਉਹ ਰੁੱਖ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦਾ ਮੁਜ਼ਮਜਾ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਜਾੜੇ ਦੀ ਭਾਅ ਕਿਉਂ ਮਾਰ ਰਿਹੈ ਬਈ ? ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਟ ਉਡਾ ਕੇ ਜਾਂ ਫਾਹ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ? ਕਿਉਂ ਇਸ ਰੁੱਖ ਦੀ ਪੱਤੀ ਪੱਤੀ ਇਸੇ ਗ਼ਮ ਵਿੱਚ ਵਿਆਕੁਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿੱਥੇ ਚਲੇ ਗਈਆਂ ਮੇਰੀਆਂ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ। ਇਹ ਕਿੰਦ ਦਿਹਾੜੇ ਡਕੈਤੀ ਕਿਸ ਨੇ ਮਾਰੀ ਹੈ ? ਇਸ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਜਵਾਬ ਮਿਲੇਗਾ, ਆਪਣਿਆਂ ਹਾਂ। ਇਹ ਡਕੈਤ ਕੋਈ ਬਾਹਰੋਂ ਨਹੀਂ ਆਏ, ਇਸੇ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਵਪਾਰੀ, ਇਹ ਡਕੈਤ ਉਹੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਬਾਹਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ ਤੇ ਬੁਲਾਇਆ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਲਾਦਾਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਿਵਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂਲੇ ਕੱਢਨ ਵੇਚਣ ਦੀ ਵੀ ਤਾਘ ਪਾਲ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਬਾਈ ਦਲੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫਨ ਦੀ ਰਟਨ ਰਟਨ ਮੇਰੀ ਸੋਚ ਲੜੀ ਨੂੰ ਤੋੜਦੀ ਹੈ। ਦੁਆ-ਸਲਾਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ‘ਛੋਟੇ ਭਾਈ ਇਹ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਕੀੜਾ ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਤ ਦਿਨ ਬੜੀ ਬੇਹਿਮਕੀ ਨਾਲ਼ ਧਾਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੀ ਲੈ ਲਾ। ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸਾਡੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਸੰਕਲਪ ਸਿਰਜੇ ਸਨ ? ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਜੋਸ਼ ਭਰਿਆ ਸੀ, ਮਰਜੀਵਤਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਤਖਤ ਤੇਰੇ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਅੱਜ ? ਅੱਜ ਫਿਰ ਪਿਥਬੀ ਚੰਦੀਏ ਤੇ ਕਾਣੇ-ਮੀਣੇ ਸਾਡੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਨਗਰੀ ਵਿੱਚ ‘ਕਾਮਾ’ ਦੇ ਘੱਡੇ ਭਜਾਈ ਫਿਰਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਇਹ ਘੱਡੇ ਡੇਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿਣਕਦੇ ਸੁਣੀਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਸਾਢ-ਸਫਾਢ ਮਰਿਆਦਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਲੰਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਚੁੱਪ ਇਹ ਵਰਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ‘ਗ਼ੈਸਮ ਪਿਤਾਮਾ’ ਵਰਗੇ ਮਹਾਂਬਲੀ ਵੀ ‘ਦਰੋਹਦੀ’ ਦੀ ਉਤਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸਾੜੀ ਵੱਲ ਤੱਕਦਿਆਂ ਮੰਨ ਧਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੇਸ਼ੱਕ ‘ਦਰੋਹਦੀ’ ਨੂੰ

‘ਪਾਂਡੇ’ ਜੂਏ ਵਿੱਚ ਹਾਰ ਗਏ ਹੋਣ। ਦਰਅਸਲ ਇਹ ਜੂਏਬਾਜ਼ ਵੀ ਹਨ, ਜੋ ਐਦਾਂ ਦੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਦਾਅ ਖੇਡਦੇ ਹਨ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਂਗ ਕਿਉਂ ਜੂਏਬਾਜ਼ਾਂ ਹੁਣ ਵੀ ਦਾਅ ਖੇਡਿਆ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਹਣਤ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੂਏਬਾਜ਼ਾਂ, ਸਿੱਖੀ ਦੀਆਂ ਮਾਣ-ਮਰਿਆਦਾਵਾਂ ਤੇ ਰਹੁ-ਰੀਤਾਂ ਨੂੰ ਢਾਅ ਲਾ ਕੇ ਘਾਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਹੋਰ ਛੋਟੇ ਭਾਈ ਕਹਿੰਦੇ ਗਮਾਭਾ ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਦਿਨੇ ਚੰਨ ਚਾੜ੍ਹਿਆ ਪਿਆ। ਜਗੀਰੇ ਦਾ ਢੋਲ ਵੱਜ ਰਿਹੈ। ਇਹ ਮਿਲਖ-ਜਗੀਰਾਂ ਇੱਥੇ ਵੀ ਰਹਿ ਜਾਣੀਆਂ ਭਗਵਾ। ਯਾਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਪਾਰੀਆਂ, ਬਿਲਡਰਾਂ, ਡਿਵੈਲਪਰਾਂ ਤੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਿਆਸੀ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਨਈਂ ਆਉਂਦੀ। ਟਰੱਕਾਂ ਦੇ ਟਰੱਕ ਨੱਟ ਭਰ ਕੇ ਭਲਾਂ ਇਹ ਕੀ ਸੁਆਰ ਲੈਣਗੇ ? ਮਾਇਆ ਏਥੇ ਵੀ ਰਹਿ ਜਾਣੀ ਐ। ਮਹਿਮੂਦ ਗਲਜ਼ਵੀ ਨੇ ਭਾਤੀ ਦੇ ਮੋਇਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੁੱਟ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਟੀਆਂ ਤੇ ਗਸਤੇ ਵਿੱਚ ਲੁਟਾ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਦੋਂ ਦੇ ਮੋਇਰਾਂ ਦੇ ਪਰੰਗਿਤਾਂ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਚੁਸ ਚੁਸ ਕੇ ਇਹ ਸੋਨਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ, ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਹਿਸਾਬ ਬਰਾਬਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅੱਜ ਵੀ ਦੇਖ ਲੈ ਰਾਮ ਮੰਦਿਰ ਦੇ ਚੜ੍ਹਵੇਂ ਦਾ ਹਾਲ। ਕੁਦਰਤ ਹਿਸਾਬ ਬਰਾਬਰ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਆ ਛੋਟੇ ਭਾਤੀ। ਤਪੋਂ ਰਾਜ ਰਾਜੋਂ ਨਕਸ। ਤੂੰ ਸਿਆਣੇ। ਦੱਸ ਭਲਾਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰੀ ਬੰਦਾ ਫਸਿਆ ? ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕਾ-ਦੁੱਕਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਰੋਚ ਤੱਕ ਵੀ ਆਈ ? ਵੀਕ ਨੋਟਵਾਰਕ ਨੇ ਬਾਈ ਦਲੇਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਲੜੀ ਤੋੜ ਸੁੱਟੀ। ਮੈਨੂੰ ਰਾਤ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਰਹਿ ਰਹਿ ਕੇ ਚੇਤੇ ਆਉਣ ਲੱਗੀ। ਅੱਧੀ ਰਾਤੀਂ ਬਾਰਾਂ ਕੁ ਵਜੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਰਗੇ ਦੇਸਤ ਇੰਦਰਜੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਜੀ ਦੀ ਕਾਲ ਆਈ। ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, ਪੰਗ ਰੋਧੇ ਲੈ ਆਪਾਂ ਕਿਤੇ ਜਾਣਾ। ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਕਿਹਾਂ ਫਟਾਫਟ ਤਿਆਰ ਹੋ ਮੈਂ ਐਮਾਜੇਨ ਟਾਵਰ ਕੋਲ ਜਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਗੱਡੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫਲਾਈਓਵਰ ਤੇ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਗਿਆ, ‘ਯਾਰ ਆਪਣੇ ਪੀਜੀ ‘ਚ ਹਫਤਾ ਕੁ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਆਈ ਸੀ। ਕਹਿੰਦੇ ਹੁਣ ਸਰਸਵਤੀ ਹਸਪਤਾਲ ਘੜ੍ਹੰਦੇ ਦਾਖਲ ਆ’। ਕੁਝ ਫਿਰ ਰੁਕ ਕੇ ਫਿਰ ਬੋਲੇ, ‘ਪਤਾ ਨੀ ਕਹਿੰਦੇ ਓਹਦੀ ਡੈੱਬ ਈ ਹੋਗੀ। ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪੀਐ ਸੀ, ਪਿਓ ਦੀ। ਉਹ ਕੀ ਮਾਂ ਬਾਹਗੀ। ਮਾਂ ਮਰੀ ਤਾਂ ਪਿਓ ਨੇ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ, ਬਈ ਪੀਐ ਨਾ ਹੁਲ ਜਾਵੇ’। ਅਸੀਂ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚੇ। ਸਟਰੋਚਰ ਦੁਆਲੇ ਪ੍ਰਸਿਥਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਸਬਿਤੀ ਸਾਢ ਸੀ। ਪ੍ਰੇਮੀ ਜੀ ਨੇ ਕੁਝ ਰਸਮੀ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ/ ਸੁਣੀਆਂ। ਅਠਾਰਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਈ ਕੁੜੀ ਤੇ ਮੁੱਹੋਂ ਕੱਪੜਾ ਪਹ੍ਰਾਂ ਵਾਲਾ, ਮੂੰਹ ਵਿੱਸਿਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਹਫਤਾ ਕੁ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀਜੀ ਚ ਆਈ ਇਹ ਕੁੜੀ ਕੀ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਐਨੀ ਛੋਟੀ ਦੇਸਤ ਦੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਬੈਠੀ। ਕੀ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ? ਕਹਿੰਦੇ ਵਾਪਸੀ ਵੇਲੇ ਮੰਰਿਭਾ ਰੋਡ ‘ਤੇ ਗੱਡੀ ਪਲਟ ਗਈ। ਪ੍ਰਾਣ ਪੱਖੇਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਮੈਂ ਭਾਵੀ ਤੇ ਮੰਤ ਦੇ ਰਹੱਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਲਗਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਜੋਮ ਗਏ ਹਨ ਸ਼ਾਇਦ। ਹਨ੍ਹੇਰੀ ਰਾਤ। ਚੁਢੇਰੇ ਗਾੜ੍ਹਾ ਹਨ੍ਹੇਰਾ, ਜਜ਼ਜੀਤ ਜੀ ਦੇ ਬੋਲ ਉੱਬਰਦੇ ਹਨ, ‘ਕਹਾਂ ਤੁਮ ਚਲੇ ਗਏ ?’

ਸੰਪਰਕ : 98144 30874

ਸਥਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ, ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਦੀ ਹੇਠਲੀ, ਪਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਰਤ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼, ਪਿੰਡ ਤੇ ਨਗਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਦਾ ਖੇਤਰ ਹਨ, ਪੰਤੂ ਮੁਕਲ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਇਕਾਈ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਨਗਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਣ ਦੀ ਵੱਡੀ ਕਠਿਨਾਈ ਇਹ ਹੈ, ‘ਇਹ ਲਿਖਤੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਅਕਸਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਅਤੇ ਪੀੜ੍ਹੀ-ਦਰ-ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੰਦ-ਕਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਿੱਕੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ-ਲਿਖਤਾਂ, ਇਕਹਿਰੇ-ਪਿੱਛਰੇ ਪੁੰਡਰੇ ਇੱਕਾ-ਦੁੱਕਾ ਪੇਰਿਆਂ ਜਾਂ ਲਾਈਨਾਂ/ਰਹੱਸਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ’। ਵੇਲਾ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਕੁ ਵੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਾਂਭ ਲਈਏ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪਿੰਡਾਂ-ਨਗਰਾਂ ਦਾ, ਸਾਡੇ ਚੇਤਿਆਂ ਜਾਂ ਵਰਕਿਆਂ ‘ਚ ਲੁਕਿਆ-ਛੁਪਿਆ ਪਿਆ, ਸੀਮਿਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਲੁਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਚਿੱਤਰ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਅਨੁਸਾਰ, ‘ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਇਕਾਈ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਉਸ ਵਿਚਲੇ ਪਿੰਡਾਂ, ਨਗਰਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਕੁੱਲ ਜੋੜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ’। ਇਉਂ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਣ ਲੱਗਿਆਂ ਲੋਕਭ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਂਡ ਹੀ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਟਿਕਵੇਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਇੰਨਾ ਕੁ ਹੀ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਵਾਦਾਂ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਾਦਿਆਂ-ਪੜਦਾਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੀਰ-ਮਿਰਾਸੀਆਂ ਤੇ ਹਰਿਦਾਸਾਂ ਨੂੰ ਪੰਡਿਤਾਂ ਦੀਆਂ ਵਹੀਆਂ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਣ ਅਤੇ ਵਿਗਸਣ ਦੀ ਕਨਸੇਅ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਣਾ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਵੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਰਹਿਣ ਲਈ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨੇੜ-ਰੁਝਿੱਖ ‘ਚ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਮੌਖਿਕ ਤਵਾਰੀਖ ਤੇ ਗੱਲਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸਰ ਅਤੇ ਓਪਰੀਆਂ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪਹਿਲ-ਪਲੱਕੜੀ ਤਾਰੀਖ ਲਿਖਣ ਲਈ, ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਅਤੰਤ ਨੂੰ ਹੁੰਗਾਲਣਾ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਟੋਹਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੋਸੇ-ਪੁੰਡੇ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਹਰ ਥਿਹਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਕਨਸੇਅ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਪੁਸਤਕਾਂ, ਮਾਲ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੇ ਪਾਂਡਿਆਂ, ਡੱਠਾਂ ਅਤੇ ਮੀਰਾਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਵੀ ਲੈਣਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਹਲੀਆਂ, ਸੱਥਾਂ, ਰੋਹਾਂ ਤੇ ਘੁੰਮ, ਅਨੇਕਾਂ ਦਾਨਿਸ਼ਵਦਾਂ, ਇਤਿਹਾਸਵੇਤਿਆਂ, ਬੁੱਢ-ਵਰੋਸੀਆਂ ਨਾਲ ਗੁਫਤਰੂ ਕਰਦਿਆਂ ਖਲਾਅ ‘ਚ ਉੱਡਦੀਆਂ ਕਨਸੇਆਂ ਦੀ ਹਾਥ ਪਾ ਕੇ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਇਤਿਹਾਸ ਚੋਖਟੇ ਇੱਕੋ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਬਰਾਬਰੀ ਤੇ ਭਰਪੋ ਸਮੇਤ ਸਭ ਦੀ। ਖਿੱਲ੍ਹੀ ਉਡਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਇਸ ਦੀ ਤੁਲਣਾ ਕੇਵਲ ਇਕੋ ਨਾਹਰੇ,

[‘ਜਿਵੇਂ ਪੁਲਤਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ-ਛੁਟੇਰੀ ਕੰਮ ਦਿਹਾੜੀ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਅਜਿਹੇ ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਿਸਾਲ ਹੈ’] ਅਤੇ ਮਾਰਕਸ ਲਿਖਦੇ,

* [‘ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪੱਕੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਥਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਕੰਮ-ਦਿਹਾੜੀ ਦਾ ਅਗਲਾ ਚਾਰਟ (ਮਹਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪੱਤਰ) ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਹੜਾ ਸਮਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵੇਚਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਦੋਂ ਮੁਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਕਦੋਂ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ’ ਤਸਵੀਰ ਕਿੰਨੀ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ।] (ਸਰਮਾਇਆ-1, ਸਫਾ- 314)

* ਇਹ ਹੈ ਉਹ ‘ਇਕ ਨਾਹਰਾ’ ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਰੂਹੋ ਵਾਲੇ ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਖਤ ਵਿਚ ਹੈ!

* ਇਹੀ ਹੈ ਸਰਮਾਇਆ ਵਿਚਲਾ ਹਵਾਲਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਲੈਨਿਨ ਨੇ ‘ਪ੍ਰੁਜੀ’ (ਦਾਸ ਕੈਪੀਟਲ) ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਉਪਰੰਤ ਮੁਲੰਕਣ ਕੀਤਾ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ।

ਇਸ ਨਾਹਰੇ ਦੇ ਅਮਲ ਦਾ ਚਮਤਕਾਰ ਅੱਖਾਂ ਚੁੰਧਿਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।ਇਹ ਸਾਂਝੀਵਾਲ ਸਮਾਜ ਦਾ ਬੀਜ ਰੂਪ ਹੈ।

* ਬੀਜ ਵਿਚ ਬੋਹੜ (ਦਰੱਖਤ) ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਬੀਜ ਬੋਹੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਬੋਹੜ ਦਾ ਜੋ ਸੁੱਖ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਉਹ ਸੁੱਖ ਬੀਜ ਰੂਪ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਬੋਹੜ ਦੀ ਛਾਵੇਂ ਬੈਠ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਬੀਜ ਦੀ ਛਾਵੇਂ ਨਹੀਂ ਬੈਠ ਸਕਦੇ। ਬੀਜ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਸਾਂਭਦੀ, ਪਾਲਣ- ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਹ ਦਰੱਖਤ ਬਣਦਾ ਹੈ। * ‘ਛੁਟੇਰੀ ਕੰਮ ਦਿਹਾੜੀ’ (ਬੀਜ) ਵਿਚ ਸਾਂਝੀਵਾਲ-ਸਮਾਜ (Communism) (ਫਲਦਾਰ ਦਰੱਖਤ) ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

* ਜਿਵੇਂ ਬੀਜ ਕੁਦਰਤੀ ਮਾਫਕ-ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਪੁੰਗਰਦਾ, ਵਧਦਾ-ਫੁਲਦਾ ਅਤੇ ਫਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਵੇਂ ਇਹ ਸਮਾਜਕ-ਮਾਫਕ- ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਵਧਦਾ-ਫੁਲਦਾ, ਫਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੀਜ ਵੀ ਹੈ, ਜਮਾਤੀ ਘੋਲ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਹੈ।ਇਸ ਦੀ ਚੋਟਨ ਵਰਤੋਂ, ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ, ਫਲਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਪੁਲਤਾਰੀਏ ਦਾ ਹਰਾਵਲ ਦਸਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਆਓ, ਜਮਾਤੀ ਘੋਲ ਦੇ ਅਖਾੜੇ ਵੱਲ ਚੱਲੀਏ!

ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਕਦੇ ਮੱਠਾ, ਕਦੇ ਤੇਜ਼, ਮਘਿਆ ਹੋਇਆ।ਇਹੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਦੋ ਕੰਪਾਂ ਬੁਰਜੂਆ ਅਤੇ ਪੁਲਤਾਰੀ ਵਿਚ ਵੰਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਰੂਪ ਹੈ।ਪੁਲਤਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ, ਮਿਕਦਾਰੀ-ਵਾਧਾ ਤੋਂ ਸਿਫਤੀ ਵਾਧਾ, ਸੱਤਾ ਜਿੱਤਣਾ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ?

ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਮੌਖਿਕ ਤਾਰੀਖ ਵੀ ਸਾਂਭ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ

ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਉੱਘੀਆਂ ਵਸੋਬਾਂ ਜਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਨਾਂਅ ਪਾੜਵੀਆਂ ਜਾਂ ਹੁਕਮਰਾਨੀ ਨੇ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਨਾਂਮੇ ਕੀ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਇਹ ਨਾਂਅ ਇੰਨੇ ਪੀੜੇ, ਗੁੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਲੋਕ ਮਨਾਂ ‘ਤੇ ਉੱਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਤਦ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦਾਹਿਤ ਮੋਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਹ ਸਭ ਕੁੱਝ ਰਲ-ਮਿਲ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਤਾਰੀਖ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਨਾਇਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵੰਤ ਇਤਿਹਾਸ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਪੰਤੂ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਫ “ਰਾਜੇ-ਰਾਣੀਆਂ” ਜਾਂ “ਵੱਡੇ ਲੋਕ” ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਿਰਜਦੇ, ਸਗੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵਿੱਚ ਆਮ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਿਰਤੀਆਂ-ਸ਼ਿਲਪੀਆਂ, ਕਿਰਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕ ਨਾਇਕਾਂ ਦਾ ਰੱਥ ਵਰੋਰੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ, ਪਹਿਲ-ਪਲੱਕੜੀ ਤਵਾਰੀਖ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸ਼ਾਹਦੀ ਭਰਦੀ ਹੈ। ਹਾਂ; ਕਿਤੇ-ਕਿਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਜਾਂ ਗਜ਼ਟੀਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਤਾਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਪੀੜੇ ਸ਼ੁੱਤ ਹਨ, ਪੰਤੂ ਉਹ ਵੀ ਬੱਝਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਾ ਮ

ਜਿੱਥੇ ਲਿਖਤ ਸਾਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ

ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਚੀਂਗਰਾ
ਸੰਨੰਏ 290, ਮੁੱਲ 499,
ਰਿਥਿਕ ਬੁੱਕਸ, ਸੰਗਰੂਰ

ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਂਗਰਾ ਕਹਾਣੀ, ਵਾਰਤਕ, ਅਨੁਵਾਦ, ਆਲੋਚਨਾ ਆਦਿ ਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਨਾਂਅ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਉਹ ਹਰ ਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਕਬੂਲਿਆ ਨਾਂਅ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਵਾਰਤਕ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਛਾਣ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਪਾਰਨਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰਤਕ ਲਿਖਣੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਇਹ ਕਥਨ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਾਰਤਕ ਲਿਖਣੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਹਥਲੀ ਕਿਤਾਬ ‘ਜਿੱਥੇ ਲਿਖਤ ਸਾਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ’ ਇਸ ਸੱਚ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਖਤਾ ਮੋਹਰ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ 108 ਲੇਖ 108 ਮਣਕਿਆਂ ਵਾਲੀ ਮਾਲਾ ਦੇ ਮਣਕਿਆਂ ਵਾਂਗ ਪਿਰੰਦੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਲੇਖਕ ਕੋਲ ਦਰਸ਼ਨ, ਇਤਿਹਾਸ, ਸਾਹਿਤ, ਕਲਾ, ਵਾਤਾਵਰਣ, ਵਿਗਿਆਨ ਆਦਿ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਚੌਥਾ ਅਨੁਭਵ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਰਾ ਅਨੁਭਵ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਚੀਂਗਰਾ ਦੀ ਵਾਰਤਕ ਇਸ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਲਿਖਤ ਰਾਹੀਂ ਗਿਆਨ ਪਾਠਕਾਂ ਉੱਤੇ ਬੋਧਣਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਦੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵ ਰਾਹੀਂ ਗੁਜ਼ਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹਰ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਕਈ ਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇ ਝੱਲ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਕਦੇ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਫਰਨਾਮਾ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹੋ, ਕਦੇ ਵਿਗਿਆਨ, ਕਦੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਉੱਤਮ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਸਮਗਰੀ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹੋ, ਕਦੇ ਖੇਤਾਂ ਚਿੱਤਰ ਆਦਿ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਲੱਗੇਗਾ। ਇਹ ਲੇਖਕ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਖਾਸਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਧਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਾਇਕਾ ਮੌਜੂਦ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂ ਉੱਤੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਵਿਗੜਦੀ ਹਾਲਤ ਪ੍ਰਤੀ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹੈ। ਉਹ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ, ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਅਣਬੁਝੇ ਹਰਸਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਦਾ ਇਛੁੱਕ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਇੰਨਾ ਸੂਖਮ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ‘ਸਮੁੰਦਰੀ ਘਾਹ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ’, ‘ਜਦੋਂ ਤਿੱਤਲੀਆਂ ਨੇ ਮਰਸਾਗਰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ’, ‘ਅਦਭੁਤ ਕੀਸ ਸੰਸਾਰ’, ‘ਅੰਦਰਲੀ ਸੰਗੀਤਕ ਧੁਨ’, ‘ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਗੀਤ’ ਆਦਿ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤਾਂ ਵੱਡਾ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ‘ਕਲਪਨਾ’ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੋਈ ਜਾਦੂ ਨਹੀਂ ਨਾਮੀ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਉਹ ਲਿਖਦਾ ਹੈ—‘ਖੁਦ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਜਾਦੂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਸਾਨੂੰ ਜਿਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਹ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਹੈ ਕਲਪਨਾ’ (ਸ਼ੁਕਤੀ)।

‘ਜ਼ੀਰੋ ਵੇਸਟ ਸਿਟੀ’ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਕੀਲ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਜ਼ੀਰੋ ਵੇਸਟ ਸਿਟੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਨੁਸ਼ਬੋਧੀ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਉਹ ਪ੍ਰਸਾਸਟਿਕ ਦੀ ਜੰਗੂ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਕਾਗਜ਼ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੁੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਚੀਨ ‘ਸਪੱਜੀ ਸਿਟੀ’ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੀਂਹਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸੇਖਣ, ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਨੂੰ

ਦਰਸ਼ਨ, ਇਤਿਹਾਸ, ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਵਚਨ

ਹਰਰਾ ਇੱਕ ਪੁਸਤਕ ਦੀ

ਡਾ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਉੱਘੇ ਵਿਗਿਆਨੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜਿਕ ਆਚਾਰ ਵਿਗਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਰੋਲ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਉਮਦਾ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਦੂਜਾ ਪਾਠਕ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਲੱਭ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੇਗਾ। ਤੀਜਾ ਲੇਖਕ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਬਾਰੇ ਪਾਠਕ ਜਾਣਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਹਰ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ ਸਕਰਿਪਟ, ਉਸ ਦੀ ਲਿਖਤ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਈ ਵਾਰ ਇੱਕ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪੋਸਟ ਸਕਰਿਪਟਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਲੇਖ ਦੇ ਦੋ ਅੰਤ ਹਨ। ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਪੇਚੀਦਾ ਮਸਾਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਲੇਖਕ ਦੀ ਰਾਇ ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਬਲਕਿ ਉਸ ਦਾ ਹਰ ਲੇਖ ਆਸ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ।

‘ਬਿੱਸਮਿਲਾ ਖਾਨ ਦੀ ਸ਼ਹਿਨਾਈ ਦਾ ਜਾਦੂ’ ਵਿੱਚ ਬਿੱਸਮਿਲਾ ਖਾਨ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ‘ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਕਿਸੇ ਮੁਕਾਮ ’ਤੇ ਆ ਕੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਸੰਗੀਤ ਫਿਰ ਵੀ ਜਿਉਂਦਾ ਰਹੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਮੌਤ ਕਾਇਨਾਤ ਦੀ ਮੌਤ ਹੈ।’ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਸਤਕ ਅੰਦਰ ਲੇਖਕ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫਿਕਰੇ ਹਨ, ਜੋ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਲਿਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ‘ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ

ਕੁਮਾਰ ਖੁਦ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ‘ਮੈਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਕੇ ਬੇਮਤਲਬ ਦਾ ਮਸਖਰਾ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਗੰਭੀਰ ਕਾਰਜ ਵੀ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ।’ ਲੇਖਕ ਦਾ ਨੁਕਤਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇਰ ਕੁਮਾਰ ਸੰਗੀਤਾਂ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਅੰਦਰ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਰਾਜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇਰ ਕੁਮਾਰ ਅੰਦਰ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣ ਸਕਿਆ। ਅੰਤ ਉਹ ਲੰਘੇ ਸਮੇਂ ’ਤੇ ਪਛਤਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਕੁਰਬਲ-ਕੁਰਬਲ ਹੈ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਹੈ, ਰੁੱਖ ਵੱਢੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਮਨੁਸ਼ਬੋਧੀ ਵੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਆਸਾਨ ਹੋ ਸਕੇ, ਅਜਿਹੇ ਫਿਕਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਲੇਖ ‘ਦਸ ਮਿੰਟਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ’ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੁਬਈ ਨੇ 2080 ਤੱਕ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਹਰ ਸਹੂਲਤ ਸਿਰਫ ਦਸ ਮਿੰਟ ਦੀ ਦੂਰੀ ਉੱਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ‘ਮਿਆਵਾਨੀ ਜੰਗਲ’ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਪਾਨ ਦੇ ਵਨਸਪਤੀ ਵਿਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰੋ. ਅਕੀਰਾ ਮਿਆਵਾਨੀ ਨੇ 1980 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਬੋਝੇ ਸਮੇਂ ’ਤੇ ਬੋਝੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਸੰਘਣੇ ਜੰਗਲ ਲਾਉਣ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਧੀ ਵਰਤੀ। ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਭਰਵਾਂ ਜੰਗਲ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਰੰਪਰਿਕ ਗੰਗਲ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦਿਆਂ

ਦੋ-ਤਿੰਨ ਦਹਾਕੇ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅੱਠ ਘੰਟੇ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਇਹ ਤਕਨੀਕ ਬਹੁਤ ਕਾਮਯਾਬ ਹੈ।

ਲੇਖਕ ਸਿਰਫ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਜਾਣੂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ, ਸਗੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖਿੱਤਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਅਪਣਾਈਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ‘ਹਲਮਾ’ ਪਰੰਪਰਾ। ਇਹ ਪਰੰਪਰਾ ਫੰਡੀਸਗੜ੍ਹ, ਉਡੀਸਾ, ਝਾਰਖੰਡ ਜਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਕਬਾਇਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਕੱਲਾ ਕਿਸਾਨ ਬੀਜਾਈ ਅਤੇ ਸਿੰਚਾਈ ਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਲੋਕ ਸਮੂਹਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਪੋਸਟ ਸਕਰਿਪਟ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਦਿਲੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ‘ਕਾਰ ਸੇਵਾ’ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ ’ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਉਹ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਨਾਲ ਵੀ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹੈ। ‘ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੇ ਵਧਣ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਗੁੰਮ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਜ਼ਾਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਸਾਡੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਗਲਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੂਲ ਮਨੋਰਥ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਹੈ।’ ‘ਜੰਗਲ ਦੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ’ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਉਹ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਕੀ ਅਸੀਂ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦੀ ਚਕਾਚੌਂਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਗਿਆਨ ਗੁਆ ਦਿਆਂਗੇ? ਨਹੀਂ, ਸਾਨੂੰ ਪਰੰਪਰਾ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਬਿਠਾ ਕੇ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।’

ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ’ਤੇ ਇੱਕ ਗੱਲ ਆਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ, ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਅੱਕੜਾਂ ਜਾਂ ਪੂਰੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਨੂੰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ, ਉਥੇ ਲੇਖਕ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ ‘ਸ਼ਾਇਦ ਆਮ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਤੇ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਇਸ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਲੋੜ ਉਸ ਭਾਵਨਾ ਤੇ ਜਜ਼ਬੇ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।’

ਸਾਰੇ ਲੇਖ ਅਕਾਰ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਦੋ ਸਵਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੈਨਵਸ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਸੱਜਮਮਈ ਹੈ। ਫਿਕਰੇ ਚੁਸਤ ਹਨ। ਪਾਠਕ ਲਈ ਹਰ ਨਵੇਂ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਉਤਸੁਕਤਾ ਭਰਪੂਰ ਪੜ੍ਹਨਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਬਹੀਰ ਤਕਰੇ ਤਾਂ ਪੈਂਦੀ। ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦਿਲਟੁੰਬਵੇਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ‘ਸਮੁੰਦਰੀ ਘਾਹ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ’, ‘ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨੀ ਵਿਆਖਿਆ’, ‘ਮੱਕੀ ਦੇ ਬੀਜ ਤੋਂ ਮੱਕੀ ਦੇ ਗੀਤ ਤੱਕ’ ਆਦਿ। ਨਿੱਠੇ ਕ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਪਾਠਕ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ, ਲਿਖਤ ਅਤੇ ਰਚਿਤਕਤਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸੰਪਰਕ : 97806-18505

ਟਾਹਲੀਓਂ ਟੁੱਟੇ

ਪਰਵੇਸ਼ ਸੰਧੂ
ਪੰਨੇ-112, ਕੀਮਤ-250 ਰੁਪਏ

ਸਵੀਨਾ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼, ਕੋਲੀਫੋਰਨੀਆ

ਆਪਣੀ ਮੂਲ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਕੇ ਨਵੀਂ ਪਛਾਣ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚਲਾ ਸੰਭੁਲਨ ਨਸਲੀ ਭੇਦ-ਪੱਖਤਾ, ਪੱਖਪਾਤ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਰਜਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਵੱਖਰਤਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਡਾਵਾਂਡੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਜਿੱਥੇ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਵੇ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਇਹ ਅੰਤਰ ਮਨੋ ਸੰਤਾਪ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਦੁਨੀ ਜਾਂ ਤੀਜੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਅਵਚੇਤਨ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਕਲਾਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਕ ਮਿਲਿਆ-ਜੁਲਿਆ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਸਥਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਤੌਰ ’ਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰਵਾਰਕ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ, ਅੰਤਰਜਾਤੀ ਵਿਆਹ, ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਵਰਜਨਾਵਾਂ, ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ, ਭੂ-ਹੋਰਵਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਆਦਿ ਵਿਸ਼ੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ’ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਪਰਵੇਸ਼ ਸੰਧੂ ਦਾ ਕਹਾਣੀ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਟਾਹਲੀਓਂ ਟੁੱਟੇ’ 2005 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਛੱਡੀ ਸਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣਾ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਈ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਇਸੇ ਕਹਾਣੀ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੇ 2026 ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨ ਤੱਕ ਵੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਹ ਧੜਕਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਅਜੇ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੈ। ‘ਟਾਹਲੀਓਂ ਟੁੱਟੇ’ ਸਿਰਲੇਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਰਦ ਅਤੇ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਟੁੱਟ ਜਾਣ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਇਹਨਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲੋਂ ਵਿਛੋੜਾ, ਪਰਵਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਬਦਲਾਅ, ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੋਚ ਦਾ ਅੰਤਰ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਛਾਣ, ਮਨੁੱਖੀ ਇਕੱਲਾਪਣ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਆਦਿ ਵਿਸ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਹਾਣੀ ‘ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਾਰੀ’ ਦੇਹਰੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਤਿੱਖੀ ਪਰ ਸੋਚੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਇਹ ਆਮ ਸੱਚਾਈ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਗੁਣ ਇਸ ਦੇ ਦੇਹਰੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਹੈ। ਜੰਗੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮੀਤ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਰਵਾਇਤੀ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਹਨ, ਪਰ ਜੰਗੀ ਖ਼ੁਦ ਪੱਛਮੀ ਰਿਵਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾਉਂਦਾ ਦੀਵਾਨਾ ਨਾਮ ਦੀ ਗੱਰੀ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬੇਟੀ ਦਾ ਨਾਂਅ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਗੂੰਜਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਉਸ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੋ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫਸੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੰਗੀ ਦੇ ਮਨ ਦਾ ਚੋਰ ‘ਸਿਰਫ਼ ਇਕ

ਵਾਰ’ ਕਹਿ ਕੇ ਹਰ ਵਾਰ ਉਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨੀਵਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ-ਦਰ-ਪੀੜ੍ਹੀ ਅੰਰਤ ਮਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਗੁੱਡੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਰੂਪਕ ਵਰਤ ਕੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਨੇ ਬੜੇ ਸੂਖਮ ਅਹਿਸਾਸ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁੱਡੀਆਂ, ਛੋਟੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਖਿਡਾਉਣੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘਰ ਜੁੱਤੀਆਂ ਦੀ ਹਰ ਕੁੜੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਸਿੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਗੁੱਡੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਾਲੀ ਅਲਮਾਰੀ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਭਾਵ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਨੇ ਭਾਵੁਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਗੁੱਡੀਆਂ ਕੁੜੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਦੁਨੀਆ, ਬਚਪਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ, ਉਥੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੀ ਅਲਮਾਰੀ ਉਹ ਸਮਾਜਿਕ ਪਿੰਜਰਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਰਤ ਨੂੰ ਸਜਾ ਕੇ ਪਰ ਕੋਰ ਕਰ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁੱਡੀਆਂ ਦੀ ਬੇਬੇਸੀ ਅੰਰਤ ਮਨ ਦੀ ਉਹ ਹਾਲਤ ਜੋ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਆਪਣੀ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਇਹ ਡਰ ਵਾਲੇ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਯੁੱਗ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿੱਚ ਆ ਰਿਹਾ ਬਦਲਾਅ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਫਿਰ ਵੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਰਵਾਇਤੀ ਸੋਚ ਹੀ ਭਾਰੂ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਤੇਰਾ ਰੱਬ ਮੇਰਾ ਰੱਬ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਜਾਵੀਏ ਤੋਂ ਲਿਖੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਵਿਚਲੀ ਆਸਤਕਤਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਵਰਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਰਿਵਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬਿਰਤਾਂਤਕਾਰਾ ਮਾਰਥਾ ਦੀ ਦਾਦੀ ਬਣਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕੁਝੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਟਾਕਰਾ ਬਹੁਤ ਦਲੇਰਾਨਾ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਤਾ ਲੱਗਣ ’ਤੇ ਜ਼ਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਜ਼ਤ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟੇ ਦੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ‘ਐਧਰੇ’ ਵਿੱਚ ਬੇਗਾਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਬੇਗਾਨਗੀ ਦੇ ਉਸ ਅਹਿਸਾਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਇੱਕ ਗੋਰੇ ਲਵਾਰਸ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਾਬਾ ਲਾਹੀ ਨਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬਿਰਤਾਂਤਕਾਰਾ ਦੇ

ਸਹਿ-ਕਰਮੀਆਂ ਨਾਲ ਰਚਾਏ ਸੰਵਾਦ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਅਹਿਸਾਸ ਤੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸਵਾਲ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਦ ਵਸਤੂਵਾਦੀ ਮੋਲ-ਮਿਲਾਪ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਟੁੱਟ-ਭੱਜ, ਵਰਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲਦੀਆਂ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਹਾਣੀ ‘ਸੋਭੀ ਫਿਰ ਉਦਾਸ

ਸਾਹਿਤ ਚਿੰਤਨ

ਡਾ. ਸੰਦੀਪ ਰਾਣਾ

ਹੈ’ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬੜੇ ਦਿਲਚਸਪ, ਪਰ ਦਲੇਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਅੰਰਤ-ਮਰਦ ਦੇਹਿਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਜ਼ ਖੋਲ੍ਹਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਵਿਸ਼ੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ’ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਜਾਂਦੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਜਾਹੀਆ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣਾ ਸਾਹਿਤਕ ਦਲੇਰੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਮਲਿੰਗੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ

ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਟੁੱਟ-ਭੱਜ ਨੂੰ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਉਸ ਮਨੁੱਖੀ ਦਰਦ ਦੀ ਬਾਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਦਿਲਗੀਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ’ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੋਭੀ ਦੀ ਉਦਾਸੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਮਝ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਉਦਾਸੀ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ‘ਕਿਸ ਰਿਹੜੇ ਦਾ ਚਾਨਣ’ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਛੋਟੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਇਕ ਅੰਰਤ ਆਪਣਾ ਘਰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਸਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਬੱਚਾ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਅੰਰਤ ਨੂੰ ਦੇਹਰੀ ਮਾਰ ਝੱਲਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਉਹ ਘਰ ਵਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬੱਚਾ ਛੱਡਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਬੱਚਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੀ ਅੰਰਤ ਦਾ ਜਿਊਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਝੋਤੇ ਦੌਰਾਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਛੱਡੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਕੁਰੰਤਾ ਹੈ। ਵੇਲਾਂ, ਰੁੱਖ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਨੇ ਬੜੇ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਤਲਾਕ ਵਰਗੇ ਵਤਰਾਰੇ ਨੂੰ ਆਮ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਰਜਨਾ ਵਜੋਂ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ

ਅਰਥਪੂਰਨ ਹੈ। ਵੇਲਾਂ, ਰੁੱਖ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤਿੰਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਕਾਰਨ ਰੂਪਕ ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਵੱਲ ਕਿਸੇ ਆਸਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਜੀ ਸਕਦੀ, ਰੁੱਖ ਇਕੱਲਾ ਖੜਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ‘ਰੂਹ ਦੇ ਹਾਣ ਦਾ’ ਵੀ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਰਵਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਰਿਵਾਜਾਂ, ਕੁਝ ਰਸਮਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਪਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪੇਸ਼ਾਕ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਸੰਕੇਤਾਤਮਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੋਹਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ਕ ਦੇ ਰੰਗ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ‘ਉਥੇ ਲੈ ਚੱਲ ਚਸ਼ਮਾ ਮੇਰਾ’ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ ’ਤੇ ਵੱਸਣ ਕਾਰਨ ਮੁੱਖ ਇਸਤਰੀ ਪਾਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰੀਤੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਿਟੀ ਬਣਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਸੁਹਣੇ ਰੰਗ-ਰੂਪ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਪਿਉ ਨੇ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂਅ ਪ੍ਰੀਤੋ ਧਰਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਪਿਆਰ, ਮਿਠਾਸ, ਅਪਣੇਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭੋਲੇਪਣ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ। ਚੜ੍ਹਦੀ ਉਮਰੇ ਇਕ ਕੁੜੀ ਨੇ ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਸੁਪਨੇ ਵੇਖੇ ਅਤੇ ਕਿਸਮਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਪਸੰਦ ਵਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਆਉਂਦਿਆਂ ਨਹੀਂ, ਉਥੋਂ ਦੀ ਚਕਾਚੌਧ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਗਵਾਚਦੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਲੱਗਿਆ ਉਹ ਕਦੋਂ ਪ੍ਰਿਟੀ ਬਣ ਆਪਣੇ ਗੁਰਚੇਤਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ ਗਈ।

ਉਸ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣਾ ਨਾਂਅ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ, ਸਗੋਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਵੀ ਬਦਲ ਗਈਆਂ। ਇਸੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਆਖਰੀ ਕਹਾਣੀ ‘ਟਾਹਲੀਓਂ ਟੁੱਟੇ’ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਵੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਭਾਵੁਕ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਖ਼ਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਗਤ ਨਾਂਅ ਦੇ ਪਾਤਰ ਨੂੰ ਜਿਸ ਥਾਂ ਤੋਂ ਭਰ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਉਥੇ ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੁੱਪ ਕੀਤਾ ਪਿੰਡ ਵਸਦਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਜੀਵਨ ਦੇ ਉਸ ਅੰਤਿਮ ਪੜਾਅ ਦਾ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਤ੍ਰ ਵਿਛੋੜਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮਿਲਾਪ ਹੈ ਤੇ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੜੀਆਂ ਦਾ ਜੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ’ਤੇ ਪੁੱਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਥਲੇ ਕਹਾਣੀ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਅੱਜ ਦੇ ਮਸਨੂਈ ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਰਥਿਕ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਪਰਵਾਸੀ ਨਸਲੇ ਜਿਊਂਦਿਆਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਖਰੇਵਿਆਂ ਅਤੇ ਵਰਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸੰਪਰਕ : 98728-87551

ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਫੁੱਲਦਸਤਾ

ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ ਬੱਤ
ਪੰਨੇ : 136, ਕੀਮਤ : ੩੦੦ ਰੁਪਏ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਸਾਲ 2026

ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ

‘ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਫੁੱਲਦਸਤਾ’ ਪੁਸਤਕ ਅੰਦਰ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਲੇਖਕ ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ ਢੱਟ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 1991 ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ‘ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੱਥ’ ਦੇ ਸਾਲ 2026 ਤੱਕ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ‘ਸੱਥ’ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ’ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਛੇ ਰਚਨਾਵਾਂ, ‘ਆਪ ਬੀਤੀਆਂ’ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਨੌਂ ਰਚਨਾਵਾਂ-ਇਹ ਵਾਰਤਕ ਵੰਨਗੀ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਮਿਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ (19) ਤੇ ਕਵਿਤਾ/ਗੀਤ (5) ਅਤੇ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ (3) ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਬਾ-ਕਮਾਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਜ਼ਰੀਏ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਚੰਗੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਲਿਖਤਾਂ ਪੜ੍ਹਨਹਾਰ ਤੇ ਸਮਝਣਯੋਗ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਸਿਰਜਕ ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ ਢੱਟ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਅਮੀਰੀ ਦੇ ਕੁਝ ਪੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਪਿਛਲੇ 35-36 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਬਣਾਈ ‘ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੱਥ’ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਅਨੁਭਵੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਾਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸੰਧੂ,

ਸਮਕਾਲ

---- ਭਗਵੰਤ ਰਸੂਲਪੁਰੀ ----

ਸਮਕਾਲੀ ਸਾਹਿਤ : ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ : ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਹਾਣੀਆਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਸਾਲਾ ‘ਸਮਕਾਲੀ ਸਾਹਿਤ’ ਸਾਹਿਤਕ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਕਲੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ‘ਸਮਕਾਲੀ ਸਾਹਿਤ’ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਪਾਦਕ ਕੇਸਰਾ ਰਾਮ ਪਰਚੇ ਦੀ ਵਿਦਿ ਹੋਰ ਬੇਹਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਵਾਰ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਤਜਰਬੇ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ‘ਚੱਬਲਾ ਅੰਕ ਇਸ ਦੀ ਨਿੱਗਰ ਮਿਸ਼ਾਲ ਹੈ। ‘ਸਮਕਾਲੀ ਸਾਹਿਤ’- 125 ਦਾ ‘ਚੱਬਲਾਂ’ ਅੰਕ ਅਕਤੂਬਰ-ਦਸੰਬਰ, 2026 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਕ ‘ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦੇਮੀ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਹਾਣੀਆਂ’ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਹੈ। ਭਾਵ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦੇਮੀ ਨੇ 1955 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਅਕਾਦੇਮੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ-ਇਕ ਕਹਾਣੀ ਇਸ ਹੱਥਲੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਸੰਪਾਦਕੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸਰਾ ਰਾਮ ਨੇ ‘ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦੇਮੀ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਹਾਣੀਆਂ’ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦੇਮੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ‘ਚ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਸੰਪਾਦਕੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਕਿ 12 ਮਾਰਚ, 1954 ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦੇਮੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। 7 ਜਨਵਰੀ, 1956 ਨੂੰ ਸੁਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1860 ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਬੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਦੇਸ਼ ਉੱਚ ਸਾਹਿਤਕ ਮਿਆਰ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸੰਪਾਦਕੀ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦੇਮੀ ਦੇ ਮੋਢੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸੋਧ ਲੈਂਦਿਆਂ ‘ਸਮਕਾਲੀ ਸਾਹਿਤ’ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਅਕਾਦੇਮੀ ਦੇ ਸੋਢੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦੇਮੀ ਦੀ ਜਨਰਲ ਕੌਂਸਲ ਦੀ 13 ਫਰਵਰੀ, 1960 ਨੂੰ ਹੋਈ ਗ਼ੈਰ ਰਸਮੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਸ਼ ‘ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ’ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਦੇਮੀ ਨੂੰ ਬੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਸੰਸਥਾ ਕਿਹਾ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ‘ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੀਡੀਏ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਅਕਾਦੇਮੀ ਦੇ ਕੇਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵੀ ਕਰੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਪਾਠਕਾਂ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭਾਸ਼ਣ ਹੈ ਜਿਹਦੀ ਸਮਕਾਲ ਵਿੱਚ ਓਨੀ ਹੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਡਾ. ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ‘ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦੇਮੀ ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ’ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦੇਮੀ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਢੰਗ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ, ਹਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਡ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਗਵਰਨਿੰਗ ਕੌਂਸਲ ਦੇ 90 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਆਦਿ ਦੇ ਲੰਮੇ ਚੌਢੇ ਵਿਧੀ ਵਿਧਾਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਸ ਅਕਾਦੇਮੀ ਦੇ ਬੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੰਤ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦੇਮੀ ਦੇ ਇਨਾਮਾਂ ਦੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸੁਢਲੇ ਪੈਨਲ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਭਾਸ਼ਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਕੀ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਵੇਂ 150 ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ ਜੂਰੀ ਵਾਸਤੇ 100 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਪੈਨਲ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦੇਮੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚੋਂ 15 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 100 ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਜੂਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਗੂੜ੍ਹਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਡਾ. ਰਵੇਲ ਹੁਰਾਂ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦੇਮੀ ਇਨਾਮ ਵਾਸਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਅਕਾਦੇਮੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਨਾਮਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਕੇਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲੇਖ ਹੈ।

ਅਗਲੇ ਪੰਨਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦੇਮੀ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ 16 ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਟਾਇਟਲ ਦੀ ਫੋਟੋ ਅਤੇ ਉਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧ ਕਹਾਣੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਇਕ ਛਿੱਟ ਚਾਨਣ ਦੀ’ ਵਿੱਚੋਂ ਕਹਾਣੀ ‘ਚਾਨਣੀ ਰਾਤ ਦਾ ਇੱਕ ਦੁਖਾਂਤ’, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਦੇ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਨਵੇਂ ਲੋਕ’ ਵਿੱਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ‘ਨਵੇਂ ਲੋਕ’, ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਮਸ਼ਾਫ਼ਿਰ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਉਰਵਾਰ-ਪਾਰ’ ਵਿੱਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ‘26 ਨੰਬਰ’, ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਅਮਰ ਕਥਾ’ ਵਿੱਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ‘ਅਮਰ ਕਥਾ’, ਪ੍ਰਿੰ. ਜੁਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਗ੍ਰਾਂ’ ਵਿੱਚੋਂ ਕਹਾਣੀ ‘ਸ਼ੇਰੀਆਂ ਭੈਣਾਂ’, ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਕੁਣ ਅਣਕਿਹਾ ਵੀ’ ਵਿੱਚੋਂ ਕਹਾਣੀ ‘ਇਹ ਉਹ ਜਸਬੀਰ ਨਹੀਂ’, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਨਵੇਂ ਯੁੱਗ ਦੇ ਵਾਸਤੇ’ ਵਿੱਚੋਂ ਕਹਾਣੀ ‘ਹੀਰਾ ਮਿਰਗ’, ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਪੱਖੀ’ ਵਿੱਚੋਂ ਕਹਾਣੀ ‘ਪੱਖੀ’, ਮੋਹਨ ਭੰਡਾਰੀ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਮੂਨ ਦੀ ਅੱਖ’ ਵਿੱਚੋਂ ਕਹਾਣੀ ‘ਕਬੂਤਰ’, ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਚੋਖੀ ਕੂਟ’ ਵਿੱਚੋਂ ਕਹਾਣੀ ‘ਚੋਖੀ ਕੂਟ’, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਅਗਨੀ ਕਲਸ’ ਵਿੱਚੋਂ ਕਹਾਣੀ ‘ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ’, ਕਿਰਪਾਲ ਕਜ਼ਾਕ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਅੰਤਰੀਖ਼’ ਵਿੱਚੋਂ ਕਹਾਣੀ ‘ਜਜ਼ੂ’, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਆਮ ਖ਼ਾਸ’ ਵਿੱਚੋਂ ਕਹਾਣੀ ‘ਮਾਡਲ’, ਖ਼ਾਲਿਦ ਹੁਸੈਨ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਸੂਲਾਂ ਦਾ ਸਾਲਣ’ ਵਿੱਚੋਂ ਕਹਾਣੀ ‘ਇਸ਼ਕ ਮਲੋਰੀ’, ਸੁਖਜੀਤ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਮੈਂ ਅਯਨਘੋਸ਼ ਨਹੀਂ’ ਵਿੱਚੋਂ ਕਹਾਣੀ ‘ਪਸ਼ੂਰ’ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਰ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਸ਼ੇਡਰੀ ਕਿਟ’ ਵਿੱਚੋਂ ਕਹਾਣੀ ‘ਬੰਦੇ ਚਿਨਾਂ’ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ 70 ਸਾਲਾਂ (1955-2025) ਵਿੱਚ ਲਿਖੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਕ੍ਰਮ ਵੱਧ ਕੇ ‘ਸਮਕਾਲੀ ਸਾਹਿਤ’ ਨੇ ਪਾਠਕਾਂ ਅੱਗੇ ਪਰੇਸ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਕ ਨਿਵੇਕਲਾ ਤੇ ਸਾਂਭਣਯੋਗ ਅੰਕ ਹੈ।

ਅੰਕ ਮੋਹਣਵੀਰਲੋਂ ਲਈ ਸੰਪਾਦਕ-ਸਮਕਾਲੀ ਸਾਹਿਤ-126, ਮੁੱਲ :100 ਰੁਪਏ, ਪੰਨੇ-176, ਸੰਪਾਦਕ ਕੇਸਰਾ ਰਾਮ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ, 10 ਰਾਊਜ਼ ਐਨੈਨਿਊ, ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨਲ ਹੋਰੀਆ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110002, ਫ਼ੋਨ 20832498, ਚਰਚਾਵਾਂ ਭੇਜਣ ਲਈ : email: samkalisahit@gmail.com

ਸ਼ਬਦ ਸਪਲੀਮੈਂਟ : ਸੁਰਿੰਦਰ ਗੀਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ

ਸ਼ਬਦ ਸਪਲੀਮੈਂਟ ਦਾ ਅੰਕ 47 ਚਰਚਿਤ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਤੇ ਸ਼ਾਇਰ ‘ਸੁਰਿੰਦਰ ਗੀਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ’ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰਚੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਹਰਜੀਤ ਅੰਟਵਾਲ ਤੇ ਸੰਪਾਦਕ ਜਿੰਦਰ ਵਾਧਾਈ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘ਸ਼ਬਦ’ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੁਨਰੀ ਲਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਚੱਬਲੇ ਅੰਕ ਦਾ ‘ਮੇਰਾ ਪੰਨਾ’ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਸੰਪਾਦਕ ਰਵੀ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਅੰਕ ਦੇ ਲਈ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਗੀਤ ਅਤੇ ‘ਸ਼ਬਦ’ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਗੀਤ ਨਾਲ 24 ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਲਾਕਾਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰੋ. ਜਸਪਾਲ ਕੌਰ (ਸੰਦਰਭ ਕਾਨੇ ਦੀਆਂ ਕਲਾਮਾਂ), ਬਲਬੀਰ ਮਾਧੋਪੁਰੀ (ਸੰਦਰਭ ਤੋਹਫ਼ਾ), ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਹਲ (ਸੰਦਰਭ ਰੁੱਖ ਤੇ ਪੰਛੀ), ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਕੋ (ਸੰਦਰਭ ਸਮੁੱਚੀ ਕਵਿਤਾ), ਡਾ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤਿਆਗੀ (ਸੰਦਰਭ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਖੇਡ), ਹਰਪੀਤ ਕੁਮਾਰ (ਸੰਦਰਭ ਚੋਣਵੀ ਕਵਿਤਾ), ਡਾ. ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ (ਸੰਦਰਭ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਖੇਡ), ਡਾ. ਹਰਪੀਤ ਕੌਰ (ਸੰਦਰਭ ਤੋਹਫ਼ਾ), ਡਾ. ਲਖਵੀਰੋਲੀਆ (ਸੰਦਰਭ ਚੋਣਵੀ ਕਵਿਤਾ), ਤਰਨਮੀਤ ਕੌਰ (ਸੰਦਰਭ ਤੋਹਫ਼ਾ), ਡਾ. ਵੀਰ ਕੌਰ (ਸੰਦਰਭ ਮੇਰੀ ਚੋਣਵੀਂ ਕਵਿਤਾ), ਡਾ. ਦਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ (ਸੰਦਰਭ ਤੋਹਫ਼ਾ), ਡਾ. ਗੁਰਵੰਤ ਸਿੰਘ (ਕਹਾਣੀ ਧੀ ਦਾ ਕਜ਼ਾ), ਡਾ. ਦਯਾ ਸਿੰਘ (ਵਾਵਰੋਲਿਆਂ ਦੇ ਅੱਜ ਸਗ), ਸ਼ਹਿਬਾਜ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਸੰਦਰਭ ਕਵਿਤਾ), ਡਾ. ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ (ਸੰਦਰਭ ਤੋਹਫ਼ਾ), ਜੇਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਸੰਦਰਭ ਚੋਣਵੀ ਕਵਿਤਾ), ਡਾ. ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ (ਸੰਦਰਭ ਸ਼ਬਦ ਸੁਨੱਖੇ) ਤੇ ਡਾ. ਗੁਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ (ਸੁਰਿੰਦਰ ਗੀਤ ਦੀ ਦਰਿਆ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੋਤਾਰ) ਆਲੋਚਨਾ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰਿੰਦਰ ਗੀਤ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਬਹੁ ਪੱਖੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਕ ਸੁਰਿੰਦਰ ਗੀਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਬਹੁ ਪੱਖੀ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਪੰਜਾਹ ਤਰੀਫ਼ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ ਸਪਲੀਮੈਂਟ-47, ਮੁੱਲ: 200 ਰੁਪਏ, ਪੰਨੇ :200, ਸੰਪਾਦਕ ਜਿੰਦਰ (98148-03254), ਪਤਾ: 984, ਨੌਵੇਂ ਸੁਰਿੰਦਰਾ ਵੈਲਡਿੰਗ ਵਰਕਸ, ਰਾਜਪੂਤ ਨਗਰ, ਮਾਡਲ ਰਾਊਜ਼, ਜਲੰਧਰ, ਚਰਚਾਨਵਾਂ ਭੇਜਣ ਲਈ : email: jinder340@gmail.com

ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ

ਅਰਪਨ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਕੈਲਗਰੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਪਾਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

ਕੈਲਗਰੀ-ਅਰਪਨ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਪਾਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਜਰਨੈਲ ਤੰਗੜ ਅਤੇ ਸਟੇਜ ਦੇ ਪਤੀ ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਸਕੱਤਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਸਟੇਜ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਸਤੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਨੇਪਾਲ ਵਿਚ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਨਾਲ ਮਾਰੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ, 9/11 ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਨਿਰਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਬਾਨ, ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਂਥ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਹੋਹਰ, ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ, ਸੁਖਮੇਂਦਰ ਗਿੱਲ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੀਤਕਾਰ ਅਲਬੇਲ ਬਰਾੜ, ਉਸਤਾਦ ਗਾਇਕ ਡਾ. ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਸਿਹਤਾ, ਗਾਇਕ ਅਵਤਾਰ ਬਰਾੜ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਤੂਰ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਬਰਾੜ ਨੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੀ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਮਹਿਕ ਬਿਖੇਰੀ।

ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਧੂ ਨੇ ਅਤੇ ਸਤਨਾਮ ਢਾਅ ਨੇ ਅਵਤਾਰ ਪਾਸ਼ ਬਾਰੇ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇਨਕਲਾਬੀ

ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜਿਆ। ਪਰਮਜੀਤ ਭੰਗੂ ਨੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਦੁਦਾਸੀ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸਤਰਾਂ ਸੁਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਪਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ।

ਜ਼ੀਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ’ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ। ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਧੂ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭੁੱਚੇ, ਮਾਸਟਰ ਹਰਭਜ ਸਿੰਘ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਚਰਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਪਪਰਾਲਾ, ਗੁਰਰਾਜ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਗੁਰਦੀਪ ਪਾਲੀਵਾਲ ਅਤੇ ਜਰਨੈਲ ਤੰਗੜ ਨੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸੁਣਾਈਆਂ।

ਢਾਅ ਨੇ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਗਲੀ 10 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਰਮਿਆਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੋਢੀ ਮੈਂਬਰ, ਨਾਮਵਰ ਸ਼ਾਇਰ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਨੀਰ ਬਾਰੇ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਮਰਤੀ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਲੋਕ-ਅਰਪਣ ਕਰਨ ਦੀ ਰਸਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਜਰਨੈਲ ਤੰਗੜ ਨੇ ਸਭ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆ ਰਹੇ ਰਿਵੇਰੰਡਮ ਸਮੇਂ ਅਲਬਰਟਾ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰਦਾਰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਆਵਾਜ਼, ਅੰਦਾਜ਼ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਰੰਗੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣੀ।

ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਹਿਲ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਸਿਆਟਲ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ ’ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ’ਤੇ ਉਭਾਰੀ ਕਿ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਕੈਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਕਹਾਣੀ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵੀ ਹੈ, ਪਰਵਾਸ ਵੀ; ਪਿਆਰ ਵੀ ਹੈ, ਪੀੜ ਵੀ; ਟੁੱਟਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁੜ ਜੁੜਨ ਵੀ ਆਸ ਵੀ। ਇਹੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ‘ਸ਼ਗਨਾਂ ਦਾ ਕਾਰਡ’ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਪਛਾਣ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਕੈਲ ਨੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ, ਬੁਲਾਰਿਆਂ, ਸਰੰਤਿਆਂ ਅਤੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਮੰਚ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਮਾਗਮ ਕਰਾਇਆ

ਬਰੋਪਟਨ : ਬ੍ਰੋਪਟਨ ਦੇ ਕਨੇਡੀ ਰੋਡ ’ਤੇ ਸਥਿਤ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਸੰਖੇਪੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੀਤੇ ਸੂਰਮਗਤੀ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ’ਤੇ ਸਮਾਗਮ ਕਰਾਇਆ। ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਚੱਲੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ। ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਹਿਦੇਵ, ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਡੀ ਪੀ ਮੰੜ, ਕਾਮਰੇਡ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਗਾ, ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਹਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹੋਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਸਟੇਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਮਾਈਕ ’ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਬੜੇ ਰੌਚਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਫੈਲਾਈਆਂ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ। ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਗਾ, ਪ੍ਰੋ. ਡੀ ਪੀ ਮੰੜ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਅੱਚਰਵਾਲ, ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੇ, ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਦਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਮਰੇਡ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਦੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ ਨੇ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਈ ।

ਪਾਚਕਾਂ ਦੇ ਝਰੋਖੇ ’ਚੋਂ

ਬਾਜਵਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਚਿੱਤਰ

20 ਸਤੰਬਰ ਦੇ ਐਤਵਾਰਤਾ ਵਿਚ ਵਿਛੜੇ ਕਲਾਕਾਰ ਸ਼ਾਇਰ ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ ਟੋਟੋਗਰਾਵਰ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਦੇ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੜੇ ’ਤੇ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਬਾਜਵਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਚਿੱਤਰ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪ ਤੇ ਉਤਮ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ। ਬਾਬਾ ਬਾਜਵਾ ਫੱਕਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਬੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਔਰੋ ਛੇਡੀ ਕਿਤੇ ਝੁਕਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਜਾਨ ਦਾ ਸਾਥ ਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੀ। ਮਿਹਿਡਲ ਲੁੱਟ ਲਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਬਦ ਚਿੱਤਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇੰਜ ਲੱਗਾ ਕਿ ਬਾਜਵਾ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠਾ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਲੇਖਕ ਦੀ ਬਾਜਵਾ ਨਾਲ ਆਪਣਿਆਂ ਜਿਹੀ ਨਿੱਝਤਾ ਸੀ। ਦਵਿੰਦਰ ਦੀਦਾਰ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਯੋਗੀ ਤੇ ਕੁਝ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਮਾਝੇ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਜਰਨੈਲ ਹਨ। ਵੱਡੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਹਰਤਾਰ

—ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਡਾ਼ਜ਼ਿਲਕਾ

ਆਉਂਦੇ ਐਤਵਾਰਤਾ ’ਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁੱਲਵਕਤੀ ਕਾਮਾ-ਕਾਮਰੇਡ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਮਸਤ : ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਗੋਦ : ਬਰੈਂਟ ਘਾਟੀ : ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੁਨੀਰ ‘ਆਖਰੀ ਮੁਹਾਫਿਜ਼’ : ਸਰਬਾਜ਼ (ਫੋਕਸ) ਡਾ. ਸੰਦੀਪ ਰਾਣਾ ਅਵਤਾਰਜੀਤ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ

ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ, ਜਲੰਧਰ

‘ਵੱਖਰੇ ਰਾਹਾਂ ਦੇ ਪਾਂਧੀ’ ਕਿਤਾਬ ਰਿਲੀਜ਼

ਫਗਵਾੜਾ : ਦੋਆਬਾ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਕਲਾ ਅਕੈਡਮੀ, ਫਗਵਾੜਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਆਰੀਆ ਮਾਡਲ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਗਊਸਲਾ ਰੋਡ ਵਿਖੇ ਹੋਈ, ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਲੇਖਕ ਕਮਲ ਧਰਮਸੇਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਤਾਬ ‘ਵੱਖਰੇ ਰਾਹਾਂ ਦੇ ਪਾਂਧੀ’ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਫਗਵਾੜਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ

ਇੱਕ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਵਿੱਚ, ਲੋਕ ਗਾਇਕਾਂ, ਗੀਤਕਾਰਾਂ, ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ੇਸ਼ਾ ਕੀਤੀ, ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਥਾਨ, ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨੇਕ ਕੇਮਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗੰਡਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਜ਼ੀਗਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ’ਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ

ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਗੋਰਾਇਆ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਰਾਵੀ ਮੇਰੇ ਆਰ ਪਾਰ’ ਲੋਕ ਅਰਪਣ

ਲੁਧਿਆਣਾ-ਮੇਰੀਲੈਂਡ (ਅਮਰੀਕਾ) ਵਾਸੀ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਗੋਰਾਇਆ ਦੀ ਨਵੀਂ ਵਾਤਤਕ ਪੁਸਤਕ ‘ਰਾਵੀ ਮੇਰੇ ਆਰ ਪਾਰ’ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਵਿਰਾਸਤ ਅਕਾਡਮੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕਰਦਿਆਂ ਅਕਾਡਮੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਵੀ ਦਰਿਆ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟਸ਼ੀਹ ਕੇ ਮੀਰਾ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਸ. ਗੋਰਾਇਆ ਨੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਤੋਂ ਗਰੇਜੂਏਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਵੱਡੇ ਵੀਰ ਤੇ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਡਾ. ਨਿਹਮਲ ਸਿੰਘ ਆਚਾਰ ਦੀ ਪੂਰਨਾ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਪਸ਼ਟ ਗਰੇਜੂਏਸ਼ਨ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਖੋਜੀ ਵਾਰਤਕ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਮਾਰਗ ਚੁਣਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ੁੱਭ ਜ਼ਨਾਨ ਹੈ ਕਿ ਰਾਵੀ ਦਰਿਆ, ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬਧਤ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਨਾਇਕ ਉਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਮਨਯੋਂਦ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣੇ ਹਨ।ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਗੋਰਾਇਆ ਦੀ ਸੱਜਰੀ ਕਿਤਾਬ ‘ਰਾਵੀ

ਸੂਖਮ ਤਬੀਅਤ ਇਨਸਾਨ ਤੇ ਜ਼ਹੀਨ ਅਦਾਕਾਰ ਸਨ ਅਰੁਣ ਬਾਲੀ

ਵਧੀਆ ਕਲਾਕਾਰ, ਵਧੀਆ ਕਲਮਕਾਰ, ਵਧੀਆ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਤਾਂ ਰਿਆਜ਼/ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਵਧੀਆ ਇਨਸਾਨ ਬਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਨਸਾਨ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਵਧੀਆ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣਾ ਉਸ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਵਧੀਆ ਇਨਸਾਨ, ਵਧੀਆ ਫ਼ਨਕਾਰ ਤਾਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਵਧੀਆ ਫ਼ਨਕਾਰ ਵਧੀਆ ਇਨਸਾਨ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸ਼ਖ਼ਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਵੀ ਕਮਾਲ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫ਼ਨਕਾਰ ਵੀ ਲਾਜ਼ਵਾਬ। ਅਰੁਣ ਬਾਲੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੁਮਾਰ ਸਨ, ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਅਤੇ ਫ਼ਨਕਾਰ ਉੱਚ-ਪਾਏ ਦੇ ਸਨ।

ਅੱਠ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਸੰਬਰ 1942 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਜਨਮੇ ਅਰੁਣ ਬਾਲੀ ਹੁਰਾਂ ਚੜ੍ਹਦੀ ਉਮਰੇ ਦਿੱਲੀ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਰੰਗਮੰਚੀ ਸਫ਼ਰ ਦਾ ਅਗਾਜ਼ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਬਾਲੀ ਹੁਰਾਂ ਦੀ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਨਾਲ ਦਿੱਪਰ ‘ਸੋਹਣੀ ਮਹੀਵਾਲ’ ਰਾਹੀਂ ਸੋਹਣੀ ਦੇ ਪਤੀ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਈ ਨਾਟ-ਮੰਡਲੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਚਰਚਿਤ ਅਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਅਨੇਕਾਂ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿਚ ਭਾਂਤ-ਭਾਂਤ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਮੰਚ ’ਤੇ ਜੀਵੰਤ ਵੀ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਕੂਲ ਆਫ ਡਰਾਮਾ ਤੋਂ ਅਭਿਨੈ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਵੀ ਲਈ, ਪਰ ਗਾਇਕੀ ਅਰੁਣ ਜਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸ਼ੌਕ ਸੀ।

ਰੰਗਮੰਚ ਤਾਂ ਵੈਸੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਬਣਨ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਬਿਖੜੇ ਰਾਹਾਂ ’ਤੇ ਅਡੱਲ ਤੁਰਨ ਦਾ ਵੱਲ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਰੰਗਮੰਚ ਜਿੱਥੇ ਆਮ ਤੌਰ ’ਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਅਸਾਰਦਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ’ਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਰੰਗਕਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਵਿਚ ਖ਼ਾਸ ਕਿਰਮ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਭਰੋਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵੀ ਰੰਗਮੰਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਟਕਕਾਰ ਵਿਲੀਅਮ ਸ਼ੇਕਸਪੀਅਰ ਨੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਰੰਗਮੰਚ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਅਭਿਨੇਤਾ ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਬੱਤੀ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 1990 ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਪਰਦੇ ਉਪਰ ਵੱਡੇ-ਛੋਟੇ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਅਪਣੀ ਆਖਰੀ ਦਮ ਤੱਕ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਟੀ ਵੀ ਸੀਰੀਅਲਾਂ ਵਿਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਰਹੇ ਅਰੁਣ ਬਾਲੀ ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਵਿਚ ਰਿ

ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ, ਜਲੰਧਰ

ਅਦਾਰਾ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਰਾਮਗੀਨ ਹੈ

ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪਾਰਟੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣਦੇ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਜਾਨਣ ਦਾ ਸਬੱਬ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਅਦਾਰਾ’ ਬਣਿਆ, ਜਦੋਂ ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਨਵੰਬਰ 2016 ਤੋਂ ਮੈਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮੋਗੇ ਤੋਂ ਜਲੰਧਰ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਊਜ਼ ਟੇਬਲ ‘ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਕੋਈ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਕੋਸ਼ਸ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਕਿ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਉਥੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਮਰੋਡ ਗੁਰਮੀਤ ਸ਼ੁਗਲੀ, ਕਾਮਰੋਡ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ, ਸੁਕੀਰਤ ਅਨੰਦ, ਕਾਮਰੋਡ ਇੰਦਰਜੀਤ ਰੁਹਾਵਾ, ਬਲਬੀਰ ਪਰਵਾਨਾ ਆਦਿ ਸੀਨੀਅਰ ਸਾਥੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਡਰ ਲੱਗਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਸੀ। ਹਿੰਦੀ ਪੜ੍ਹਨਾ ਜਾਂ ਲਿਖਣਾ ਮੈਨੂੰ ਵੈਸੇ ਹੀ ਅੱਧਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਮੇਰਾ ਕੰਮ ਹਿੰਦੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਾ ਆਈ ਤੇ ਮੈਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਜੀ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਹੋਏ, ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗ ਗਏ। ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਰ ਮੇਰੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਹੈ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਉਸਾ ਕੁੱਝ ਨਾ ਕਹਿ ਕੇ ਹੀ ਤਾੜਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਅੱਦਰੋਂ ਬਹੁਤ ਡਰ ਗਈ ਤੇ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਲੱਗ ਪਈ।

ਕਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਇਹ ਥਾਂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਡਿਊਟੀ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਲੱਗ ਜਾਵੇ, ਨਿਭਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ। ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ ਜੀ ਦਾ ਕਿਹਾ ਵੀ ਮੌਜ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਏਨੇ ਵੱਡੇ ਰੁਤਬੇ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹ ਮੇਰੇ ਪਾਪਾ ਦੇ ਖਾਸ ਦੋਸਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਇੱਕ ਹਨ। ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਜੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦਫ਼ਤਰ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਕਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ‘ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਦੇ। ਦੇਸ਼, ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਟਾਫ ਦੀ ਖ਼ਬਰਸ਼ਾਰ ਵੀ ਰੱਖਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਰੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਦੇਣਾ ਵੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਕੁੱਝ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਪ ਉਹ ਅਦਾਰੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਪਿਤ ਸਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਛੋਟੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਲੰਧਰ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ 12 ਵੱਜ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਲਈ 4 ਵਜੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਪੈਂਦਾ। ਅਖੀਰ ਅਕਤੂਬਰ 2017 ਵਿੱਚ ਅਦਾਰੇ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। ਕੁੱਝ ਮਜਬੂਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਅਹਿਮਸ਼ਾ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਰੇ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾ ਰਹੀਂ। ਖੋਸ਼ੋਕ ਕੰਮ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਸਟਾਫ਼ ਤੇ ਸਭ ਸੀਨੀਅਰ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਉਹੀ ਇੱਜ਼ਤ-ਪਿਆਰ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ। ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਜੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਜਾਨਣਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰ ਲੈਂਦੇ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਦਿੱਲੀ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਮੇਰੇ ਉੱਥੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੰਦੋਲਨ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਤਾਬ ‘ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਵਿਰੁੱਧ ਜੂਝਦਾ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ’ ਵੀ ਲਿਖੀ।

ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਬਰਾੜ ਪੰਜਾਬ ਇਸਤਰੀ ਸਭਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਸਕੱਤਰ ਹੈ। ਡੇਠ ਸੰਤੋਸ਼ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੰਬੋਬੇਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਕਾਮਰੋਡ ਜੀ ਕਈ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਦੇ ਤੁਰ ਜਾਣ ‘ਤੇ…

ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਦੇ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਜਾਣ ਦੀ ਦੁਖਦਾਈ ਖ਼ਬਰ ਮੈਨੂੰ 20 ਸਤੰਬਰ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ 9 ਵੱਜ ਕੇ 34 ਮਿੰਟ ‘ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੇ ਸਾਥਕਾ ਸੰਪਾਦਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕ ਡਾ. ਸ਼ਵਰਾਜਵੀਰ ਵੱਲੋਂ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਵੱਤਮਅੰਪ ਗਰੁੱਪ ‘ਲਾਈਵਲੌਗ ਇਮੇਂਜਨਲ’ ਵਿੱਚ ਮੇਸੇਜ ਪਾ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀਆਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਸ਼ਵਰਸ਼ਜੀਤ ਸਰਬਜੀਤ ਕੰਗਟੀਵਾਲ, ਕਲਮਜੀਤ ਸੰਗੋਵਾਲ, ਬਲਦੀਪ, ਨਾਰਾਇਣ ਦੱਤ, ਬਲਜੀਤ ਬੁੱਤਰ, ਗੁਰਉਦੇਸ਼ ਭੁੱਲਰ, ਪਰਵੀਨ ਕੌਸ਼ਲ, ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਵੰਤ ਕੋਟਲੀ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਵਿਜੇ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ, ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਬੀਟਨ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਲਿਖਣੇ ਅਤੇ ਭੇਜਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਜੀ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸਮਿਆਂ (1970ਵਿਆਂ) ਦੌਰਾਨ ਦੇ ਹੀ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਾਡੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਕਪੂਰਥਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਲਜਾਂ-ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਅਤੇ ਗਰੰਮੇਟ ਰਣਧੀਰ ਕਾਲਜ (ਹੁਣ ਨਵਾਬ ਜੰਮਾ ਸਿਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ), ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ, ਹੜਤਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ, ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਜਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰੈਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਕਰਦੇ, ਮੈਂ ਐੱਸ.ਐੱਫ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਜੀ ਏ.ਆਰ.ਐੱਸ.ਐੱਫ. ਵੱਲੋਂ। ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਰਹੀ ਸੀ।

ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਜੀ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੈਂ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਐੱਮ.) ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਹੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਹਨਾਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਇਹ ਸੰਬੰਧ ਬਣੇ ਰਹੇ।

ਕਾਮਰੋਡ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਸਭਾ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਨ ਅਤੇ ਕਾਮਰੋਡ

ਸਫ਼ਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਕੰਮ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਜਲੰਧਰ ਬਣਦਾ ਪਿਆ ਤਾਂ ਚੰਦ ਤੇ ਮੈਂ ਲਲਗਭਗ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਸਾਥੀ ਰਹਿਣਾ ਗਏ। ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਤੋਂ ਕੁਝ ਚਿੜ-ਚਿੜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਪਰ ਰੋਟੀ ਵੇਲੇ ਉਹ ਡੱਬਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪਿੱਥ ਕੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਪਿੱਟਿੰਗ ਪੈਂਸ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਜਾ ਬਿਠਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਡਾਂਡੇ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਤੱਕ ਉਸ ਦਿਨ ਦੇ ਰੋਸ-ਕਿਸੇਫ ਭੁਲਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਅਗਲੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਲਾਂਗੇਂਦੇ। ਮੇਰਾ ਸੁਭਾਅ ਕੌੜਾ ਸੀ, ਕਈ ਵਾਰੀ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਤੱਕ ਬੋੜੀ ਕੌੜ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਵਾਲੀ ਨਨ ਵਿਚ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ, ਪਰ ਚੰਦ ਨੇ ਕਈ ਰੋਜ਼ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਵਾਸਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰੱਖਿਆ। ਏਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਪਾਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਦੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਮੱਤੋਬਦ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਲੇ ਦਾ ਰਾਹ ਲੱਭ ਕੇ ਚਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਉਨ੍ਹੀਂ ਦੌਰਾਨ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਲੋਕ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਪਾਗਲ ਕੁਝ ਅਖਬਾਰਾਂ ਲਈ ਕਾਲਮ ਲਿਖਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਮੇਰੇ ਆਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਵਿੱਚ ਵੀ ਛਪਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾ ਦਾ ਖਾਸ ਥਾਂ ਬਣ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾ ਦਾ ਦੋਹਾਂਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾ ਦੇ ਕਾਲਮ ਵਾਲੀ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰਨ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਹਫਤੇ ਲੇਖ ਮੈਂ ਲਿਖਿਆ ਕਰਾਂਗਾ। ਕੁਝ ਹਫਤੇ ਕਾਲਮ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਸੰਪਾਦਕੀ ਬੋਝ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਹੋਈ ਕਿ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਜੀ ਜਦੋਂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਕਲਮ ਵਿਚਾਲਿਉਂ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਸੁਰ ਛੱਡ ਕੇ ਵਿਅੰਗ ਦੀਆਂ ਤਰਾਂ ਟੁਣਕਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਕਹੀ ਕਿ ਉਹ ਛੱਟੀ ਜਿਹੀ ਵਿਅੰਗ ਦੀ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਲਿਖਤ ਲਿਖਿਆ ਕਰੇ। ਓਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ‘ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦਾ’ ਕਾਲਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਜਿਹੜਾ ਕਿਸੇ ਕੁ ਸਾਲ ਚੱਲਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਸਿਆਸੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ

ਵਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦਿਆਂ ਰਜਿੰਦਰਪਾਲ ਜੀ ਜਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਸੰਤੋਸ਼ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿਨਾ ਆਏ। ਬੱਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਡਿਕਰਮੰਦ ਹੁੰਦੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਚਾਨਕ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ, ਹਾਲ ਵਰਗਾ ਪੁੱਛਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਹਿੰਦੇ ਵੱਡੇ ਬੇਟੇ ਲਈ ਕੁੜੀ ਲੱਭ, ਲੈਣਾ ਅਸੀਂ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ, ਬਸ ਕੁੜੀ ਵਧੀਆ ਹੋਵੇ। ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਪਾਸ ਬਣਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦੇ ਸਕੀ। ਘਰ ਜਦੋਂ ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਜੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਹੋਣੀ ਤਾਂ ਵੀਰ

ਨਰਿੰਦਰ ਸੋਹਲ

ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਘਟਨਾ ਯਾਦ ਕਰਾਈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਘਰ ਵਾਪਰੀ ਅੱਤਵਾਦ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵੀਰ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਹੋਸਟਲ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲੱਗੀ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਜੀ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਦੇ ਬਾਬੂਬੀ ਨਿਭਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅੰਤਰਰਾਤ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵੀ ਪਾਸਾ ਵੰਟ ਗਏ ਸੀ, ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਤਕੀ ‘ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਸਨ। ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਜੀ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਕਹਿਨਾ ਨੂੰ ਦੇ-ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਘਰ ਰੱਖਿਆ, ਉਥੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸਾਥੀ ਦਰਸ਼ਨ ਹੌਲਦਾਰ ਜੀ ਨਾਲ ਜੀਪ ‘ਤੇ ਹੋਸਟਲ ਵੀ ਆਪ ਛੱਡ ਕੇ ਆਏ ਸਨ। ਇਸ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਸਾਡਾ ਪਰਵਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਿਣੀ ਰਹੇਗਾ।

ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ (ਟਰੱਸਟ) ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਦੀ ਸੇਕਾਲਕ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਰਜਿੰਦਰ ਮੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਜੀ ਦੀ ਮੁਖ਼ਬਾਰਕਾਂ ਵਾਲੀ ਫੋਨ ਆਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ ਜੀ ਨੇ ਅਦਾਰੇ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਤਾਂ ਸੰਪਾਦਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ। ਅਸੀਂ ਜੱਚਣਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਾਮਰੋਡ ਜੀ ਇਸ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦਾ ਨਿਭਾਉਣਗੇ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਈ। ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਅਦਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਢਾਲ ਲਿਆ ਸੀ। ਕੌਂਸਰ ਦਾ ਦਰਦ ਅਸਹਿ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਤੱਕ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਪੂਰੇ ਸਿਰੜ ਨਾਲ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਹੋਸਲਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਸੀ। ਐਤਵਾਰ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਤੇ ਉਥੋਂ ਹੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਅਦਾਰੇ ਲਈ ਵੱਡੀ ਸੱਟ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੀ ਕੁੱਝ ਟਰੱਗਟੀ ਤੇ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਾਮਰੋਡ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਾਲ, ਕਾਮਰੋਡ ਗੁਰਮੀਤ ਸ਼ੁਗਲੀ, ਰਜਿੰਦਰ ਮੰਡ, ਮਨਹਰ ਲਾਲ, ਰਜਨੀਸ਼ ਬਰਾਦਰ, ਰਣਯੋਧ ਸਿੰਘ, ਬਬਲੀ, ਗਿਆਨ, ਚਾਪਕ, ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਆਦਿ। ਕੁੱਝ ਤਾਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤੁਰ ਗਏ। ਅਦਾਰਾ ਹਾਲੇ ਇਸ ਰਾਮਗੀਨ ਮਾਰਲੋ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਅਗਲੇਰਾ ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਜੀ ਤੁਰ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖਲਾਅ ਜਿਹਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ, ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਛੋਟੀ ਭਰਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ‘ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਇੱਕ ਸਰਗਰਮ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਮਰਪਤ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਸੰਪਾਦਕ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ

‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਫਤਹਿਪੁਰੀ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਨਾਲ ਖੱਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਭਾਵੀ ਢਾਹ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਸਮਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਜੀ-ਤੋੜ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਸੇਵੇਵਾਲਾ ਪਿੰਡ ਵਿਖੇ ਸ. ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਪਿੰਡ ਗੁਮਤੀ ਖੁਰਦ ਵਜੋਂ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਉਨੀ ਸੌ ਸੌਂਠਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਫਤੇਹਪੁਰ ਵਿਖੇ ਆ ਕੇ ਡੇਰਾ ਲਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਿਆਈ ਕੰਢੇ ‘ਤੇ ਭਾਰੀ ਛੱਡ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਆਦਮ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁੱਢਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਇਸੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਤੋਂ ਜੇ.ਬੀ.ਟੀ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਖੱਬੀ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉਹ ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਥਾਂ ਚੰਦ ਫਤਹਿਪੁਰੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਆਗੂਦਿਆਂ ‘ਤੇ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਦੇ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਈ।

ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਫਤਹਿਪੁਰੀ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਜਿਥਾ ਸੰਬੰਧ 1991 ਵਿੱਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪਿਆ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਅਮਲੇ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਦੇ ਅਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਲਈ ਮੁਢਲੇ ਯਤਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਨਵੀਂ ਉਭਾਣ ਵੱਲ ਨੂੰ ਉਭਾਰੀ ਭਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਫਤਹਿਪੁਰੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਮਰੋਡ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਨੰਦ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਾਮਰੋਡ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਕਾਮਰੋਡ ਮਨਹਰ ਲਾਲ, ਕਾਮਰੋਡ ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਥੀਵਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨਾਲ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਇਆ-ਕਲਪ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕਾਮਰੋਡ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਅਤੇ ਕਾਮਰੋਡ ਨੰਨਿਗਵਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦੀ ਸਥਪਾਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਨੇ ਪੁਰਾਣੀ ਸੀਟਫੈਬ ਦੀ ਥਾਂ ਆਡੈਸਟ ਮਸ਼ੀਨ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ। ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਤੋਂ ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਆਡੈਸਟ ਮਸ਼ੀਨ ਖਰੀਦੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਖੁਦ ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਦੇਖਣ ਲਈ

ਸਫ਼ਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਹੈ ਫਤਿਹਪੁਰ ਭੋਗਵਾਂ
ਤੇ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ…।
ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਜਿਹੀ ਹੋਰ ਗੱਲ। ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਡੇਢ ਕੁ ਕਮਰਾ ਛੱਤਤਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਮਰਿਆਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਦੇ ਵਾਰ ਫੋਟੋ ਮੰਗਵਾਈ ਤਾਂ ਕਿ ਲੱਭ ਪਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਸਕਣ। ਇਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੋਹ ਦਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਨੇਹਾ ਸੀ।
ਮੈਨੂੰ ਇੰਨਾ ਮੋਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਜੀ ਤੁਰ ਗਏ, ਨਿਰਮੋਹੇ ਹੋ ਨ।

ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਦਵਾਈ ਲੈਣ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਇਜ ਲੇਬਾ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਆਖਰ ਡਾਕਟਰ ਰਾਜੀਵ ਦੇਵਗਣ ਨੇ ਕੀਮੋਥੇਰੇਪੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਬਜਾਏ 21 ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ।
ਲੰਘਿਆ 21 ਸਤੰਬਰ ਤੀਜੀ ਕੀਮੋਥੇਰੇਪੀ ਲਈ 21ਵਾਂ ਦਿਨ ਸੀ। 20 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਹੁਰਾਂ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ, ਆਵਾਜ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਰਦ ਵਿੰਨ੍ਹੀ ਸੀ। ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹਾਂ। ਦਰਦ ਸਹਿਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਤੂੰ ਡਾ. ਦੇਵਗਣ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਹਾਲਤ ਦੱਸ। ਮੈਂ ਫੋਨ ਕੀਤਾ। ਡਾਕਟਰ ਦਵਿਯ ਨੇ ਫੋਨ ਅਟੈਂਡ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਬੇਟੇ ਪ੍ਰਿੰਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਦਾ ਰਿਸਪਾਂਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਪਰ ਤੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਆਪਣੇ ਡੈਡੀ ਨੂੰ ਨਾ ਦੱਸੀ, ਔਵੇਂ ਬੇਝ ਨਾ ਪਾ ਲੈਣ। ਖੈਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਚਿਹ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ ਦੋਵਾਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਦੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

ਸਫ਼ਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਉਹਨਾ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਹਕੂਮਤਾਂ ਦੀਆਂ ਜਨ-ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ, ਆਰਥਿਕ ਨਾਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਵਰਗੇ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ‘ਤੇ ਨਿਪੜਕ ਹੋ ਕੇ ਕਲਮ ਚਲਾਈ।

ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸਾਰਾਂ ਤੱਕ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਦੇ ਨਾਲ ਬਤੌਰ ਸੰਪਾਦਕ ਜੁੜੇ ਰਹੇ। ਉਹ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਨਾਲ ਏਨਾ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ ਭਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਜੜੇ ਉਨ੍ਹਾ ਦਾ ਸਰੀਰ ਤੰਗੀਆਂ ਦਾ ਪਿੱਚਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਫਿਰ ਵੀ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਆਖਰੀ ਵਾਰ 19 ਸਤੰਬਰ (ਸਨਿੱਚਰਵਾਰ) ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਆਏ। ਇਨ੍ਹਾ ਸਤਰਾਂ ਦਾ ਲੇਖਕ ਉਨ੍ਹਾ ਨੂੰ ਉਪਰ ਮਿਲਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਸਿਤਤ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ

ਕਿਹੜੀ-ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਯਾਦ ਕਰਾਂ ਮੈਂ ਚੰਦ ਸਿਹਾਂ ਤੇਰੀ !…

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਧੜਕਣ ਨਾਲ ਧੜਕਦਾ ਦਿੱਖਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੇ ਨਾ ਖਬਰਾਂ ਤੋਂ ਕਮਰ ਛੱਡੀ, ਨਾ ਸੰਪਾਦਕੀ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ। ਮੈਂਕਾਂ ਦੂਜਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਲਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਤਾਂ ਲੀਡਰ ਦਾ ਪੱਖ ਵੱਧ ਛਾਪਿਆ ਤੇ ਵਲਾਣੇ ਦੀ ਗੱਲ ਲੁਕਾਉਣ ਦੀ ਚਾਲਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਦਿੱਤੀ।

ਚੰਦ ਸਿਰਫ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਘੁਲਾਟੀਆ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਪੱਤਰਕਾਰ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਨਹੀਂ, ਰੁਦਰਤ ਦੀ ਦੇਣ ਜ਼ਿੰਦੀ-ਬੂਟੀਆਂ ਦੇਚ ਬਾਰੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਆਉਲੇ ਦੇ ਸੁਰੱਬੇ ਤੋਂ ਮੁੰਮੇ ਦੇ ਆਚਾਰ ਤੱਕ, ਚਿੰਬੜਾਂ ਦੀ ਚਟਨੀ ਤੋਂ ਕਰੀਆਂ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਡੇਲਿਆਂ ਦੇ ਅਚਾਰ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਤੱਕ ਏਨਾ ਕੁਝ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੂਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ। ਜਦੋਂ ਮਾਨਸੋ ਵਾਲੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਪਿੱਛੋਂ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਰੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਡਾਕਟਰ ਜੁਗਿੰਦਰ ਦਿਆਲ, ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਅਸੀਂ ਚਾਰੇ ਜਾਣੇ ਕਈ ਦਿਨ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੇ ਰਹੇ, ਓਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਵੇਖੀ। ਕਿਸੇ ਸੁਰੱਬੇ ਦੀ ਪਟੜੀ ਜਾਂ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨ ਨਾਲ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੇ ਨੱਕ ਨਾਲ ਦੋ ਕੁ ਵਾਰ ਸੁੰਘਣ ਵਰਗਾ ਸਾਹ ਪਿੱਚਣਾ ਤੇ ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਪਲ ਰੁਕਣ ਲਈ ਕਹਿ ਕੇ ਝਾੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਵੜਨਾ ਓਦੋਂ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਦੋ ਕੁ ਫਿਰ ਲਿਆਉਣੀ ਅਤੇ ਦੱਮਣਾ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂਅ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਫਲਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਪੌਤਿਆਂ ਦੇ ਕੀ ਕੁਦਰਤੀ ਗੁਣ ਹਨ। ਇਸ ਸੂਝ ਦਾ ਰੰਗ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਉਸ ਵੀ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੌਸਰ ਦੀ ਮੁਸੀਬਤ ਪਈ ਤਾਂ ਇਹ ਸੂਝ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਉਸ ਦੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਪੱਤਰ ਏਨਾ

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਟਰੱਕ ਰਾਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ।

ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਅੜਚਣਾਂ ਕਾਰਨ ਇਹ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸੜਕ ਉੱਤੇ ਚਾਰ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਪਈ ਰਹੀ। ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਤੋਂ ਨਵੀਆਂ ਸਰਮੀਆਂ ਘੜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਪਤ ਕਰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ‘ਤੇ 1992 ਵਿੱਚ ਲੋਗੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜੀ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ

ਸਰਬਜੀਤ ਕੰਗਟੀਵਾਲ (ਡਾ.)

ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਵੀ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਹਿੱਟ ਲਿਸਟ ‘ਤੇ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਭੈਅ, ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਹੌਸਲੇ ਦਾ ਮਹੌਲ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੀ ਚੱਲਦਾ ਸੀ। ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਫਤਹਿਪੁਰੀ ਆਮ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਆ ਜਾਂਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਨਾਲ ਅਕਸਰ ਹੀ ਡਾ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਦਿਆਲ ਵੀ ਹੁੰਦੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਨੂੰ ਪਿੰਡ ਨਾ ਜਾਣ ਅਤੇ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਕਾਮਰੋਡੇ ਆਨੰਦ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਹੁਕਮ ਸਨ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਮਰਿਆ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਲੰਮਾਂ ਲੰਮਾਂ ਸਮਾਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਥੇ ਹੀ ਸੌ ਜਾਂਦੇ। ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਕੰਮ ਆਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ।

ਸਾਲ 1992 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਕੁੱਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਲਿਖਣ-ਪੜ੍ਹਨ ਉੱਤੇ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਕਾਮਰੋਡ ਮਨਹਰ ਲਾਲ ਨਾਲ ਲੰਮਾਂ ਲੰਮਾਂ ਸਮਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ‘ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਕਾਮਰੋਡ ਇੱਕ ਚਲਦੀ-ਫਿਰਦੀ ਲਾਇਬ੍ਰਰੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਵਿਸ਼ੇ ‘ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਖ਼ਬਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਗੂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਡੂੰਘੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਨਿਭਾਉਂਦੇ। ਕਾਮਰੋਡ ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ ਵੱਲੋਂ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਕਾਮਰੋਡ ਚੰਦ 2੦18 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਬਣੇ।

ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਲਹਿਰ

ਸੱਤਰਵਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਲਹਿਰ ਪੂਰੇ ਚੜ੍ਹਾਅ ਉੱਤੇ ਸੀ। ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿੰਗ ਕੁੱਲ ਹਿਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੱਗਭੱਗ ਹਰ ਕਾਲਜ 'ਚ ਛਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਜਲੰਧਰ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਕਾਲਜ ਜੰਡਿਆਲਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲਜ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਦੁਆਬੇ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ ਸਨ। ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮੀਤ, ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਟਾਲਾ, ਦਲਬੀਰ, ਪ੍ਰਭਾਤ ਕੁਮਾਰ, ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜਗੀਰ ਜੌਹਲ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਟੀਮ ਸੀ। ਪਿੱਛੋਂ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਬੰਤ ਬਰਾੜ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੰਡਿਆਲਾ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਸਤਨਾਮ ਚਾਨਾ, ਦਿਲਬਾਗ ਬਾਘਾ, ਨਵਜੀਤ ਜੌਹਲ ਤੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਭੰਗਾਲੀਆ ਸਮੇਤ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਰਗਰਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਚਲੇ ਗਏ। ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਰਜਿੰਦਰ ਰਾਣਾ, ਬਲਵੀਰ ਜੰਡੂ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਮੱਟੂ, ਜਗਜੀਤ ਸ਼ਾਲਾਪੁਰੀ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮੇਰੇ ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਗਰੁੱਪ ਸੀ।

ਪਿੱਛੋਂ ਜਾਂ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਹੋਏ ਤੇ ਕੁਝ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮਨਾ ਖੋਟਿਆ। ਕਾਮਰੇਡ ਬੰਤ ਬਰਾੜ ਕੁਲ ਹਿਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਆਗੂ ਤੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਅੱਜ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਹਨ। ਸਤਨਾਮ ਚਾਨਾ ਲੰਮੀ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਇਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪਰਾਗ ਵਿਚਲੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਅੰਦੋਲਦਾਰ ਰਹੇ ਤੇ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਐਨੀਮੇਸ਼ਨ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹਨ। ਦਿਲਬਾਗ ਬਾਘਾ ਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਸੋਨੀਆ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮਤਾਹਕ ਪਰਚੇ 'ਸਾਡਾ ਜੁੱਗ' ਨਾਲ ਜਾ ਜੁੜੇ ਸਨ। ਗੁਰਮੀਤ ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਰਹੇ। ਦਲਬੀਰ ਤੇ ਬਲਜੀਤ ਜੰਡੂ ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਤੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਸਿੱਖ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਏ। ਰਜਿੰਦਰ ਰਾਣਾ ਤੇ ਰਘਬੀਰ ਬਟਾਲਾ ਨੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦਾ ਪੇਸ਼ਾ ਆਪਣਾ ਲਿਆ। ਪ੍ਰੀਤਮ ਮੱਟੂ ਇਕਲੌਂਕ ਜਾ ਕੇ ਫਰੋਡਜ਼ ਆਫ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਨਵਜੀਤ ਜੌਹਲ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਕੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਭੰਗਾਲੀਆ ਭੁਬਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਫਲ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਹਨ। ਜਗਜੀਤ ਵੀ ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਤੋਂ ਅਨੀਤ ਵਿੱਚ ਨਿਊਜ਼ ਐਂਕੀਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦਲਬੀਰ, ਪ੍ਰ. ਹਰਬੰਸ, ਜਗਜੀਤ ਤੇ ਜਗੀਰ ਜੌਹਲ ਹੁਣ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਮਾਰਗ-ਦਰਸ਼ਕ

ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਨੂੰ ਮੈਂ ਅਕਤੂਬਰ 2010 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਿਲਿਆ, ਜਦ ਮੈਂ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' 'ਚ ਕੰਮ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰਨ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਤਿੰਦਰ ਪਟੂ ਤੇ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਨੇ ਹੀ ਮੇਰੀ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ। ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਸੀ, ਜਦ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' 'ਚ ਕੰਪਿਊਟਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤੇ ਵਰਕਰ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਦੋਂ ਨਵੀਂ-ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਅਖਬਾਰ 'ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਗਰਣ' 'ਚ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਘਬਰਾਇਆ ਹੋਇਆ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਜਤਿੰਦਰ ਪਟੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਕੀਤੇਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਵੰਗ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠਾ ਬੰਦਾ ਘਬਰਾ ਜਾਂਦਾ। ਮੈਂ ਘਬਰਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਜੀ ਵੱਲ ਜਾਈ।ਉਹ ਬੜੇ ਸ਼ਾਂਤ ਬੈਠੇ, ਸਾਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਰਹੇ ਸਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ

ਨਹਿਰਾਜ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੇਰੀ ਘਬਰਾਹਟ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਹੜੀ ਤਨਖਾਹ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਤੈਅ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਵੱਧ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਸੀ।ਮੇਰੇ ਲਈ ਉਹ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਮਾਫਿਨੇ ਰੱਖਦੇ ਸਨ।ਸ਼ਾਇਦ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਮੇਰੇ ਲਈ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਨਾ ਕਰ ਦੇਣ, ਉਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਖਾਣਾ ਬਣ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਲੇ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।ਕੋਈ ਖ਼ਬਰ ਸਮਝ ਨਾ ਆਉਣੀ, ਕਿਸੇ ਲੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਅਟਕ ਜਾਣੀ ਜਾਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕਿ ਹੀ ਗੱਲਾਂ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕੀ ਨਹੀਂ-ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਹੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਜੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਬਰ ਜਾਂ ਲੱਖ ਦਿਖਾਉਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਿਟ 'ਚ ਉਹਨਾਂ ਸੋਸ਼ਲਾ ਦੇਣਾ, 'ਨਹੀਂ, ਇਹ ਨੂੰ ਲੱਗਣਾ' ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਸਟਾਇਲ 'ਚ ਕਹਿਣਾ, 'ਓਹ ਲਾ ਦੇ।' ਬਸ ਦੋ ਹੀ ਗੱਲਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਮੇਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਲਗਾਵ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਹੋਰ ਵਧਦਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਖੂਬੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਬੇਲੜੀ ਕਿਤ੍ਰ-ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰਦੇ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਸਟਾਫ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਜ਼ਰੂਰ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ, 'ਕੌਣ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।' ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਖੂਬੀ ਵਜੋਂ ਇਹ ਨਜ਼ਰ ਹੋਣੀ ਵੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਇੱਕ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਰਖਾ ਸੀ।

ਮੇਰੇ ਲਈ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਜੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਆਰੀ ਯਾਦ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ, ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਵਾਲੀ ਹੈ।ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਖਾਣਾ ਸਾਥ ਖਾਂਦੇ।ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਿਮਾਰ ਰਹਿਣ ਲੱਗੇ, ਉਦੋਂ ਵੀ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਨਾ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਸਬਜ਼ੀ ਬਣਾ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦੇ।ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਡੱਬਾ ਰੱਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦੇ, 'ਛੱਡ ਇਹ ਢਾਬੇ ਵਾਲੀ ਸਬਜ਼ੀ, ਅੱਜ ਮੈਂ ਸਵੇਰੇ ਜਲਦੀ ਹੋਂਦ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਸਬਜ਼ੀ ਆਪ ਬਣਾਈ, ਦੇਖ, ਖਾ ਕੇ।' ਸੱਚ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਸਬਜ਼ੀ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ।ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਆਮ ਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ, ਰੋਜ਼ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ, ਪਰ ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹੀ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ।ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਦੌਰ 'ਚ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਠੀਕ ਸਮਝਿਆਜਿੰਨੇ ਦਿਨ ਉਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਦਫ਼ਤਰ ਰਹੇ, ਸਾਡਾ ਅੱਖੜਾ ਬਣਾਉਣਾ।ਉਹ ਆਪ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਜਾਂਚਦਾ ਕਰਦੇ। ਸਬਜ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੜਾ ਮਜ਼ਾ ਆਉਂਦਾ।ਆਪ ਤਾਂ ਇੱਕ-ਅੱਧੀ ਰੋਟੀ ਖਾਂਦੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਕਰ ਦਿੰਦੇ।ਕਹਿੰਦੇ, 'ਮੈਂਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਹੈ, ਖਾਣ ਤਾ ਨਹੀਂ, ਤੂੰ ਖਾ।' ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ।

ਸਾਡਾ ਪਿਆਰਾ ਚੰਦ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ...

ਚੰਦ ਦੇ ਆਚਾਨਕ ਤੁਰ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਗੋਚਾ ਸ਼ਾਇਦ ਏਨਾ ਨਾ ਚੁਭਦਾ ਜੇਕਰ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਓਹਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਇਹ ਅਣਹੋਂਦੀ ਵਾਪਰਨ ਦੇ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਹੁੰਦੇ...ਚੰਦ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ, ਪਟੂ ਤੇ ਚੰਦ ਤਿੰਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਫ਼ਤਰ ਘੰਟਾ ਭਰ ਸ਼ੁਗਲ-ਮੇਲੇ ਦੇ ਆਲਮ 'ਚ ਬੈਠੇ ਕਈ ਅਤੀਤ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਾਂ...ਚੰਦ ਉਸ ਦਿਨ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਖਿੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ...ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ...ਪਟੂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰਦੇ ਉਸ 'ਤੇ ਛਾਅ ਰਹੇ ਸੀ...ਘੱਟੋ ਕੁ ਬਾਅਦ ਚੰਦ ਕਹਿਦਾ ਚੰਗਾ ਪਟੂ ਮੈਂ ਹੁਣ ਉਪਰ ਚੱਲਿਆਂ, ਰੋਟੀ ਖਾ ਕੇ ਬੋਝਾ ਕੁ ਲੰਮਾ ਪੈ ਲਵਾਂ...ਪਟੂ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਉਪਰ ਆ ਗਏ...ਕੁਝ ਕੁ ਦਫ਼ਤਰ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਹਾਲ ਚਲਾ ਗਿਆ ਤੇ ਚੰਦ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵੱਲ ਚਲਾ ਗਿਆ...ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਦਫ਼ਤਰ ਰਿਹਾ...ਤੇ ਰਾਤ ਤਬੀਅਤ ਵਿਗੜੀ...ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਂਦਿਆਂ...ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਿਆ...

ਮੇਰੀਆਂ ਉਸ ਨਾਲ ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਪਿਟਾਰਾ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਡਾ ਹੈ।ਮੇਰੇ 1972 'ਚ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੰਦ ਤੇ ਮਿੱਤਰ ਮੰਡਲੀ ਦਾ ਅਕਸਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਡੇਰਾ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' 'ਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ...ਜਗਜੀਤ, ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ...ਬਾਜਵਾ ਤੇ ਸਾਬੀ...ਫ਼ਰ 1992 'ਚ ਮੈਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਹਾਲ ਚਲਾ ਗਿਆ ਤੇ 2009 ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਫਿਰ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' 'ਚ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ...ਚੰਦ ਉਸ ਵੇਲੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸੀ...ਪਰ ਛੋਟੀ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਕ ਚੰਦ ਤੇ ਨੰਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ (ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ) ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਾਂਭਣ ਦਾ ਫਤਵਾ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ...ਮੇਰੇ ਨਾਂਹ-ਨੁੱਕਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਚੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ...ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਆ ਕੇ ਏਥੇ ਬੈਠ ਮੇਰੇ ਨਾਲ...ਮੈਂ ਆ ਗਿਆ...

...ਮਨ ਭਾਰੀ ਹੈ...ਬਹੁਤ ਸਾਂਝਾਂ ਯਾਦਾਂ...ਮਨ 'ਚ ਘੁੰਮ ਰਹੀਆਂ ਹਨ...ਪਰ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਉਸ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਚੰਦ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਿੱਤਰ ਮੰਡਲੀ ਨੇ ਚੰਦ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ...ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਯਾਰ ਦਾ ਮਿੱਤਰ ਮੰਡਲੀ ਬਾਰੇ ਲੱਖ ਛਾਪ ਕੇ ਉਹਨੂੰ ਨਿੱਘੇ ਸਨੇਹ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ...

- ਗੁਰਮੀਤ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਮਿਲਣ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਤੇ ਜਲੰਧਰੋਂ ਬਾਹਰਲਿਆਂ ਦਾ ਰੋਣ-ਬਸੇਰਾ ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸੁਸਜਨ ਜ਼ੀਰਵੀ ਤੇ ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਾਂਭਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਮਾਣਦੇ ਸਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਮਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਈ ਏ ਐੱਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰ ਲਈ, ਪਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਹੋਣਾ ਅੜਿੱਕਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤਜੀਲਦਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਘਰ ਹੀ ਰਾਤ-ਬਰਾਤੋ ਸਾਡਾ ਟਿਕਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਮੂਲਿਆਂਵਾਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਤੇ ਮੰਡੀ ਪਾਲਣ ਦਾ ਸਫਲ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ 6 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੇਟੇ ਡਾ. ਸੁਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਡਾ. ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਮੁੱਲਪੁਰ ਦਾਖਾ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿੱਤਰ ਮਿਲਣੀ ਦਾ

ਜ਼ਰੀਆ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਦੇਸ਼ ਬੈਠੇ ਜੰਡੂ, ਭੰਗਾਲੀਆ ਤੇ ਮੱਟੂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਕਤ ਸਾਰੇ ਮਿੱਤਰ ਇਸ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਪਰਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਚੰਦ ਬਾਨ, ਚਰਦਾ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿੱਲੋਂ (ਇਗਲੌਂਡ), ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਤੋਂ ਰੋਸ਼ਮ ਸਿੰਘ, ਜਗਜੀਤ ਦੇ ਭਰਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਬਾਲਸ, ਮਾਸਟਰ ਬਲਦੇਵ ਜੰਡਿਆਲਾ, ਚੂਹੜਵਾਲੀ ਵਾਲਾ ਲਾਲੀ, ਡਾ. ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ, ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮੁੰਬਈ ਤੋਂ ਮੱਟੂ ਦਾ ਭਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸਾਥਣ ਸਰਦਾਰਨੀ ਕੁਲਬੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਨੂੰ 15 ਹਜ਼ਾਰ ਤੇ ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਨੂੰ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਭੇਟ ਕੀਤੇ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਨਵੀਂ ਵਿਆਹੀ ਜੋੜੀ ਦੇ ਸੁਖੀ ਪਰਵਾਕ ਜੀਵਨ ਤੇ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

- ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ

ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਤੋਂ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ

ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ 25ਵੇਂ ਮਹਾਂ ਸੰਮੇਲਨ ਨੂੰ ਕਿਊਬਾ ਦੇ ਜਾਨ ਕਾਰਲੋਜ਼ ਅੰਬੇਸਡਰ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਤੇ ਇਕਮੁੱਠਤਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਆਏ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਦੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਕਾਰਤਿਕਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਯਾਦਗਾਰੀ ਤਸਵੀਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਡਾਕਟਰ ਸਵਰਾਜਬੀਰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੁਆਗਤੀ ਕਮੇਟੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੰਡੀਆਂ, ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬਾਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ, ਰੈਕਟਰ ਕੁਬੂਰੀਆ ਜਰਨਲਿਸਟ ਕਿਸਾਨ ਭਵਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ।

ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਨੰਗੇ ਕਰਕੇ ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।ਇਸ ਜਥੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਰਮਜੀਤਪੁਰ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਧਾਲੀਵਾਲ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸਖਤ ਵਾਰਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੁਬਾਰਾ ਘਿਰਾਓ ਸਮੇਂ ਲੰਘਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹੋ।

ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰ ਚੋਂ ਸੱਤਿਆਗੁਹੀ ਜਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੜਤਾਲ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਚੱਲੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੋਰਚਾ ਗੱਲੀ ਕਾਂਡ ਵਾਪਰਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਬੰਦ ਦੇ ਸੱਦੇ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪੂਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਮੁਕੰਮਲ ਬੰਦ ਰਿਹਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਇਲਾਕੇ ਭਰ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕ ਪੁੱਜੇ। ਐੱਸ ਡੀ ਐੱਮ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਕਾਲਜ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੁਲਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲੀ ਕੈਂਪ ਉਖਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਉਸੇ ਹਾਜ਼ਰ ਚੰਦ ਸਿੰਘ, ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੰਡੂ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਤੇ ਥਾਣੇ ਲੈ ਗਏ।ਮਗਰੋਂ ਹਜ਼ਿਰ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਛੁਫਤਾ ਕੇ ਲਿਆਂਦਾ। ਛੇਤੀ ਹੀ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਪੁਲਸ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ ਅੱਠ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਨੀਆ, ਭੂਸ਼ਣ ਕੁਮਾਰ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀਪਾ, ਗੁਰਚਰਨ ਦਾਸ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੰਥੱਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਲੈਂਡਲਾਜ਼ ਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਜਾਜ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੇ ਝੂਠੇ ਇਰਾਦਾ ਕਤਲ ਕੇਸ ਹੇਠ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਫਿਰ ਚੱਲਿਆ ਦੋਰ ਦਰਾ 144 ਤੋੜਨ ਲਈ 5 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ

ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ

ਬੈਨਪੁਰ, ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਟਾਲਾ ਆਦਿ ਨੇ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ। ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਸੱਤਿਆਗੁਹੀ ਸਮੇਂ ਖੁਦ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ। ਇਸ ਘੱਲ ਵਿੱਚ ਆਖਰ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਤਿੰਨ ਵਿੱਦਿਅਕ ਮਾਰਗਾਂ ਦੀ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਓਪੀ ਮੋਹਨ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਰਹ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾ ਕੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਕੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਕਾਬਲ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆਂ ਜਾਵੇ। ਕਾਲਜ ਸਰਕਾਰ ਸਾਂਝੇ। ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਲਏ ਗਏ, ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਸੀ।ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ

ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਅਤੇ ਬੁਲੰਦ ਆਵਾਜ਼ : ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ

ਜਿਹੜਾ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸਮਕਾਲ ਦੀ ਨਬੜ ਟੋਹ ਕੇ ਆਪਣੀ ਤਿੱਖੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ, ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਦੀ ਨੋਕ ਉੱਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਬੇਬਾਕੀ ਤੇ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਨਿਡਰ ਹੋ, ਪੀੜਤ ਪਿਰ ਵੱਲ ਖੜ ਕੇ ਬੋਲਦਾ ਤੇ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ, ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਤੇ ਬੁਲੰਦ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਪੱਤਰਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਜਨ ਸਧਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਬਾਕੀ ਨਾਲ ਲਿਖਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਆਪਣੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨਾ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋਕ-ਮਾਰੂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਬੇਬਾਕੀ ਤੇ ਦਲੇਰੀ ਵਾਲੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਦੀ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਵਿਰੁੱਧ ਜੂਝਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ’ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ 64 ਲੇਖ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੇਖ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਹੁਰਾਂ ਨੇ ਮਾਰਚ 2018 ਤੋਂ ਅਪ੍ਰੈਲ, 2021 ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ 3 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲਿਖੇ ਸਨ। ਆਲਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਲਿਖੀਆਂ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਦੀਆਂ ਸੰਪਾਦਕੀਆਂ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਲੇਖਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਰੋਹ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨਿੱਘਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਵੇਂ ਕਿਸਾਨੀ ਖੇਤੀ ਦੇ ਸੰਦਾਂ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਬੀਜਾਂ, ਖਾਦਾਂ, ਕੀਟ-ਨਾਸ਼ਕ ਦਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿਰ ਕੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਰਥਿਕ, ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਪੜਚੋਲਵੀਂ ਨਜ਼ਰ ਲੇਖਕ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਬਾੜ ਵਧਣ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਲਾਇਕੀ ਕਾਰਨ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਲਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰਾਹਾਰਤ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਲਾਗਤ ਖਰਚਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਕਸ਼ਾ ਹਰ ਸਾਲ ਵਧਣ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਤੁਰ ਪਈ ਤੇ ਇਹ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ

ਭਗਵੰਤ ਰਸੂਲਪੁਰੀ

ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਬਾਈਕਾਟ ਸਮੇਂ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਬਰੀ ਦੁੱਧ ਡੋਲ੍ਹਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਵਰਤਾਰੇ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਿਸਾਨ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੀਤੇ ਕੌਮਾਂ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਤਿੱਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਠੋਸ ਨੀਤੀ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਦਾ ਕਰੋੜਾਂ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਮਾਫ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ

● ਬਾਕੀ ਆਖਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸਫ਼ੇ 'ਤੇ

- ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਐਡਵੋਕੇਟ, - ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਨੀਆ